

**T.C.
ÇANAKKALE ONSEKİZ MART ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
İLKÖĞRETİM ANABİLİM DALI
OKUL ÖNCESİ EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMLARINDA MÜZİK EĞİTİMİNDE KULLANILAN
MATERYALLERİN OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE
DAYALI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ**

**Fatma Leyla HASESKİ
(Yüksek Lisans Tezi)**

**Danışman
Yrd. Doç. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ**

**ÇANAKKALE
Haziran, 2015**

Taahhütname

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Materyallerin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve değerlere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yaparak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

16.06.2015

Adı SOYADI

Fatma Leyla HASESKİ

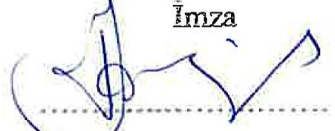

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Onay

Fatma Leyla HASESKİ tarafından hazırlanan çalışma, 16/ 06/ 2015 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda jüri tarafından başarılı bulunmuş ve Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Referans No : 10075566.

	Akademik Unvan	Adı SOYADI	İmza
Danışman	Yrd. Doç. Dr.	Feyza SÖNMEZÖZ	
Üye	Yrd. Doç. Dr.	Haydar DURUKAN	
Üye	Yrd. Doç. Dr.	Ayşegül ÖZDEMİR TOPALOĞLU	
Üye
Üye

Tarih: 29.06.2015

İmza:

Doç. Dr. Salih Zeki GENÇ

Enstitü Müdürü

Özet

Bu araştırmada, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan, okul öncesi müzik eğitimine yönelik kaynakların ve materyallerin; durum tespitlerinin yapılması, kullanılabilme düzeylerinin belirlenmesi ve mevcut durumun okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır.

Araştırmanın örneklemini, 2013-2014 eğitim öğretim yılında Çanakkale ili içerisinde yer alan Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki Temel Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmakta olan, okul öncesi eğitim programı kapsamında belirlenen müzik merkezlerinde müzik eğitimi gerçekleştiren ve tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 231 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır.

MEB bünyesinde TEGM'ne bağlı okul öncesi eğitim ortamlarında, içerisinde müzik merkezinin de yer aldığı 6 daimi öğrenme merkezi bulunduğu görölmektedir. Araştırmada tarama modeli doğrultusunda, söz konusu 6 daimi öğrenme merkezi içerisinde yer alan müzik merkezinin kullanılabilme düzeylerinin belirlenmesi amacı ile Müzik Eğitimi Anketi (MEA) geliştirilerek durum tespiti yapılmaya çalışılmıştır. 2012 yılında değişen ve pilot uygulama sonucu 2013 yılında güncelleştirilen MEB 2013 "Okul Öncesi Eğitim Programı" ve ayrıca okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili alan yazın incelenerek MEA'nin içeriği oluşturulmuştur. Oluşturulan bu anket 7 adet konu alanı uzmanı ile 1 adet ölçme değerlendirme uzmanından alınan dönütler sonucu gerekli düzenlemeler yapılarak, araştırmacı tarafından okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine sunulmuştur. Öncelikle hedef kitlenin özelliklerini taşıyan 10 adet okul öncesi öğretmenine uygulama yapılarak anketin pilot çalışması gerçekleştirilmiştir.

Alınan dönütler sonrasında gerekli düzenlemeler ve eklemeler yapılarak ver toplama aracına son hali verilmiştir.

Hazırlanan “Müzik Eğitimi Anketi” 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik bilgilerini tespiti yönelik olarak “Kişisel Bilgi Formu” oluşturulmuştur. İkinci bölümde Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programında belirtilen ve okul öncesi eğitim kurumu sınıflarında bulunması gereken müzik aletlerinin ve materyallerinin durum tespitine yönelik olarak “Müzik Aletleri Formu” sunulmuştur. Üçüncü bölümde ise ikinci bölüme bağlı olarak durum tespiti yapılan müzik aletlerinin kullanılma sıklığı 5’ li likert düzeninde sunulmuştur. Ayrıca son bir açık uçlu soru ile öğretmenlerin konu ile ilgili görüşleri varsa belirtmeleri istenmiştir.

İlgili izinlerin alınmasından sonra, söz konusu öğretmenlerin bulunduğu okullara gidilerek ders saatleri içerisinde müzik eğitimi anketi uygulanarak veriler toplanmıştır. Müzik eğitimi anketi ile kurumlarda bulunan müzik merkezlerindeki eğitsel materyallerin ve araç-gereçlerin durum tespiti ve kullanılabilirlik düzeyleri ile ilgili elde edilen veriler SPSS 21 istatistik paket programı ile analiz edilmiştir. Öğretmenlerin anket içinde yer alan açık uçlu soruya verdikleri yanıtlar ise nitel paradigma doğrultusunda içerik analizi yöntemi ile analiz edilmiştir.

Araştırmada elde edilen nicel bulgular sonucunda; örnekleme yer alan kurumlardaki müzik merkezlerinin eğitsel materyal ve araç-gereçler bakımından Milli Eğitim Bakanlığı okul öncesi eğitim programında belirtilenlere ve istenenlere oranla büyük ölçüde yetersiz olduğu; var olan materyallerin de etkili ve verimli kullanılmadığı belirlenmiştir. Katılımcıların, anketin sonunda yer alan açık uçlu soruya verdikleri yanıtlar sonucu elde edilen nitel bulgulara göre ise, öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitiminin önemini bildikleri; ancak müzik eğitiminde şarkı öğretmenin ötesine geçemedikleri, sınıflardaki materyallerin

yetersiz olduğu; mevcut materyalleri ise programın içine katmada sorunlar yaşadıkları, MEB tarafından öğretmenlere standart bir etkinlik programı verilmediği; bu çerçevede gerçekleştirilen etkinliklerin öğretmenin bireysel kanaatine göre şekillendiği ve öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili yeterli sayıda ve çeşitte eğitici materyal, görsel- işitsel kılavuzlara ihtiyaç duydukları bulgularına ulaşılmıştır.

Bu bulgular doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı tarafından okul öncesi eğitim kurumlarına, her yıl yeterli sayı ve nitelikte görsel-ışitsel materyallerin tedarik edilmesi; öğretmenlerin de okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili uygun şekilde belirli aralıklarla hizmet içi eğitimler alması, öğretmen adayları için okul öncesi öğretmenliği lisans programlarındaki müzik eğitimi derslerinin daha kapsamlı ve nitelikli, uygulamaya dönük olarak ele alınması ve okul öncesi müzik eğitiminde branşlaşmaya gidilmesi şeklinde çeşitli öneriler getirilmiştir.

Abstract

In this research, sources and materials using in music education which belongs to pre-school education institutions dependent to Directorate General of Basic Education within Ministry of National Education, are aimed to identify their situation, designate their usage level, evaluate and examine them in the direction of pre-school teachers perspectives.

Sample of the research is formed by 231 pre-school teachers chosen with random sample method and teachers, who teaches music education in music centers which stated for the pre-school education programme concept, are on duty at pre-school education institutions in Çanakkale dependent to Directorate General of Basic Education within Ministry of National Education due to 2013-2014 education term.

There are six permanent learning centers which include music center in the learning environments of pre-school education institutions dependent to Directorate General of Basic Education within Ministry of National Education. In the research, according to scanning model assessment has been trying to make by applying surveys in the way of survey research to identify the level of music centers usage placed in question six permanent learning centers. Music Education Survey (MES) has been generated by examination of the literature about pre-school music education and MEB 2013 “Pre-School Education Programme”, which is changed in 2012, updated in 2013 as a consequence of plot implementation. This generated survey has been broached to pre-school teachers by the researcher, as the needed necessary arrangements have been done in consequence of feedbacks from one evaluation expert and seven of field expert. Firstly, plot study of survey is actualized by implementation has been implemented to ten pre-school teachers who carry the feature of target group. After taken feedbacks, it put into final form by making additions and arrangements .

Prepared MES includes three parts. In the first part, “Personal Information Form” has been generated for identifying the demographic informations of participants. In the second part, “Musical Instruments Form” is represented for identify to situtation of the materials and the musical instruments which is needed to be in the class of pre-school education institutions and included in the Pre-School Education Programme of Ministry of National Education. In the third part, musical instruments’s usage frequency, which have been identified their situation, is represented as 1 to 5 rating likert scale which have been identified their situation, However, if teachers have ,views about the subject has been asked with the open-ended question.

After the neccessary permissions have been taken, data has been gathered by implementing MES in the course hours by visiting the schools which in question teachers work for. Data about identification of the situation of educational materials and tools and their level of availability in the music centers of the institutions are analyzed with SPSS 21 statistic package programme. The answers of the teachers for the open ending question which is placed in the survey, have been analyzed by the method of content in the direction of qualitative paradigm.

According to quantitave findings gained from the research; it is stated to materials and the tools in schools which are implemented the sample, are poor and insufficient comparing with pre-school education programme of Ministry of National Education. Also existing materials are not used in effectively and productive. According to quantitative findings gained from answer of the open-ended question at the end of the survey; Teacher know the importance of the pre-school music education but they can not do something more than teaching a song due to their materials in the classrooms are insufficient. Also they are in struggle to integrate the existing materials into present programme. There is no standard

activity programme given by Ministry of National Education, in this frame, activities performed in the classrooms are dependent to teacher's individual opinion. Teachers want sufficient amount and various of educational tools and visual-audio guides.

In the direction of this findings, Suggestions are found out as committing the licence programme course as more practicing way with the wider concepted music education courses for the pre-service teachers and branching out in the field of pre-school music education, in service trainings about the pre-school music education for the teachers properly and periodically and supplying adequate amount and quality visual-audio materials to pre-school institutions each year by the Ministry of National Education.

Önsöz

Okul öncesi dönemde çocuklara verilen nitelikli müzik eğitimi, çocukların müziksel becerilerini, müziksel gelişimlerini ve müziksel donanımlarını artırmada çok önemlidir. Bu da okul öncesi eğitimde, müzik etkinliklerinde kullanılan çeşitli materyaller ve destekleyici etkinlikler ile mümkün olabilir. Böylelikle çocuklarda müzik yoluyla zengin bir öğrenme yaşantısı geliştirilebilir. Bu bağlamda müzik etkinliklerinin etkililiği ve verimliliğinde, sınıf ortamındaki müzik eğitimine yönelik kaynakların ve materyallerin mevcut olmasının yanı sıra, bunların etkin bir şekilde kullanılması da çok önemli bir yer tutmaktadır. Okul öncesi çağındaki çocukların yaş ve gelişim özellikleri dikkate alınarak, hazırbulunuşluk ve kazanımlara uygun şekilde gerçekleştirilen müzik eğitiminin diğer eğitimsel faaliyetler ile birlikte, ortaöğrenim ve yükseköğrenim gibi ileriki eğitim süreçlerine temel oluşturduğu düşünüldüğünde, zengin donanımlı ortamlarda daha verimli yaşantılar geçirileceği kaçınılmaz bir gerçektir.

Okul öncesi öğretmenlerinin yeterli bir müzik eğitimine sahip olması, öğretmenlerin her çocuğu bütün yönleriyle tanımaya ve geliştirmeye çalışması, müziksel yetenek bakımından onları ilerletmesi, yeteneklerine göre müzik eğitimi vermesi, çok yetenekli çocuklar olursa onlara yeteneklerini geliştirecek bir ortam hazırlaması açısından hiç şüphesiz çocukların eğitsel açıdan gelişmeleri bakımından çok önemli katkılar sağlayabilir. Bu sebeple okul öncesi öğretmenlerinin almış oldukları eğitimleri boyunca yeterli donanımda müzik eğitimine sahip olmaları; bunun yanı sıra meslek yaşantılarını sürdürürken çalıştıkları kurumların, çocukların söz konusu gelişimlerini artırabilmeleri yönünde öğretmenlere çeşitli olanakları sağlamalarının son derece önemli olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla MEB TEGM'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimine yönelik 6 öğrenme

merkezinin 3. Merkezinde yer alan müzik merkezindeki araç- gereç ve materyallerin varlığı ve kullanılma durumlarının tespiti büyük önem taşımaktadır.

Araştırma dört bölümden oluşmaktadır. Giriş başlığı olan birinci bölümde; problem durumu, araştırmanın amacı, önemi, sınırlılıkları, varsayımları ve tanımları üzerinde durulmuş olup; konu ile ilgili alan yazına yer verilmiştir. Alan yazın kapsamında kuramsal açıklamalar ve konu ile ilgili olarak yapılan araştırmalar hakkında bilgi verilmiştir.

İkinci bölümde, yöntem, araştırma modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve analizine yer verilmiştir.

nc bölümde, araştırmanın bulguları üzerinde durulmuştur.

Dördüncü ve son bölümde bulgulara bağlı olarak elde edilen sonuçlara ve tartışmaya yer verilmiş ayrıca bunlara yönelik olarak önerilerde bulunulmuştur. Kaynakça başlığı altında ise çalışmada yararlanılan ve kullanılan kaynaklara yer verilmiştir.

Araştırma sürecimde bana rehber olan tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Feyza SÖNMEZÖZ'e, çalışmam boyunca desteklerinden ve değerli görüşlerinden yaralandığım değerli ğretim yeleri Yrd. Doç Dr. Haydar DURUKAN'a ve Yrd. Doç. Dr. Ayşegül ÖZDEMİR TOPALOğLU'na teşekkür ederim. Çalışmam sırasında verilerin analizi dahil araştırmamın her aşamasında son derece titiz ve disiplinli şekilde katkılar sağlayan, sonsuz sabrı ile bana yol gösteren ve destekleyen ayrıca tüm hayatım boyunca böyle bir ağabeyim olduğu için bana kendimi şanslı hissettiren sevgili Dr. Halil HASESKİ'ye, çalışmamın verilerinin analizinde yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen Dr. Talha Adil HAKYOL'a, yüksek lisans eğitimimin en büyük destekçisi ve çalışmalarımı ilerletmemde büyük emekleri olan sevgili babam Mehmet Kemal HASESKİ ve sevgili annem Ayşe HASESKİ'ye sonsuz sevgilerimi, saygılarımı ve şükranlarımı sunarım. Ayrıca tüm öğrenim hayatım boyunca yakınlığını ve desteğini benden esirgemeyen, lisans öğrenimimde hem sınıf arkadaşım hem de

can yoldaşım olan sevgili ablam ve yol arkadaşım okul öncesi öğretmeni Fikriye HASESKİ
DEMİR'e teşekkür ederim.

Çanakkale, 2015

Fatma Leyla HASESKİ

İçindekiler

Özet	i
Abstract	iv
Önsöz.....	vii
İçindekiler.....	x
Kısaltmalar Listesi.....	xii
Tablolar Listesi.....	xiii
Bölüm I : Giriş.....	1
Problem	4
Araştırmanın Amacı	6
Araştırmanın Önemi.....	9
Araştırmanın Sınırlılıkları	10
Varsayımlar	10
Tanımlar	11
Kuramsal Çerçeve	14
Okul Öncesi Eğitim	14
Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Önemi ve Amaçları	15
Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim Programlarında Müzik Etkinlikleri	19
Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Gerçekleştirilen Etkinlikler ve Kullanılan Eğitsel Materyaller	20
Okul Öncesi Öğretmeni Yetiştirmede Müzik Eğitimi	23
Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Öğretmenin Rolü ve Önemi	24
Konuyla İlgili Araştırmalar	26
Yurtiçinde Yapılmış Araştırmalar	26

Yurtdışında Yapılmış Araştırmalar	39
Bölüm II : Yöntem	42
Araştırmanın Modeli	42
Evren ve Örneklem	42
Verilerin Toplanması	43
Verilerin Analizi.....	44
Bölüm III : Bulgular	46
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Kullandıkları Materyallerin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi Sonucu Elde Edilen Nicel Bulgular	46
Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Yenilenen MEB 2013 Programı İle İlgili Görüş ve Beklentilerinin İncelenmesi Sonucu Elde Edilen Nitel Bulgular	76
Bölüm IV : Tartışma, Sonuç ve Öneriler	91
Tartışma.....	91
Sonuç.....	107
Öneriler	108
Ailelere Yönelik Öneriler	108
Öğretmenlere Yönelik Öneriler	109
MEB'e ve MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Yönelik Öneriler	109
YÖK Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programına Yönelik Öneriler	111
Araştırmacılara Yönelik Öneriler	112
Kaynakça.....	113
Ekler Listesi.....	122
Ekler	123

Kısaltmalar Listesi

akt. : Aktaran

ed. : Editör

haz. : Hazırlayan

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

TEGM: Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

vb: Ve benzeri

n: Birey sayı

OÖEP: Okul Öncesi Eğitim Programı

MEA: Müzik Eğitimi Anketi

YÖK: Yüksek Öğretim Kurumu

Tablolar Listesi

Tablo No	Tablo Adı	Sayfa No
Tablo 1	: Katılımcıların Demografik Özelliklere Göre Dağılımı	46
Tablo 2	: Katılımcıların Sınıflarında Bulunan Müzik Aletleri ve Kullanılma Düzeyleri Genel Dağılımı	50
Tablo 3	: Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlara Uygun Albümlerin Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	52
Tablo 4	: Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlara Uygun Kitapların Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	53
Tablo 5	: Sınıflarda MEB Tarafından Belirlenmiş Basılı Kaynak Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	54
Tablo 6	: Sınıflarda MEB Tarafından Önerilen Yan Kaynak Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	54
Tablo 7	: Sınıflarda Şarkı Dağarı Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	54
Tablo 8	: Sınıflarda Glockenspiele Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	55
Tablo 9	: Sınıflarda Metalafon Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	55
Tablo 10	: Sınıflarda Ksilofon Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	56
Tablo 11	: Sınıflarda Ritim (Tartım) Çubuğu Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	56
Tablo 12	: Sınıflarda Kastanyet Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	57
Tablo 13	: Sınıflarda Marakas Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	57
Tablo 14	: Sınıflarda Agogo Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	58
Tablo 15	: Sınıflarda Çelik Üçgen Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	58

Tablo 16	: Sınıflarda Zil Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	59
Tablo 17	: Sınıflarda Davul Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	59
Tablo 18	: Sınıflarda Piyano Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	59
Tablo 19	: Sınıflarda Org Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	60
Tablo 20	: Sınıflarda Gitar Mevcut Olma Durumunun Dağılımı ı	60
Tablo 21	: Sınıflarda Keman Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	61
Tablo 22	: Sınıflarda Blok Flüt Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	61
Tablo 23	: Sınıflarda Melodika Mevcut Olma Durumunun Dağılımı	62
Tablo 24	: Sınıflarda Belirtilen Materyaller Dışında Var Olan Materyallerin Mevcut Olma Dağılımı	62
Tablo 25	: Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlarına Uygun Albüm Kullanma Sıklığı Dağılımı	63
Tablo 26	: Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İht. Uygun Kitap Kullanma Sıklığı Dağılımı	64
Tablo 27	: Sınıflarda MEB Tarafından Belirlenmiş Basılı Kaynak Kul. Sıklığı Dağılımı	64
Tablo 28	: Sınıflarda MEB Tarafından Önerilen Yan Kaynak Kul. Sıklığı Dağılımı	65
Tablo 29	: Sınıflarda Şarkı Dağarı Kullanma Sıklığı Dağılımı	65
Tablo 30	: Sınıflarda Glockenspiele Kullanma Sıklığı Dağılımı	66
Tablo 31	: Sınıflarda Metalafon Kullanma Sıklığı Dağılımı	66
Tablo 32	: Sınıflarda Kastanyet Kullanma Sıklığı Dağılımı	67
Tablo 33	: Sınıflarda Ritim (Tartım) Kullanma Sıklığı Dağılımı	68
Tablo 34	: Sınıflarda Kastanyet Kullanma Sıklığı Dağılımı	69

Tablo 35	: Sınıflarda Marakas Kullanma Sıklığı Dağılımı	69
Tablo 36	: Sınıflarda Agogo Kullanma Sıklığı Dağılımı	70
Tablo 37	: Sınıflarda Çelik Üçgen Kullanma Sıklığı Dağılımı	71
Tablo 38	: Sınıflarda Zil Kullanma Sıklığı Dağılımı	71
Tablo 39	: Sınıflarda Davul Kullanma Sıklığı Dağılımı	72
Tablo 40	: Sınıflarda Piyano Kullanma Sıklığı Dağılımı	73
Tablo 41	: Sınıflarda Org Kullanma Sıklığı Dağılımı	73
Tablo 42	: Sınıflarda Gitar Kullanma Sıklığı Dağılımı	74
Tablo 43	: Sınıflarda Keman Kullanma Sıklığı Dağılımı	74
Tablo 44	: Sınıflarda Blok Flüt Kullanma Sıklığı Dağılımı	75
Tablo 45	: Sınıflarda Melodika Kullanma Sıklığı Dağılımı	76
Tablo 46	: Açık Uçlu Soru Tema ve Kodları	77
Tablo 47	: Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Fiziksel Olanak Eksikliklerine İlişkin Öğretmen Görüşleri	78
Tablo 48	: Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Eğitsel Eksikliklere İlişkin Öğretmen Görüşleri	83
Tablo 49	: Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Programa İlişkin Öğretmen Görüşleri	85
Tablo 50	: Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Eğitimcilere- Öğretmenlere İlişkin Öğretmen Görüşleri	87

Bölüm I

Araştırmanın bu bölümünde problem durumuna, araştırmanın amacına, önemine, sınırlılıklarına, varsayımlarına, tanımlarına ve kuramsal çerçevesine yer verilmiştir.

Giriş

Hayatın her aşamasında önem taşıyan eğitim süreci, bireyin dünyaya gözlerini açması ile başlayıp, ilerleyen zaman içinde bireysel ilgi ve ihtiyaçlar doğrultusunda şekillenerek, ömür boyu devam eden çok boyutlu bir süreçtir. Eğitim sürecinin başarıya ulaşması için bireylerde öğrenmenin gerçekleşmesi gerekmektedir. Öğrenmenin olmadığı bir durumda eğitimden söz etmek mümkün değildir.

Öğrenme, bireyin çevresiyle etkileşimleri sonucunda meydana gelen nispeten kalıcı izli davranış değişmesi olarak tanımlanabilir (Senemoğlu, 2005). Duman (2007), öğrenmenin kasıtlı ya da kasıtsız olabildiğini; zihin, ruh, duygular, beyin, çeşitli organlar ve tüm organizmayı kapsayan bütünlükçü bir organizasyon olduğunu belirtmektedir (Alaner, 2013). Öğrenme kavramı da eğitim süreci gibi doğumla başlayıp, yaşam boyu gerçekleşen ve devam eden bir süreçtir. Söz konusu süreçte bireysel özelliklerden biri olan kalıtım ve çevrenin bize sunduğu olanakların öğrenme üzerindeki etkisi oldukça büyüktür (Erden ve Akman, 1997).

Eğitim sürecinin başında çevreyi algılamaya ve etkileşimde bulunmaya çalışan yeni doğmuş bireyin tüm çabaları uzun soluklu öğrenme serüveninin ilk adımlarıdır. Bu nedenle ebeveynler çocuklarını büyütürlerken ilk günden itibaren çocuklarının sağlıklı ve donanımlı bir gelecek sahibi olması konusunda gayret göstermeli ve onları desteklemelidir (Gürel, Temizyürek ve Şahbaz, 2007). Yeni doğmuş bireyin tüm çabaları ve ebeveynlerin yönlendirici gayretlerinin birleşmesi sonucunda, yetişmekte olan nesillerin potansiyellerini en iyi şekilde geliştirmeleri beklenmektedir.

İçinde bulunduğumuz çağda, insanın potansiyelinde olan tüm yetenekleri geliştirme ve bunları gerçekleştirebilme becerisi önemli görülmektedir. Bireylerin yeteneklerinin belirlenmesi ve belirlenen yeteneklerin eğitim süreci içerisinde geliştirilmesi hedeflenmektedir. Bu hedef doğrultusunda bireyler sahip oldukları kapasitelerini etkili ve verimli kullanabilecekler ve yetenekleri doğrultusunda uygun alanlara yönelmeleri sağlanmış olacaktır. Söz konusu hedefler doğrultusunda yetişen bireylerden oluşan toplum da daha başarılı ve mutlu olacaktır (Özgül, 2009).

İnsanın potansiyellerini ve yeteneklerini geliştirme ve gerçekleştirme çabalarının bir boyutunu da müzik ve müzik eğitimi oluşturmaktadır. Müzik insanın duygu düşüncelerini seslerle anlatmaya yarayan bir sanattır (Dikici Sığırtmaç, 2005). Ahenk, ritim ve seslerin estetik bir birleşimi olan müzik kavramı, dünya var olduğundan beri evrensel düzenin içinde bulunmakta ve insanın kendisini farklı yollarla ifade etmesine yardım eden bir sanat olarak karşımıza çıkmaktadır (Güler, 2008). Sosyal bir varlık olan insanın doğası gereği, müziğe yönelik doğuştan bir eğiliminin var olduğu söylenebilir. Bu doğrultuda müziksel eğilimlerinin içerisinde çocukların da doğuştan müziğe karşı ilgileri, yetenekleri ve yatkınlıkları bulunmaktadır. Söz konusu ilgi ve yetenek çocuğun hayata gözünü ilk açtığı andan itibaren doğa ve insanlarla ilk ilişkilerinde seslerle tanışmasıyla başlamaktadır. Çocuklar, müziğin iki ana unsuru olan ritim ile sesi daha anne karnındayken bile algılayabilmekte ve doğduktan sonra da gerek seslere uygun sesler çıkararak gerekse de ritmik hareketler ile tepkide bulunmaktadırlar (Akkaş,1993'den akt. Dikici Sığırtmaç, 2005). Doğumdan sonraki bebeklik döneminde de işitsel algıya verilen tepkiler ile devam eden müzik ilgisi, bireyin ilerleyen yıllarında yaş, gelişim, ilgi ve ihtiyaçlarına göre tercih edilme eğilimi göstermektedir.

Çağlar boyunca toplumlardaki her yaştan birey tarafından ilgi duyulan, geniş kitlelere hitap etme ve etkileme gücüne sahip olan müziğin, tüm bu özelliklerinin yanında eğitsel

rolüne de inanılmış, bir eğitim aracı olarak eğitim süreci içerisinde yer almış ve bu yönüyle de büyük önem taşımıştır (Yönetken, 1952). Söz konusu önem müziğin eğitim süreçlerinin içine taşınmasını ve günümüz eğitim kurumları olan okulların müfredatlarının içine dahil olmasını gündeme getirmiştir. Formal eğitim süreci içerisinde sistemli ve planlı bir şekilde uygulanmaya başlayan müzik eğitimi, uygun farklı programlar dahilinde; ritim ve ses ile ilgili işitsel ve görsel algı çalışmaları şekillerinde devam etmektedir. Günümüzde, eğitim kurumlarında verilen müzik eğitimi ile çocukların tüm gelişim alanlarında öğrenmesine katkı ve farklı bir bakış açısı sağlanmak ile birlikte, yaparak- yaşayarak öğrenmeleri, üreten bireyler haline gelmeleri, kendileri ile gurur duymaları ve başarı duygusunu tatmaları sağlanarak özgüven ve özsaygı gelişimlerine katkıda bulunmaktadır (Lazdauskas, 1996). Müzik eğitiminin tüm bu eğitsel önemi göz önüne alındığında, çocuğun yaşamının erken dönemlerinde temellendirilmesinin önemi daha iyi anlaşılmaktadır.

Formal eğitim içerisinde eğitsel yaşantıların başlangıç aşaması olarak kabul edilen okul öncesi dönem, öğrenme yaşantılarının en temelini oluşturmakta ve adeta çocukların hayatlarındaki dönüm noktalarından biri kabul edilmekte; çocuğun tüm gelişim alanlarında hızlı bir değişim ve gelişimin olduğu yılları kapsayarak gelişimin kritik yıllarını ifade etmektedir (Yavuzer, 2001). Bu dönemdeki çocuklar, tüm gelişim alanları yönünde deneyime, yaparak-yaşayarak öğrenmelere, araştırmaya, sorgulamaya, keşifler yapmaya son derece açık olup, tüm bunları yaparken yaratıcılıklarını kullanmaya çok yatkındırlar. Okul öncesi dönemde müzik eğitimi ile çocuklara hem eğlenceli hem eğitici deneyimler kazandırılabilir. Müzik eğitimi amaca uygun şekilde gerçekleştirildiğinde çocuk üzerinde kalıcı ve olumlu izler bırakmanın yanında, tüm gelişim alanlarını destekleyerek; sanatsal yaratıcılık ve estetik beğeni yeteneklerinin de gelişimini sağlamaktadır (Güler, 2008). Tüm bu boyutlar göz önüne

alındığında müzik eğitiminin, sanat ve sanat eğitiminde önemli bir unsur olduğu görülmektedir.

Okul öncesi dönemde müzik eğitiminin bu denli önemli olması, söz konusu sürecin bilimsel bağlamda incelenmesini gerekli kılmaktadır.

Problem

MEB, 2006 okul öncesi eğitim programını; eğitimde yaşanan yenilikleri ve gelişmeleri göz önünde bulundurmak suretiyle güncelleme yoluna giderek ve yeni bir taslak program oluşturarak, Talip Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın onayının alınmasının ardından; 2012- 2013 eğitim- öğretim yılında 10 pilot ilden 20'şer okul seçilerek toplam 200 okulda, oluşturulan yeni programı, pilot çalışma olarak uygulamaya başlamıştır (Özsirkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat, 2014). Pilot çalışma sonucunda alınan dönütler doğrultusunda, son şekle getirilen 2012 Okul Öncesi Eğitim Programı, Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı'nın 09/09/2013 tarihli 132 sayılı kurul kararı eki ve 25/09/2013 tarihli 133 sayılı kurul kararı ile 2013-2014 eğitim öğretim yılında Türkiye geneli tüm okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır (MEB, 2013). Güncellenen MEB 2013 okul öncesi eğitim programında, "ilgi köşeleri" öğrenme merkezleri şeklinde ifade edilmiş ve buna göre, sınıf ortamı, blok, kitap, müzik, sanat, fen ve dramatik oyun merkezi olarak altı adet daimi öğrenme merkezine ayrılarak; "Öğrenme merkezleri öğretmen tarafından sınıftaki çocuk sayısı ve sınıfın fiziksel koşullarına göre düzenlenen ve devamlı güncel tutulması gereken; günlük eğitim planı akışına uygun olarak farklı materyalleri barındıran, birbirlerinden dolap, pano, farklı renkte halılar, yer döşemeleri ya da yere yapıştırılan bantlar gibi malzemelerle ayrılmış olan oyun alanlarını ifade etmektedir" şeklinde açıklanmıştır (MEB, 2013).

Araştırmanın kapsamı içerisinde yer alan müzik merkezi de yenilenen MEB 2013 programında geçen öğrenme merkezleri arasında yer almakta olup; çocukların bu merkezde müzik ile ilgili bilgi, beceriler ve çeşitli müziksel deneyimler kazanmaları ve müzik kültürü oluşturmaları amaçlanarak, gerekli çalgı ve araç-gereçlerin yanı sıra kitap, albüm ve şarkı dağarı bulundurulması ve bunların hem çocuklar hem de öğretmenler tarafından etkin bir şekilde kullanılması, ritim duygusunun gelişebilmesi ve işitsel algının uyarılması açısından çok önem taşıdığı programda belirtilmektedir (MEB, 2013).

MEB 2013 programında, müzik merkezlerinde bulunması gereken müzik aletlerinin isimleri aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

“Vurmalı çalgılar (Orff çalgıları) bulundurulmalıdır. Örneğin, ezgili vurmalı çalgılardan glockenspiel, metalofon, ksilofon, ezgisiz vurmalı çalgılardan ise ritim (tartım) çubuğu, kastanyet, marakas, agogo, çelik üçgen, ziller, davul, tef bulundurulması önerilmektedir. Öğretmenin kullanması için piyano, org, gitar, keman, blok flüt, melodika, vb. bulundurulmalıdır. Çocuklarla kullanmak üzere ise CD çalar, klasik müzik CD’leri, çocuk şarkıları CD’leri ve müzik kitapları bulundurulmalıdır.”

Bu araştırma ile; okul öncesi eğitim kurumlarında MEB 2013 okul öncesi eğitim programında belirtilen öğrenme merkezleri içerisinde yer alan müzik merkezlerinde bulunması gereken çalgı ve araç gereçlerin yanı sıra kitap, yan kaynak ya da öğretim materyallerinin var olma durumlarına dair durum tespiti ve bu durum tespitine yönelik olarak var olan materyallerin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak belirlenmesi ile ilgili bir çalışma yapma gereği doğmaktadır.

Bu bilgiler ışığında araştırmanın problem cümlesi, “MEB bünyesindeki TEGM’ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan müzik merkezlerindeki araç- gereç ve materyallerin mevcut olma durumları ve söz konusu bu materyal ve araç- gereçlerin

kullanılmalarına ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri nasıldır?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacını, MEB bünyesindeki TEGM’ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan okul öncesi müzik eğitime yönelik kaynakların ve materyallerin durum tespitinin yapılması oluşturmaktadır. Ayrıca okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili olarak sınıf ortamlarındaki materyal ve kaynakların kullanılma durumlarının tespiti açısından okul öncesi öğretmenlerinin de bu doğrultudaki görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi de araştırmanın amaçları arasında yer almaktadır.

Belirlenen temel amaç doğrultusunda aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranmaktadır:

1. Katılımcıların,

- Cinsiyet,
- Yaş,
- Eğitim durumu,
- Meslekte geçirdiği yıl sayısı,
- Görev yaptıkları okul türü,
- Görev yaptıkları okulların bağlı bulunduğu yer,
- Görev yaptıkları okulların ve çevrelerinin sosyo-ekonomik durumu,
- Okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili lisans programı dışında eğitim alma durumları,
- Okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili eğitim almayı isteme durumlarına göre

dağılımları nasıldır?

2. Katılımcıların sınıflarındaki müzik merkezlerinde yer alan materyaller ve araç gereçler arasında,

- Yaş-gelişim, ilgi-ihitiyaçlarına uygun albümler
- Yaş-gelişim, ilgi-ihitiyaçlarına uygun kitaplar
- MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak
- MEB tarafından önerilen yan kaynak
- Şarkı dağarı
- Glockenspiele
- Metalafon
- Ksilofon
- Ritim (tartım) çubuğu
- Kastanyet
- Marakas
- Agogo
- Çelik üçgen
- Zil
- Davul
- Piyano
- Org
- Gitar
- Keman
- Blok flüt
- Melodika

var mıdır?

3. Katılımcılar, sınıflarındaki müzik merkezlerinde yer alan

- Yaş-gelişim, ilgi-ihitiyaçlarına uygun albümleri
- Yaş-gelişim, ilgi-ihitiyaçlarına uygun kitapları
- MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynakları
- MEB tarafından önerilen yan kaynakları
- Şarkı dağarını
- Glockenspieleyi
- Metalafonu
- Ksilofonu
- Ritim (tartım) çubuğunu
- Kastanyeti
- Marakası
- Agogoyu
- Çelik üçgeni
- Zili
- Davulu
- Piyanoyu
- Orgu
- Gitarı
- Kemanı
- Blok flütü
- Melodikayı

ne sıklıkla kullanmaktadırlar?

4. Katılımcıların okul öncesi müzik eğitimine yönelik yenilenen MEB 2013 programına ilişkin görüş ve beklentileri nasıldır?

Araştırmanın Önemi

Müzik eğitimi, okul öncesi dönemden başlayarak eğitim programlarında yer alan; çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyici ve sanatsal- estetik beğenilerinin oluşumunu sağlayıcı bir eğitim yöntemi olmakla birlikte; sadece şarkı söyleme olarak değil; dinleme, ayırt etme, ritim çalışmaları, müzikli hikaye, yaratıcı hareket ve dans gibi etkinlikleri de kapsayan çok faktörlü bir müziksel kültürlenme sürecidir (Fox, 1991). Müzik eğitiminin tüm bu boyutlarının nitelikli biçimde uygulanabilmesi için, öğrenme süreçlerini düzenleyen öğretmenlerin ve öğrenme ortamlarında yer alan materyallerin, araç- gereçlerin ve kaynakların mevcut olmasının önemi karşımıza çıkmaktadır. Yapılan araştırma, MEB bünyesindeki TEGM'ne bağlı, okul öncesi eğitim kurumlarında yenilenen MEB 2013 programı kapsamında uygulanan müzik eğitimi ile ilgili olarak; öğrenme ortamlarındaki materyal ve araç- gereçlerin durum tespitinin yapılması, mevcut materyallerin ve uygulanan eğitsel etkinliklerin yeterlik düzeyinin belirlenmesi, öğretmenlerin söz konusu materyalleri kullanma durumları, bilgi, becerileri ile yenilenen program ve mevcut müzik eğitimi süreçlerine yönelik görüşlerinin alınması yolu ile programın müzik eğitimi alanında etkililiğinin belirlenmesi konularının açıklığa kavuşturulmasında önem arz etmektedir. Ayrıca, konu ile ilgili olarak yenilenen MEB 2013 okul öncesi eğitim programı kapsamında müzik merkezleri ve müzik eğitimine yönelik olarak materyaller, araç- gereçler, kullanılma düzeyleri ve öğretmen görüşleri faktörlerinin tümünün bir arada incelenmesini sağlayan başka bir akademik çalışma yapılmamış olması ve konu ile ilgili daha sonra yapılacak çalışmalara kaynak oluşturulması, öneriler geliştirilmesi, yeni düşünce ve araştırma konularının yaratılması bakımından önemlidir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma;

1. 2013- 2014 eğitim öğretim yılında Çanakkale ili içerisindeki MEB bünyesindeki devlete bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmakta olan ve tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş, araştırmaya katılmaya istekli olan okul öncesi öğretmenleri (n=231) ile,
2. Okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan, 2012 yılında değiştirilerek pilot çalışması yapılan ve 2013 yılında güncellenerek ülke genelinde kullanılmaya başlanan MEB okul öncesi eğitim programı, bu kapsamında yer alan kazanımlar ve gerçekleştirilen müzik eğitimi faaliyetleri ile,
3. Katılımcıların okul öncesi müzik eğitimi konusundaki bilgi, beceri ve deneyim düzeyleri ile,
4. Araştırmada toplanan veriler, araştırmacı tarafından hazırlanan ve üç bölümden oluşan “Müzik Eğitimi Anketi” ile elde edilen bulgular ile,
5. Araştırmacı tarafından araştırmaya katılan öğretmenlerin buldukları okullara ders saatleri içerisinde gidilerek, araştırma konusu olan okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili sorulardan oluşan “Müzik Eğitimi Anketi” ne verdikleri cevaplar ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Yapılan araştırmada;

- Araştırmada kullanılan ölçme aracının geçerli ve güvenilir veriler sağlar nitelikte olduğu,
- Çalışma örnekleminin evreni temsil edebilecek nitelikte olduğu,
- Araştırmaya katılanların, veri toplama aracına samimi ve içtenlikle yanıtlar verdikleri ve yanıtları verirken araştırmacı veya başka katılımcılardan etkilenmedikleri,

- Çalışmada seçilen araştırma yönteminin problem çözümü için uygun olduğu,
- Katılımcıların lisans döneminde okul öncesi müzik eğitimine yönelik aynı düzeyde eğitim aldığı,
- Çalışma kapsamında yararlanılan kaynakların doğru ve güvenilir olduğu varsayılmaktadır.

Tanımlar

Okul Öncesi Eğitim: 0-6 yaş arasındaki dönemi kapsayan, çocukların tüm alanlardaki gelişimlerini sağlamaya ve desteklemeye dönük olarak sistemli, organize ve planlı programlı her türlü eğitim etkinliklerine okul öncesi eğitim denir (Ramazan ve Ural, 2007).

Okul Öncesi Eğitim Programı: Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların; zengin ve nitelikli öğrenme yaşantıları aracılığı ile sağlıklı büyümelerini ve tüm gelişim alanlarında en üst düzeyde ilerlemelerini sağlamak, gelişim alanlarında görülebilecek yetersizlikleri önlemek, ayrıca ilkokula hazırlanmalarını desteklemek amaçları çerçevesinde geliştirilen, planlı ve sistemli çok boyutlu eğitsel yaşantıları kapsayan ve sonucunda da belirlenen amaçlara ne derece ulaşıldığını gösteren değerlendirme boyutunu içeren çalışma süreçleri bütünüdür (MEB, 2013).

Müzik: Müzik ya da musiki biçiminde de kullanılan bu kavram; duygu, düşünce ve izlenimlerimizi sesler ve ritimlerle ifade etmeye yarayan bir sanattır (Sun ve Seyrek, 1993).

Müzik Eğitimi: Müzik eğitimi kavramı, müziksel bir davranışı kazandırmak, geliştirmek, farkındalık oluşturmak veya var olan bir müziksel davranışı değiştirmek amacı ile yapılan etkinlik süreçlerini tamamına verilen isimdir (Uçan, 1997).

Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi: Araştırmada okul öncesi müzik eğitimi ile, 0-5 yaş okul öncesi dönem çocukları için yapılan müzik eğitimini ifade edilmektedir.

Öğrenme Merkezleri: MEB 2013 okul öncesi eğitim programında güncellenen ve “ilgi köşeleri” iken “öğrenme merkezleri” şeklinde değiştirilen eğitim ortamları ile; öğretmen tarafından sınıfların fiziki özellikleri ve çocuk sayısı dikkate alınarak uygun nitelikte ve birbirlerinden ayrı şekilde oluşturulan, okul öncesi dönem çocuklarının serbest veya öğretmen tarafından plan program dahilinde oyun ihtiyaçlarını gidermeye yönelik olarak, günlük eğitim programında yer alan kazanım ve göstergeler kapsamında seçilmiş farklı materyalleri barındıran öğrenme- oyun alanları ifade edilmektedir. MEB 2013 programında geçen temel öğrenme merkezleri: blok, kitap, müzik, sanat, fen ve dramatik oyun merkezleridir (MEB, 2013).

Müzik Merkezi: MEB 2013 okul öncesi eğitim programında müzik merkezi ile, çocukların müziksel ilgi, bilgi ve becerilerini destekleyerek nitelikli öğrenme yaşantıları ve müziksel deneyimler kazanmaları; içerdiği müzik araç- gereç ve materyalleri ile ritim duygusu ve işitsel algıyı geliştirici çalışmalar ve müzik kültürü kazanmalarını sağlayıcı etkinliklerin yapılarak çocukların tüm gelişim alanlarını destekleyici etkinliklerin gerçekleştirildiği faaliyet alanı ifade edilmektedir (MEB, 2013).

Materyal: Eğitsel hedeflere ulaşmak için seçilen ve belli ilkeler doğrultusunda düzenlenen içeriğin, görsel ya da yazılı formları şeklinde tanımlanabilir (Seferoğlu, 2014). Bir başka ifade ile iletmek istediğimiz içeriği ya da mesajı; görsel, işitsel, yazılı ya da dokunsal özellikler şeklinde taşıyan öğrenme ortamı unsurlarıdır (slayt, tepegöz, film şeridi, CD çalar, CD vb) (Seferoğlu, 2014). Yalın (2002)’ ye göre ise materyal, üzerinde bilgi taşıyan tüm araç gerece verilen isimdir.

Araç- Gereç: Öğretme, öğrenme etkinliklerinde kullandığımız yardımcı kaynaklar araç-gereç ilişkisinden oluşmaktadır (Halis, 2002). Bu kavramı açıklayabilmek için araç ve gereç kavramlarını açıklamak gerekmektedir. Yalın (2002)’ye göre araç ve gereç kavramları şu

şekilde açıklanmıştır: Araç, öğretme-öğrenme etkinliklerinde daha çok mekanik nitelikte yardımcı olan; gereci sunmada vazgeçilmez bir öğedir (Tepegöz, bilgisayar, televizyon vb). Gereç ise, eğitim sürecinde daha çok yazılı basılı nitelikte yardımcı olan ve aracın vazgeçilmez ögesidir (Bilgisayar ve televizyon programları, tepegöz asetatı vb). Söz konusu tanımlardan da anlaşılacak üzere araç ve gereç birbirinden ayrı düşünülmemeyen bir unsur olarak karşımıza çıkmaktadır.

Kuramsal Çerçeve

Çalışmanın bu bölümünde, araştırma konusu ayrıntılı bir şekilde anlatılmış ve konu ile ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

Okul Öncesi Dönem

Okul öncesi eğitim; çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun olarak, zengin ve nitelikli uyarıcı çevre olanakları ile tüm gelişimlerini destekleyen ve onları ilköğretime hazırlayan bir eğitim süreci şeklinde tanımlanmaktadır (Artut ve Tarım, 2004). Bir başka ifade ile "çocuklarda kendi yaşantıları yolu ile ve kasıtlı olarak "istendik davranış" değişiklikleri meydana getirme sürecidir, de denilebilir (Ünal, 2000). İstendik davranışlar; çocuğa ya yeni davranışlar kazandırır ya da beğenmediğimiz eski davranışları değiştirmekle birlikte söz konusu beğenilmeyen davranışlar keyfi değil; toplum kuralları içerisinde istenilmeyen davranışlardır. Başka bir deyişle, toplumun değer yargıları, bireyin mutluluğu ve uyumuna yardım edebilecek olan, onun ilgi ve ihtiyaçlarına, gelişim özelliklerine uygun davranışlardır (Ünal, 2000).

Okul öncesi eğitimin en önemli amaçlarından biri, bireyin içinde bulunduğu ortama dengeli bir şekilde uyumunu sağlamaktır. Çünkü çocukların bu dönemdeki zihinsel, fiziksel, duygusal ve toplumsal açıdan gelişimleri, yaşamlarının her evresinde etkisini göstermektedir. Söz konusu eğitim ortamlarında çocukların tüm gelişim alanlarının desteklenmesinin yanı sıra ailenin sağlayamadığı eğitim olanaklarının sunulması, ailelerin çocuk eğitimi konularında bilgilendirilmesi ve desteklenmesi de sağlanmış olmaktadır (Oktay, 2004). Okul öncesi eğitimi, '0-72 ay grubundaki çocukların gelişim düzeylerine ve bireysel özelliklerine uygun, zengin uyarıcı çevre imkanları sağlayan, onların bedensel duygusal ve sosyal yönden gelişmelerini destekleyen, kendilerini toplumun kültürel değerleri doğrultusunda en iyi

biçimde yönlendiren ve ilköğretime hazırlayan temel eğitim bütünlüğü içerisinde yer alan bir eğitim sürecidir (Öztürk, 2008). MEB (2012), okul öncesi eğitimi “doğumdan zorunlu eğitim yaşına kadar, çocukların gelişim özellikleri, bireysel farklılıkları ve yetenekleri göz önüne alınarak, çocukların sağlıklı bir biçimde fiziksel, duygusal, dil, sosyal ve zihinsel yönden gelişimlerini sağlayıcı, olumlu kişilik temellerinin atıldığı, yaratıcı yönlerinin ortaya çıkarıldığı, çocukların kendilerine güven duymalarının sağlandığı, ebeveyn ve eğitimcilerin etkin olduğu sistemli bir eğitim” şeklinde tanımlamaktadır.

Günümüz eğitim sistemi içinde 0-6 yaş arası çocuklara eğitim veren ve gelişimlerini destekleyen bu kurulumların tümüne okul öncesi eğitim kurumları denmektedir (Oktay, 2004). Okul öncesi eğitim kurumları hizmet verdikleri yaş gruplarına göre farklı adlandırılmaktadırlar. 0-36 aylık çocuklara bakım ve eğitim verenlere kreş, 36-72 aylık çocuklara eğitim verenlere anaokulu ve 60-72 aylık çocuklara eğitim verenlere anasınıfı denilmektedir (Şahin, 2005).

Okul Öncesi Müzik Eğitiminin Önemi ve Amaçları

Okul öncesi dönemde verilen eğitim çocuğun ilk eğitim basamağını oluşturduğu dikkate alındığında bu dönemde verilecek olan eğitim ezbere dayalı bir eğitimden uzak; yaparak- yaşayarak öğrenmelere açık olmasının önemi karşımıza çıkmaktadır (Öztürk, 2002). Okul öncesi eğitimde köklü ve düzenli bir müzik eğitimi, çocuğun bilişsel, duyuşsal ve devinimsel gelişimlerine yardım ederek topluma daha iyi ve kolay bir şekilde uyumunu sağlar. Organize edilmiş, yönlendirilmiş müzik eğitimine ne kadar küçük yaşta başlanırsa çocuğun söz konusu alanda başarılı olması, potansiyellerinin daha erken fark edilmesi ve yeteneklerine uygun müzik eğitimine yönlendirilmesi sağlanmış olur (Akkaş, 1986). Müzik eğitimi ile ilgili çalışmalar incelendiğinde, ritim çalışmalarının matematik ile ilişkilendirildiği,

uzaysal ilişkiler ve şekil kavramlarının kazanılmasında müzik deneyimlerinin çok önemli olduğu, müziğin temelinde matematiksel düşünme ve matematiksel ilişkilerin yattığı vurgulanmaktadır (Dikici Sığırtmaç, 2005). Ayrıca tüm bu etkilerinin yanında eğitim kurumlarında müzik eğitimi bir sanat olarak ele alınmalı; çocuğa iyi bir müzik zevki ve anlayışı kazandırmanın yanında; estetik, sosyal ve vatani duygularını geliştirerek, insanlara, bütün canlılara ve tabiata karşı sevgi merhamet ve şefkat duygularının oluşumuna katkı sağlamalıdır (Coşkuner, 1969).

Müzik okul öncesi dönem çocukları için estetik beğenileri geliştirmenin yanında hareketli şarkılar, müzikli oyunlar, şarkı sözü ve melodisi yaratma ve diğer etkinlikler aracılığıyla kaynaştırma, problem çözmede yaratıcı düşünceyi geliştirmeyi sağlayarak çocukların tüm gelişim alanları arasında bir köprü görevi görmekte olan öğretimsel bir araçtır (Eliason & Jenkins, 2003).

Müzik eğitimine erken başlanarak, farklı doğal yeteneklere sahip çocuklar, iyi bir müzik deneyimi ortamında doğal yeteneklerini maksimum seviyeye ulaştırabilirler ve bu şekilde özel yeteneğe sahip olan çocuklar belirlenebilir. Ayrıca müzik eğitimi çalışmaları sadece enstrüman eğitimi veya dans eğitiminden oluşmamalı, her türlü müzik deneyimini içeren; çocuğun hayatı boyunca müzikten hoşlanmasını sağlayacak çalışmalar kapsamında ele alınmalıdır (Matter, 1982). Müzik eğitimi okul öncesi dönemden itibaren programlarda yer almaktadır. Fakat genellikle anaokulu öğretmenleri müzik etkinliklerine gereken önemi göstermemekte ve günlük planlarında müzik etkinliklerine sadece şarkı dinleme ve şarkı söyleme etkinlikleri olarak yer vermektedir. Okul öncesi dönemde şarkı söylemenin yanı sıra ses dinleme ve ayırt etme, ritim çalışmaları, müzikli hikaye, yaratıcı hareket ve dans gibi çalışmalar müzik etkinlikleri içerisinde yer almaktadır (Dikici Sığırtmaç, 2005). Bütün bu

etkinlikler çocuklar için belirlenen hedeflere, müzik eğitimi yoluyla farklı bir yoldan ulaşma imkanı sağlamaktadır.

Çoklu zeka teorisinin kurucusu olan Gardner zekayı sözel dilsel, mantıksal matematiksel, görsel uzaysal, müziksel ritmik, bedensel kinestetik, sosyal, içsel ve doğacı zeka olarak sekiz alana ayırmıştır (Saban, 2003). Söz konusu zeka alanlarından birini oluşturan müziksel ritmik zeka Gardner (1993)'e göre, bireyin müziksel olarak düşünmesi ve belli bir olayın oluş biçimini seyrini veya düzenini müziksel olarak algılaması, yorumlaması ve iletişimde bulunması olarak açıklanmıştır. Bu zeka türü ile kişinin bir müzik eserindeki ritme, akustik düzene, melodiye, müzik parçasındaki iniş ve çıkışlara, müzik enstrümanlarına ve çevresindeki seslere karşı olan duyarlılığı kastedilmekte olup müziksel ritmik zekası güçlü olan insanlar, sadece müziksel eserleri kolaylıkla hatırlamakla kalmazlar, aynı zamanda olayların oluşunu ve işleyişini müziksel bir dille düşünmeye, yorumlamaya ve ifade etmeye çabalarlar (Gardner, 1993).

Dikici Sığırtmaç (2005)' e göre okul öncesi eğitimde müziğin yer alma nedenleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- Çocukların çeşitli kültürlerin şarkı ve danslarını öğrenerek farklı kültürlerle tanışmalarını sağlar.
- Çocuklar tüm gelişimlerini destekleyici eğlenceli ve yaratıcı deneyimler kazandırır.
- Düşüncelerini serbestçe ifade etme imkanı yaratır ve stresten uzak kalınmasını sağlar.
- Çocukların özsaygılarının gelişimini destekler; istenilen duygu ve olayların gelişimini sağlar, istenilmeyenlerin ise çözümlenmesine yardımcı olur.
- Sakinleştirici dinlenme ortamları yaratarak incinen ve problem yaratan duyguların yatıştırılmasına yardım eder.

- Çocukların dinleme becerisi, dikkat süresi, işitsel ayırt etme ve hafıza gelişimine katkı sağlar.
- Doğru şekilde dili kullanarak şarkı söylemek müzik aracılığı ile dil ve kavramları geliştirerek bilişsel becerileri destekleyici rol üstlenir.

Öztürk (2002)' ye göre okul öncesi müzik eğitiminin amaçları aşağıdaki şekilde belirtilmiştir:

- Müzik dinleme alışkanlığını geliştirme
- Sesini kullanma becerisini geliştirme
- Ritim duygusunu geliştirme
- Dil gelişimini sağlama
- Müzik aktiviteleri için zaman yaratmak
- Kendi seviyesine uygun bir melodiyi seslendirmeye isteklilik gücü
- Duyu organlarını müzik yönünden daha fonksiyonel hale getirebilme.

Bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için çocukların müzik etkinlikleri kapsamında nitelikli ve verimli etkinlikler yolu ile keyifli zaman geçirmesinin sağlanmasının önemi elbette çok büyüktür.

MEB 2013 okul öncesi eğitim programında da okul öncesi eğitimde müzik etkinliklerinin önemine ilişkin olarak aşağıdaki belirtilimlerde bulunulmuştur:

“Müzik etkinlikleri, çocukların hem bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyen hem de müziksel gelişim sürecini olumlu yönde etkileyen çalışmalardır. Bu çalışmalar, ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma gibi etkinliklerden oluşur. Bu etkinlikler, doğru ve nitelikli müzik dinleme, söyleme ve çalma alışkanlıklarını çocuğa kazandırmanın

yanı sıra, yerel, ulusal ve evrensel çocuk müziğini tanımasını da destekler. Ayrıca bu etkinlikler, bireysel olarak ve toplulukta müzik yapma, başkalarını dinleme, iş birliği yapma gibi sorumluluklar kazandırır. Müzik, öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin yollardan biridir. Müzik etkinlikleriyle çocuk, ince-kalın, hızlı-yavaş, uzun-kısa gibi pek çok kavramı öğrenir ve pekiştirir. Bunun yanı sıra konuları daha kolay anlayabilir. Eğitici ve öğretici çocuk şarkıları, ezgili saymaca, bilmece, tekerleme ve atasözleri dil gelişimine katkı sağlamak için kullanılan araçlardır. Çocuk bunları söylerken hem zevk alacak hem de doğru ve akıcı konuşma becerilerini kazanacaktır.

Müzik etkinliğinin, çocuğun motor gelişimine de büyük katkısı vardır. Çocuklar müzikle bedensel hareketleri birleştirerek müziğin karakterine ve ritmine uygun ve belli bir düzen içerisinde hareket etme becerisini kazanır. Müzik etkinliği ayrıca basit vürmalı çalgılar çalarak el-göz koordinasyonunu ve aynı anda iki elini birlikte kullanabilme becerisini de kazandırır. Çocukların kendilerini sözel olarak kolayca ifade edemediği durumlarda, müzik etkinlikleri sosyal ve duygusal gelişimlerini destekleyerek özgüven kazanmalarına yardımcı olur.”

Türkiye’de Okul Öncesi Eğitim Programlarında Müzik Etkinlikleri

Türkiye’de 1900’lü yıllara kadar okul öncesi eğitim ile ilgili olarak genel çerçeve program ve ilkeler belirlenmiş olup öğretmenler uygulayacakları plan ve programları söz konusu çerçeve program ve ilkeler doğrultusunda kendileri hazırlamışlardır. İlk taslak program 1989 yılında kabul edilerek geliştirilmiş ve 1994 yılında okul öncesi eğitim programı olarak uygulamaya konulmuştur (Pökön, 2003). 1994 yılının ardından, 2002, 2006 ve 2012 yıllarında da okul öncesi eğitim programı yeniden ele alınarak geliştirilmiştir. 1994 ve 2002 yılı okul öncesi eğitim programları davranışçı yaklaşım esas alınarak oluşturulurken, 2006 ve

2012 yılı okul öncesi eğitim programları ise çoklu zeka ve yapılandırmacı yaklaşımın temel ilkeleri esas alınarak oluşturulmuştur (Gelişli ve Yazıcı, 2012). 1994, 2002 ve 2006 yılları okul öncesi eğitim programlarında öğrenme süreçleri açısından değerlendirilen etkinlikler her üç programda da serbest zaman etkinlikleri (İlgi köşeleri ve sanat etkinlikleri), Türkçe Dil etkinlikleri (Hikaye öncesi etkinlikler, hikaye anlatma ve hikaye sonrası etkinlikleri), oyun etkinlikleri, müzik etkinlikleri, fen ve matematik etkinlikleri, okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri ve rutin etkinlikler olarak ele alınmıştır (Gelişli ve Yazıcı, 2012). 2012 okul öncesi eğitim programında ise ilgi köşeleri öğrenme merkezleri ismini alarak; müzik köşesi müzik merkezi ismi ile belirtilmiştir (MEB, 2013). Ayrıca gün içinde gerçekleştirilen aktiviteler bütünleştirilmiş etkinlikler olarak ele alınmıştır. Söz konusu etkinlikler kapsamında müzik etkinlikleri de müzik ve hareket, müzikli oyun vb şekilde bütünleştirilmiş hali ile yer verilmesi öngörülmüştür (MEB, 2013).

1994- 1995 öğretim yılından günümüze kadar olan okul öncesi eğitim programları incelendiğinde, söz konusu etkinliklerin bağımsız ve kendine özgü bir program olarak yer almadığı; bir yan alan olarak ifade edildiği ve “müzik etkinlikleri” şeklinde belirtildiği görülmektedir (Uçan, 2001).

Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Gerçekleştirilen Etkinlikler ve Kullanılan Eğitsel

Materyaller

Okul öncesi eğitimde, nitelikli bir müzik programının hazırlanması ve uygulanması, öğretmenin çocukların gelişim özelliklerini, gereksinimlerini bilmesi, temel müzik bilgi ve becerilerine sahip olması ile yakından ilişkilidir (Mertoğlu, 2003). Öğretmen söz konusu etkinliklere çocuklar ile birlikte katılmalı ve onlarla paylaştığını, bu paylaşımdan keyif aldığını çocuklara hissettirmelidir.

Müzik etkinlikleri sırasında şu çalışmalara yer verilmelidir (Ömeroğlu ve diğer., 2006):

- Ses dinleme, ayırt etme ve keşfetme ve ses üretme çalışmaları
- Müzik dinleme
- Ritim çalışmaları
- Şarkı söyleme ve nefes açma çalışmaları
- Yaratıcı hareket ve dans çalışmaları
- Müzikli öykü oluşturma
- Müzikli dramatizasyon

MEB 2013 okul öncesi eğitim programında da okul öncesi eğitimde gerçekleştirilecek eğitsel etkinliklerin ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket, müzikli öykü oluşturma gibi etkinliklerden oluştuğu belirtilmiştir (MEB, 2013).

Okul öncesi eğitim kurumlarında mutlaka bir müzik köşesi ya da eğer şartlar uygunsa bir müzik odası bulunmalıdır. Bu köşede ya da odada şu çalgılara yer verilmelidir:

- Ritim çubukları
- Tefler
- Kastanyetler
- Çingiraklar
- Davullar
- Ziller
- Marakaslar
- Metalofonlar
- Ksilofonlar

- Glockenspiele
- Darbukalar
- Çelik üçgenler
- Çanlar
- Agogolar
- Tırtırlar
- Ritim sopaları
- Trompet
- Mızık
- Çan
- Tef
- Org
- Flüt
- Melodika

Müzik etkinlikleri sırasında çalgılar tanıtılırken, eğer öğretmen kendisi çalamıyor ise keman, gitar, bağlama, yan flüt, v. b gibi çalgıların çocuklara tanıtılması için çalan bir kişi sınıfa getirilerek çalgıların tanıtılması daha yararlı olacaktır (Kandır, 2003). Ayrıca farklı ses araçları, çalgılar ve evlerinden getirecekleri çeşitli nesnelere (plastik şişeler, kaşıklar, vb.) de bu köşede ya da müzik odalarında bulundurulabilir. Çeşitli ülkelerin müziklerini yansıtan çalgılar, elektronik ve bilgisayarlı donanımlı materyaller kullanılabilir, bunun yanında teyp, CD çalar ve kayıt cihazı gibi araçlardan da yararlanabilir (Edden, 1999).

MEB 2013 okul öncesi eğitim programında müzik etkinliklerinin gerçekleştirildiği müzik merkezlerinde bulunması gereken araç- gereç ve materyaller “Çalgı ve araç-gereçler: Vurmalı çalgılar (Orff çalgıları) bulundurulmalıdır. Örneğin, ezgili vurmalı çalgılardan

glockenspiel, metalofon, ksilofon, ezgisiz vurmali çalgılardan ise ritim (tartım) çubuğu, kastanyet, marakas, agogo, çelik üçgen, ziller, davul, tef bulundurulması önerilmektedir. Öğretmenin kullanması için piyano, org, gitar, keman, blok flüt, melodika, vb. bulundurulmalıdır. Çocuklarla kullanmak üzere ise CD çalar, klasik müzik CD'leri, çocuk şarkıları CD'leri ve müzik kitapları bulundurulmalıdır” şeklinde belirlenmiştir.

Okul Öncesi Öğretmeni Yetiştirmede Müzik Eğitimi

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu 43. maddesi uyarınca, okul öncesi öğretmeni yetiştirme görevi yükseköğretim kurumlarına devredilmiş olup bu kapsamda 1979 yılında hazırlanan 2 yıllık “Anaokulu Öğretmenliği Ön Lisans Programı” 1980-81 öğretim yılında uygulanmaya başlanmış; 1991-92 öğretim yılından itibaren ise Anaokulu Öğretmenliği Programı eğitim fakülteleri bünyesinde ayrı bir lisans (4 yıllık) programı olarak yer almıştır (Oktay, 2004). Daha sonra bu programın adı ‘Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği’ olarak değiştirilmiştir. YÖK’ün eğitim fakültelerini yeniden yapılandırma çalışması sonucunda 1998 yılından itibaren Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenliği, eğitim fakültelerinin İlköğretim Bölümü içinde bir anabilim dalı olarak yer almıştır. Bundan sonraki süreçte eğitim bilimleri alanında yaşanan gelişmeler ile birlikte sekiz yılı aşkın süredir uygulanmakta olan öğretmen yetiştirme programlarının aksayan yönlerini gidermek ve geliştirmeye yönelik bir çalışma içine girmek Yükseköğretim Kurulunca uygun bulunmuş ve bu çerçevede Yükseköğretim Kurulu, eğitim fakülteleri yönetici ve öğretim elemanlarıyla konuyu paylaşmış, programda çeşitli güncellemeler yapmak amacı ile bir dizi çalışmalar başlatmıştır (YÖK, 2007).

Tüm çalışmalar sonucunda 2006- 2007 akademik yılından itibaren yenilenen öğretmen yetiştirme programı uygulama konmuştur. Mevcut araştırma kapsamında okul öncesi öğretmenliği lisans programları ders içeriklerine bakıldığında; okul öncesi müzik eğitimine

yönelik olarak üçüncü sınıfın her iki döneminde de Müzik Eğitimi I ve Müzik Eğitimi II derslerinin yer aldığı görülmektedir. YÖK (2007)'ye göre söz konusu derslerin içeriklerine aşağıdaki şekildedir:

Müzik Eğitimi I

Ülkemizdeki ve dünyadaki müzik türlerinin ve çalgıların tanıtımı ve özellikleri, temel solfej eğitimi (nota öğretimi, değerler, tartım çalışmaları, ses aralıkları, majör- minör diziler, basit Türk müziği dizileri, ölçü, tempo, nüans kavramları, ses değiştirici işaretler), sesi doğru kullanma ve doğru şarkı söyleme teknikleri, çocuk şarkıları üzerinde dikte ve deşifre çalışmaları, eşlik çalgısı eğitimi.

Müzik Eğitimi II

Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi, 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal becerileri, okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuar oluşturma, çocuk şarkılarının tanıtımı ve analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler, okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri, okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması, dünyada okul öncesinde müzik eğitimi ile ilgili farklı yaklaşımlar. Okul öncesi öğretmenliği lisans programında okul öncesi müzik eğitimine yönelik olarak lisans V. Ve VI. Yarıyıllarda sırasıyla yer alan Müzik Eğitimi I ve II derslerinden başka herhangi bir ders yer almadığı gözlenmektedir.

Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Öğretmenin Rolü ve Önemi

Eğitimin ilk ve temel basamağı olan okul öncesi eğitim, çocuğun tüm gelişim alanlarının desteklenmesi bakımından son derece önemli olmakla birlikte; bu alanda eğitim verecek okul öncesi öğretmenlerine müziğin amaç değil, çocuğun tüm gelişim alanlarının

desteklenmesinde araç olarak kullanılmasında büyük rol yüklemektedir (Artan,2003). Okulöncesi öğretmeninin müzik etkinliklerinde dikkat edeceği en önemli konu, müzik eğitiminin sevgi, doğallık ve oyunlaştırma içinde vermesinin yanında; müziği sevdirmeye ve yaşatma yoluna gitmesidir (Morgül, 2001). Okulöncesi eğitim kurumları, müzik sanatçısı yetiştirme amacıyla eğitim yapan kurumlar olmadığı gibi okulöncesi öğretmeni de müzik sanatçısı yetiştirecek biçimde bir müzik eğitimi vermekle görevli değildir (Sun ve Seyrek, 1993). Öğretmenlerden beklenen çocuğun, doğuştan eğilimli olduğu müziğe ilgisini arttırmak, bu ilgiyi beslemek ve her çocuğun müzikle ilgilenmesine, müziği sevmesine ve yeteneği doğrultusunda müziksel becerilerini geliştirmesine ortam hazırlamaktır (Sun ve Seyrek, 1993). Şüphesiz, okulöncesi eğitimde müzik etkinliklerinin istenilen biçimde gerçekleşebilmesi, öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki niteliklerine ve yeterlik alanlarına bağlıdır.

Müzik etkinliklerinde öğretmenlerin;

- öğrenme için uygun ortam oluşturma,
- yeni materyalleri anlamlı şekilde organize etme ve daha önce bilineneler ile ilişkilendirme, çocukların tamamından aktiviteye katılım bekleme,
- çocuklara bilişsel süreçleri ve stratejileri öğretme, müzikal etkinlikleri planlama ve uygulama gibi çeşitli rolleri vardır (Ömeroğlu ve diğer., 2006).

Öztürk (2002)'ye göre öğretmenlerin müzik eğitiminde; motive edicilik, planlayıcılık, eşlik edicilik ve gözlemcilik olmak üzere farklı niteliklere sahip olması gerekmektedir ve aşağıdaki şekilde açıklanmaktadır;

Motive edicilik: Öğretmenlerin görevlerinin, sadece müzik merkezi oluşturmakla sınırlı olmadığı; onların çocukları aktif katılıma teşvik edici, eğitsel gereksinimlerini karşılatıcı, yeni

ve farklı düşünce sistemleri geliştirici şekilde onları yüreklendirme ve dikkatlerini her daim canlı tutma rolünü içermektedir.

Planlayıcılık: Hazırlık aşaması niteliği taşıyan bu nitelik; hangi çalışmaların uygulanacağı, uygulanacak çalışmaların amaçlarının ve çalışmada gerekli malzemelerin belirlenmesine yönelik süreci içermek ile birlikte müzikal bir deneyimin planlanması, hazırlık, uygulama ve değişkenlik yaratma süreçlerini de kapsamaktadır.

Eşlik Edicilik: Müzik etkinliklerinde öğretmen, çocuklara eşlik edici özelliğe sahip olabilmelidir. Çocuklar için müzik yapmaktan çok çocuklarla müziği paylaşmayı ve müzik etkinliklerinde çocuklar ile birlikte zevk almayı bilmelidir. Öğretmenin eşlik edici niteliği söz konusu özellikleri kapsamalıdır.

Gözlemcilik: Öğretmen, müziksel etkinliklerin her boyutunda iyi birer gözlemci olmalıdır ve “Çocuklar etkinliğe en fazla ne zaman katıldılar?”, “Yapılan çalışmanın hangi bölümü çocuklarda daha çok ilgi uyandırdı?”, “Çocuklar müzik etkinliğini nasıl hissettiler?” gibi sorulara yanıt aramalıdır. Bir başka deyişle öğretmenin gözlemcilik rolünün, müziksel yaşantıların toparlayıcı ve değerlendirici yönünü oluşturduğu söylenebilir.

Konuyla İlgili Araştırmalar

Araştırma konusuyla ilgili yapılan alan yazın taramasında, konu ile ilgili olarak aşağıdaki çalışmalar bulunmuştur:

Yurtiçinde Yapılmış Araştırmalar

Özdemir (1985), “Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitiminin anadili eğitimine etkisi” isimli çalışmasını, Ankara il merkezinde MEB bünyesindeki anaokulu ve Sağlık Sosyal Yardım Bakanlığı ve Çocuk Esirgeme Kurumu bünyesindeki kreş ve gündüz

bakımevindeki 90 çocuğu gözlem tekniği kullanarak uygulamıştır. Çalışmada, müzik eğitiminin anadili eğitimi üzerinde olumlu etkileri olduğu ancak öğretmenlerin müzik eğitimini bu amaca yönelik olarak etkin kullanamadıkları sonuçlarına varılmıştır.

Öztürk (1996), “Okulöncesi dönem (5-6 yaş grubu) müzik eğitiminde dramının kullanımının Etkililiği” adlı deneysel çalışmasını, okulöncesi dönem müzik eğitiminde drama etkinliklerinin; müzik dinleme, şarkı söyleme ve ritim duygusu gelişimine faydalarını ortaya koyma amaçlı gerçekleştirmiştir. Deney grubunda drama ile müzik eğitimi alan öğrencilerin kavram öğreniminde; müzik, vücut dili ve hareket arasında bağlantı kurulmasında daha önde oldukları ve çocukların dinleme, şarkı söyleme ve ritim etkinliklerinde daha istekli davrandıkları sonucuna varılmıştır.

Gürlük (1998), “Okulöncesi ve ilköğretim çağı çocuklarının eğitimine müzik terapisinin etkileri ve faydaları” isimli araştırmasını farklı araştırma tekniklerinin sentezi şeklinde uygulamıştır (tarihsel, betimsel ve deneysel). Çalışmada, Marmara Üniversitesi uygulama anaokuluna giden 40 öğrenciye, deneysel yöntemde bir uygulama gerçekleştirilmiştir. Araştırma ile stresli durumları ve duygusal rahatsızlıkların müzikli oyunlar aracılığı ile yenilebileceği ve müzik terapisinin okul öncesi dönemde aktif olarak kullanılabileceği sonuçlarına varılmıştır.

Rauscher, Shaw & Katherine (1993), “Mozart etkisi” isimli çalışmaları konu ile ilgili önemli bir araştırma olarak karşımıza çıkmaktadır. Deneyde 36 lise öğrencisine belirli bir süre zarfında günlük 10’ ar dakika Mozart dinlettirilmiştir. Çalışmanın sonunda katılımcıların IQ larında belirgin bir artış görülmüştür. Aynı katılımcı grubuna dinletilen başka müzikler aynı etkiyi yapmamıştır. Araştırmanın bulgularına göre müzik eğitiminin çocuğun zeka gelişimi üzerinde olumlu ve direkt etki yaptığı sonucuna varılmıştır. Okul öncesi dönem ile ilgili olarak da 78 anaokulu öğrencisi aile, sosyo- ekonomik ve kültürel yapılarına göre dört gruba

ayrılmıştır. Birinci gruba şan ve piyano dersi, ikinci gruba sadece şan dersi, üçüncü gruba bilgisayar dersi verilmiştir. Dördüncü gruba ise herhangi özel bir eğitim verilmemiştir. Dersler haftada 2 kez 15 er dakikalık olmak üzere toplam 8 ay devam etmiştir. Deneyin başında ve sonunda çocuklara zeka testi uygulanmıştır. 8. ayın sonunda piyano grubundaki öğrenciler, IQ'larındaki % 46'lık artış ile diğer gruplara fark atmıştır. Diğer gruplardaki öğrencilerde önemli bir farklılık kaydedilmemiştir. Bu çalışma ile Mozart etkisi çalışmasına ek olarak piyano eğitimi ile çocukların gelişimlerinde ömür boyu olumlu katkılar sağlanacağı görülmüştür. Özellikle 12 yaşa kadar piyano eğitiminin çok önemli bir faktör olduğu üzerinde durulmuştur. Müziğin tıpkı matematik ve satranç gibi beyne faydalı ve geliştirici bir unsur olduğu ortaya çıkmıştır.

Douglas & Willatts (1994), İskoçyada yaptıkları deneysel çalışmada birinci sınıfa devam eden öğrencilerden bir gruba müzik dersi diğer gruba ise tartışma taktikleri eğitimi vermişlerdir. Araştırmanın sonunda iki grup karşılaştırıldığında müzik dersi alanların diğer gruba göre okuma kazanımlarında artış gözlenmiştir.

Bilhartz, Bruhn & Olson (1999), 66 aylık çocuklar üzerinde bir araştırma yapmıştır. Araştırma öncesinde tüm çocuklara Stanford- Binet zeka testi ile müzik testi uygulanmıştır. Daha sonra araştırma kapsamında deney grubundaki çocuklara 30 hafta günde 75'er dakika müzik eğitimi verilmiştir. Araştırmanın sonunda müzik eğitimi alan çocukların düşünme, üretici olmak ve bilimsel bakış açısı kazanma testlerindeki başarılarının % 50 den %87 ye çıktığı görülmüştür.

Boone & Cunningham (2001), "Çocukların duygusal anlamlara müzik eşliğinde anlamlı vücut hareketleri ile ifadesi" başlıklı araştırmalarında, 4 yaş grubundan 23 ve 5 yaş grubundan 24 çocuk ile, müzik ve duygular arası farkındalık düzeyine yönelik ilişkiyi ortaya koyma amaçlı çalışılmıştır. Çocuklara sunulan müzik parçasında dört hedef duygusal tepki

(öfke, korku, hüzn, mutluluk) seçilerek; her iki yaş grubundaki çocuklar sessiz olarak videoya kaydedilerek hareket performansları görsel olarak sınıflandırılmıştır. Araştırma sonucunda, 4- 5 yaş grubundaki çocukların duygusal becerileri (duyguları fark etme, tanıma ve tepkileri çözümleme) kazanmasında müziğin önemli bir faktör olduğu bulgularına varılmıştır.

Aral, Akyol ve Sığırtmaç'ın (2006), "Beş-altı yaş grubundaki çocukların yaratıcılıkları üzerinde Orff öğretisine dayalı müzik eğitiminin etkisinin incelenmesi" başlıklı deneysel araştırma, Çukurova üniversitesi anaokuluna devam eden beş-altı yaş grubundaki 40 çocuk ile gerçekleştirilmiştir. Çocuklar deney ve kontrol gruplarına ayrılmış; veri toplama aracı olarak "Genel bilgi formu" ve "Torrance yaratıcı düşünme testi-şekil form a" kullanılmıştır. Deney grubundaki çocuklara Orff öğretisi kullanılarak müzik eğitimi verilmiştir. Kontrol grubundaki çocuklara ise normal müzik eğitimlerine devam etmişlerdir. Araştırma sonucunda, çocukların yaratıcılıklarının gelişiminde hangi teknikle olursa olsun verilen müzik eğitiminin önemli etkisi olduğu bulgusuna varılmıştır.

Avşalak (2008), okul öncesi dönem çocuklarından 23 adet deney ve 25 adet kontrol grubu öğrencisi ile gerçekleştirdiği deneysel araştırmasında, araştırmacı tarafından geliştirilen "Kavram gelişim ölçeği" ve "Ön- test ve Son- test değerlendirme formu" veri toplama araçları kullanılarak okul öncesi dönemdeki çocukların kavram gelişimlerinde müzik eğitiminin etkisinin incelenmesi amacı ile gerçekleştirdiği araştırmasında, somut ve soyut kavramlar şeklinde sınıflandırarak ele alınmıştır. Deney grubu ön test-son test sonuçları arasında yapılan t test sonucunda $p < 0,01$ düzeyinde anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayanılarak, okul öncesi dönem 60-72 aylık çocukların kavram gelişiminde müzik eğitiminin büyük ölçüde etkili olduğu sonuçları ortaya koyulmuştur.

Eren ve Sağlam (2009), “Bursa ili anaokullarında yürütülen müzik eğitimine yönelik temel ihtiyaçların tespiti ve değerlendirilmesi” isimli araştırmalarında, durum tespitine yönelik betimsel bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. 15’i resmi, 14’ü özel olmak üzere 29 anaokulunda görev yapmakta olan 142 öğretmen araştırmanın katılımcılarını oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak katılımcılara anket uygulanmıştır; anaokullarında müzik odası ve materyal ihtiyaçları olduğu, etkinlikler için uygun sınıf mevcutları olması, eğitimcilerin bu alanda daha bilgili olması mümkünse bu alanda uzmanlaşmış kişilerce eğitim verilmesi gerektiği şeklinde sonuçlara ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlar ile ilgili çeşitli öneriler getirilmiştir.

Özal Göncü (2010), “Okul öncesi eğitim kurumlarında müzikli dramatizasyon çalışmalarının incelenmesi” isimli çalışmasında okul öncesi eğitim kurumlarında müzikli dramatizasyon alanında yürütülen uygulamaları belirlemeye dönük olarak durum tespitine yönelik tarama modelinde betimsel bir araştırma yapmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Ankara’da özel anaokullarında drama- müzik derslerine giren 50 öğretmen oluşturmaktadır. Katılımcılara, araştırmacı tarafından hazırlanmış anket uygulanmıştır. Çıkan sonuçlar doğrultusunda okul öncesi müzikli dramatizasyon alanında eğitim uygulayan öğretmenlerin çoğunluğunun çocuk gelişimi, okul öncesi eğitim ve müzik öğretmenliği mezunu olduğu; bunun dışında daha az sayıda farklı branş alanlarında kişilerin de olduğu görülmüştür. Katılımcıların yarıdan fazlası müzikli dramatizasyon etkinliklerini genellikle uyguladıklarını; yarıya yakını ise bu alanlarda kurslara genellikle katıldıklarını ifade etmişlerdir.

Araştırmanın sonunda çeşitli öneriler getirilmiştir. Okul öncesi müzikli dramatizasyon çalışmalarının alanında uzman eğitimciler tarafından, çeşitli çalgılarla zenginleştirilmiş farklı etkinlikler dahilinde gerçekleştirilmesi gerektiği, bu alanda müzik ve drama eğitimcilerinin

işbirliği içinde olmaları ve öğretmenlerin bu alanlarda seminer, kurs vb eğitimler almaları gerektiği önerilerden bazılarıdır.

Özbey (2010), 6 yaş grubu çocukların öğrenme performanslarının artırılmasında müzik eğitiminin bilişsel süreçlere etkisinin incelenmesine yönelik gerçekleştirdiği deneysel çalışmasında, Naglieri ve Das (1997) tarafından geliştirilmiş, Türkiye’de ise güvenilir ve geçerli bir ölçme aracı olarak uygulanan “Bilişsel Değerlendirme Sistemi” (CAS-Cognitive Assessment System) ölçeklerini kullanmıştır. Araştırmada, kendi yaş grupları arasında olumsuz farklılık gösteren 6 yaş çocuklarının öğrenme güçlüğü ve algı problemleri ile müziksel gelişimleri arasında bir ilişki olup olmadığının tespit edilmesi ve bu yolla okul öncesi öğrenme problemlerinin çözümünde müzik eğitiminden yararlanarak etkin bir metot ve model oluşturulması hedeflenmiştir.

Araştırmada, deney grubuna “Okul öncesi 6 yaş grubu öğrencilerinin bilişsel performanslarının yükseltilmesinde müzik eğitimi programı” uygulanmıştır ve söz konusu grubun CAS toplam son-testine göre almış oldukları puanlar, eğitim verilmeyen kontrol grubuna göre anlamlı farklılığa yakın düzeyde yükseliş göstermiştir. Ayrıca, deney grubunun CAS toplam son-test puanları, ön-test puanlarından anlamlı düzeyde farklılığı oluşmasa dahi belirgin düzeyde yükseliş olduğu tespit edilmiştir. Buna göre ise öğrencilerin bilişsel performansının yükseltilmesine yönelik müzik eğitimi programı uygulanan deney grubundaki öğrencilerin, eğitim verilmeyen kontrol grubundakilere oranla anlamlı farklılığa yakın düzeyde yükseliş gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Dalkıran (2011), 5–6 yaş grubu öğrencilerinin ritmik bellek, ritmik algı ve ritmik uygulama becerilerini ölçmek amacıyla yaptığı deneysel çalışmasını, Burdur ili içerisinde yer alan 82 anaokulu öğrencisinden oluşan çalışma grubu üzerinde gerçekleştirmiştir. Ritimsel algıları ölçme amacıyla araştırmacı tarafından ritmik bellek, ritmik algı ve ritmik uygulama

olmak üzere üç başlık altında 10 sorudan oluşan “Ritim Algılama Testi” hazırlanmıştır. Çocukların test kapsamındaki becerileri ölçülmüş, kayıt altına alınarak veri analizi yapılmış ve alınan sonuçlara göre başarı düzeyleri belirlenmiştir. Araştırmanın sonucunda, genel itibari ile ritmik bellek, ritmik algı ve ritmik uygulama becerilerinde, 5 yaş grubunun 6 yaş grubuna oranla daha başarılı oldukları, her iki yaş grubu için de etkin bir ritim eğitimi verilerek söz konusu beceriler boyutunda daha yüksek düzeyde başarı elde edilebileceği, ayrıca her iki yaş grubunda da basitten karmaşığa verilen tartım gruplarında daha başarılı olunduğu ve şarkının ritmine uygun yürümeye oranla el ile eşlik etmede daha olumlu sonuçlar alındığı bulgularına ulaşılmıştır.

Araştırmanın bulguları ışığında, çocuklarda müzik eğitiminde basitten karmaşığa doğru bir süreç izlenilmesi; zevk verici aktiviteler düzenlenmesi ve okul öncesi müzik eğitiminin müzik öğretmenleri tarafından gerçekleştirilmesi önerileri getirilmiştir.

Özmenteş (2011), “Müzik öğretimine yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi” isimli araştırmasında; Akdeniz üniversitesinde müzik, sınıf ve okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde okuyan 114 öğretmen adayında lisans döneminde aldıkları müzik eğitimlerindeki öz yeterliliklerinin ölçülmesine yönelik 24 maddeden oluşan 5’ li likert tipi ölçek geliştirme çalışması yapılmıştır. Çalışma kapsamında müzik eğitiminin; kavramsal düzey ve çalgı eğitimi, ses eğitimi, müzik kuramları öğretimi ve müzik öğretim yöntemlerini uygulayabilme becerisi şeklinde belirlenen alt boyutları ile ilgili; katılımcıların öz yeterlilik algılarını ölçmeye yönelik sorular oluşturulmuştur. Çalışmanın sonucunda elde edilen veriler ışığında, geliştirilen ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olduğu ortaya konulmuştur (Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı ,924). Geliştirilen ölçeğin, müzik öğretimine yönelik ihtiyaç ve beklentilerin saptanmasında ve lisans programlarının gözden geçirilmesi-değerlendirilmesi çalışmalarında alana katkı sağlayacağı yönünde görüşler belirtilmiştir.

Uçar (2011), müziğin çocuk gelişimi üzerindeki etkisinin okul öncesi öğretmenlerinin demografik farklılıklarına göre incelenmesine yönelik gerçekleştirdiği betimsel araştırmasında, 93 adet okul öncesi öğretmenine araştırmacı tarafından geliştirilmiş anket uygulanarak; okul öncesi dönemde müzik eğitiminin çocuk gelişimi üzerindeki etkisi öğretmenlerin demografik farklılıklarına göre incelenerek gerçekleştirilmiştir. Araştırmada yer alan nitel veriler kaynak tarama yoluyla, nicel veriler ise okul öncesi eğitimi veren kurumlardaki öğretmenlere, araştırmacı tarafından geliştirilen ve uygulanan anket formlarıyla elde edilmiştir.

Çalışmanın sonucunda, okul öncesi eğitim kurumlarında görev alan 5-6 yaş arası çocuklara öğretmenlik yapan okul öncesi öğretmenlerinin, kişisel bilgileri göz önüne alındığında, genel olarak müziğin çocukların gelişimi üzerindeki etkili olduğu bulgularına varılmıştır. Ayrıca müziğin çocuk gelişimine; sosyal, bilişsel, duygusal ve psiko-motor yönden katkı sağladığı öğretmenlerin ortak görüşleri olarak tespit edilmiştir. Buna göre araştırma sonuçlarına paralel olarak müziğin çocuk gelişimine olumlu katkılarından dolayı okul öncesi dönemde müzik eğitimi etkinliklerine daha fazla yer verilmesi ve nitelik açısından geliştirilmesine yönelik çeşitli öneriler getirilmiştir.

Gelişli ve Yazıcı (2012), “Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programlarının tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmesi” isimli çalışmasında Türkiye’de 1994 yılından itibaren sırasıyla 1994, 2002 ve 2006 yıllarında uygulanan okul öncesi eğitim programlarının karşılaştırmalı olarak program geliştirme, öğrenme süreçleri ve değerlendirme faktörleri açılarından incelenmesi ve değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Nitel araştırma yöntemlerinden metin analizi yöntemi ile yapılmış betimsel bir çalışma ortaya konulmuştur.

Araştırmanın sonuçlarında 1994 ve 2002 okul öncesi eğitim programlarında davranışçı yaklaşımın; 2006 okul öncesi eğitim programında ise yapılandırmacı yaklaşımın

hakim olduğu sonucuna varılmıştır. Her üç programın da çocuk merkezli ve yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlara uygun; çok yönlü gelişimi sağlayıcı olduğu bulunmuştur. 2006 programının diğerlerinden farklı olarak, öğrenmeyi daha fazla merkeze alan değişik yöntem ve tekniklerle zenginleştirilmiş bir plan olduğu, amaç- kazanımlar bakımından ilköğretim programlarında yer alan ortak becerileri de içerdii, çocukların sürece dayalı farklı değerlendirme araçları ile değerlendirildiği ve ailelerin sürece katılımının arttırıldığı görülmüştür. Her üç programda da çocuk hakları, değerler eğitimi ve duyu eğitimi alanlarında yeterli amaç ve kazanım bulunmadığı; ileride geliştirilecek programlarda bu hususların da dikkate alınması gerektiği yönünde öneriler getirilmiştir.

Akbulut (2013), “Eğitim fakóltesi okulöncesi anabilim dalı programında yer alan müzik eğitimi dersi hedeflerinin gerçekleşme düzeylerine ilişkin ölçek geliştirme çalışması” isimli araştırmasında, 2010- 2011 eğitim öğretim yılında Pamukkale, Dokuz Eylül, Balıkesir ve Muğla Üniversiteleri okul öncesi eğitim bölümü son sınıfta öğrenim görmekte olan 263 öğretmen adayının; programlarındaki müzik eğitimi derslerinin hangi düzeyde gerçekleştirildiği ile ilgili olarak araştırmacı tarafından geliştirilmiş ölçek aracılığı ile (Cronbach alpha değeri ,95) görüşlerinin belirlenmesi ve daha etkili bir müzik eğitimi dersi için öneriler geliştirilmesini amaçlayan betimsel bir araştırmadır. Araştırmada müzik eğitimi dersine yönelik olarak hedeflerin orta düzeyde gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Gömlüksizoğlu ve Serhatlıoğlu (2013), “Okul öncesi öğretmenlerinin özyeterlik inançlarına ilişkin görüşleri” isimli çalışmalarında okul öncesi öğretmenlerinin özyeterliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi ve belirlenen görüşlerin; cinsiyet, hizmet süresi, çalıştıkları okul gibi faktörler ile ilişkilerini incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın verileri, Tepe ve Demir (2012) tarafından geliştirilen, 6 faktörü içeren; 5’li likert düzende hazırlanmış 37 maddelik “Okul öncesi öğretmenlerinin özyeterlik inancı ölçeği” ile elde

edilmiştir (Cronbach alpha değeri .97). Araştırmanın katılımcılarını 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Elazığ il merkezinde görev yapan 98 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırma sonucunda katılımcıların özyeterlik inançları yüksek olmakla birlikte; görüşlerin cinsiyet, hizmet süresi, çalıştıkları okul ve okulun sosyo- ekonomik düzeyine göre farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Koca (2013), “Okul öncesi öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik özyeterlik düzeylerinin incelenmesi” isimli tarama modeli araştırmasının çalışma grubunu 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Mersin ilindeki ilköğretim okulları ve bağımsız anaokullarında görev yapan 157 okulöncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Özmenteş (2011) tarafından geliştirilen “Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçekteki maddeler 5’li likert tip dereceleme ölçeği şeklindedir. Araştırma sonucunda, sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin özyeterlik düzeylerinde cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık bulunduğu; erkek öğretmenlerin müzik eğitimi özyeterliklerinin daha yüksek olduğu ayrıca okul öncesi öğretmenlerinin özyeterlik düzeylerini yüksek olduğu bulgularına varılmıştır.

Elde edilen bulgular sonucunda, okul öncesi lisans programlarında yer alan müzik eğitimi derslerinin içerik bakımından zenginleştirilerek çeşitlendirilmesi, programda daha çok yer verilmesi, son sınıfta okuyan öğrenciler için de programa müzik dersleri konulması, öğrendiklerini uygulayabilmelerine fırsatlar verilmesi, öğretmenlerin daha donanımlı olması ve özyeterlik alanında kendilerini geliştirebilmesi için hizmetiçi eğitimler ve seminerler verilmesi, şeklinde çeşitli öneriler getirilmiştir.

Kurtaslan (2013), “Okul öncesi müzik eğitiminde genel yaklaşımlar dersine yönelik öğrenci görüşleri” isimli çalışmasını müzik öğretmenliği lisans programı sekizinci yarıyılıda okutulan “okul öncesi müzik eğitiminde genel yaklaşımlar” dersi ile ilgili durum tespitine

yönelik Niğde Üniversitesi müzik öğretmenliği son sınıfta öğrenim gören 28 öğrenciden yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile veri toplanarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın sonucunda, öğrencilerin okul öncesi müzik eğitimi dersini önemsedikleri, okul öncesi eğitimin önemine inandıkları, eğitim aldıkları lisans programında okul öncesi müzik eğitimine yönelik verilen derslerin yetersiz olduğunu düşündükleri, ders içeriği olarak çocukların yaş ve gelişim özelliklerine göre müzik eğitimlerini kazanım olarak elde ettikleri ve ders ile ilgili okul öncesi müzik eğitimi vermede kendilerini genel anlamda yeterli gördükleri bulgularına ulaşılmıştır. Çalışma bulguları doğrultusunda, müzik eğitimi anabilim dalında okul öncesi müzik eğitimine yönelik derslerin arttırılabileceği ve okul öncesi müzik eğitiminde daha iyi uzmanlaşma sağlamak amacıyla müzik öğretmenliğinde okul öncesi müzik öğretmenliği gibi bir alt dal oluşturulabileceği şeklinde öneriler getirilmiştir.

Öziskender ve Güdek (2013), “Orff yaklaşımı ile yapılan okul öncesi müzik eğitiminin öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkileri” isimli deneysel çalışmasını, 2009- 2010 eğitim öğretim yılında Samsun ilinde yer alan anasınıfı 6 yaş grubu öğrencilerinden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş 40 öğrenci ile gerçekleştirmiştir. Araştırmada Avcıoğlu (2005) tarafından geliştirilen “Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği (4-6 yaş)” nin dokuz alt ölçeği alınarak katılımcıların her biri için müzik eğitimi öncesinde ve sonrasında öğretmenleri tarafından doldurulmuştur (Kişiler arası iletişim becerileri, akran baskısı ile başa çıkma becerileri, sözel açıklama becerileri, kendini kontrol etme becerileri, hedef belirleme becerileri, dinleme becerileri, görevleri tamamlama becerileri, sonuçları kabul etme becerileri). Çalışmada deney grubu öğrencileri, Orff Schulwerk yaklaşımı ile müzik eğitimi alırken, kontrol grubu öğrencileri ise genel müzik eğitimlerine devam ettirilmiştir.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler ışığında Orff Schulwerk yaklaşımı ile eğitim alan çocukların, almayanlara oranla “kişiler arası iletişim, kızgınlık davranışlarını kontrol

etme ve değişikliklere uyum sağlama, sözel açıklama, amaç oluşturma, görevleri tamamlama becerileri” şeklindeki sosyal becerilerinin daha fazla geliştikleri saptanmıştır. Buna bağlı olarak da okul öncesinde sosyal becerileri geliştirmede Orff Schulwerk yaklaşımından yararlanılması, pilot kurumlar seçilip alanda uzman kişilerce Orff Schulwerk eğitiminin yapılması ve daha sonra ülke genelinde yaygınlaştırılmasının sağlanması, öğretmenlere bu konuda hizmetiçi eğitimler verilmesi ve MEB tarafından tüm okul öncesi eğitim ve ilköğretim kurumlarına Orff çalgıları bulundurulmasının sağlanması gibi çeşitli önerilerde bulunulmuştur.

Yazıcı ve İzgi Topalak (2013), “Yaratıcı düşünme becerisinin müzik öğretiminde kullanılabilirliği ile ilgili öğretmen görüşleri” isimli araştırmalarını 2012- 2013 eğitim- öğretim döneminde farklı illerde görev yapmakta olan 21 müzik öğretmeni ile görüşmeler yapılarak gerçekleştirmişlerdir. Çalışma sonucunda; öğretmenlerin uyguladıkları ders programında yaratıcı düşünme becerilerine yer vermedikleri, yaratıcı düşünme becerisi ile ilgili olarak eğitim almadıkları, yaratıcı özelliklere sahip kişiler ile ilgili bilgi eksiklikleri içerisinde oldukları ve bu nedenle de öğrencilerdeki yaratıcı potansiyelleri çıkaramadıkları ve geliştiremedikleri bulgularına varılmıştır.

Bulut ve Aktaş (2014), “Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerini uygulama durumları (Niğde ili örneği)” isimli betimsel araştırmalarını, Niğde ili içerisinde MEB bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmakta olan (1 özel, 12 resmi anaokulu ve 5 kreş ve gündüz bakımevi olmak üzere toplam 18 okulda) tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş 73 okul öncesi öğretmenine açık uçlu sorulardan oluşan anket tekniği uygulanarak gerçekleştirmişlerdir. Çalışmanın sonucunda, öğretmenlerin etkinliklerinde ritim çalışmalarını, müzik aletleri ve beden dili kullanarak; ses dinleme ve ayırt etme çalışmalarını, görsel- işitsel araçlar kullanarak; şarkı söyleme çalışmalarını, bütünden parçaya doğru

tekrarlarla gerçekleştirerek ve yaratıcı dans etkinliklerini müziğe uygun serbest hareketler ile uyguladıkları bulgularına ulaşılmıştır. Ulaşılan sonuçlarla ilişkili olarak çeşitli öneriler getirilmiştir. Ritim çalışmalarında müzik aletlerinin kullanılması, ritim çalışmalarının farklı çalışmalarla bütünleştirilmesi, şarkı söyleme çalışmalarından önce nefes açma alıştırmaları yapılması, müzikli hareket etkinliklerinin okulların spor salonlarında uzman eğitimciler tarafından yapılması, müzik çalışmalarının okulların müzik odasında uzman eğitimciler tarafından yapılması ve öğretmenlerin tüm çalışmalarda rehber rolde olması şeklinde öneriler getirmişlerdir.

Can (2014), “Öğretmenlerin mesleki gelişimleri: Engeller ve öneriler” isimli çalışmasını, İstanbul’da görevli okul müdürü, müdür yardımcısı ve öğretmenlerden oluşan 24 katılımcıya, araştırmacı tarafından geliştirilmiş yarı yapılandırılmış iki adet açık uçlu sorudan oluşan anket uygulanması ve verilerin analiz edilmesi şeklinde gerçekleştirmiştir. Buna göre katılımcıların, devlet memurları kanununa tabi olmanın verdiği rahatlık ile kendilerini geliştirme gereği içerisinde olmadıkları, bunun dışında; uygulanan eğitim politikalarındaki yetersizlik, yöneticilerin olumsuz tutumları, hizmet içi eğitimlerdeki yetersizlik, kalabalık sınıflar, ders yükü ağırlığı, mesleki tükenmişlik, yetersiz okul iklimi ve kültürü, ekonomik sorunlar, yasal düzenlemelerdeki eksiklikler, mesleğe yönelik baskılar ve mesleğin toplumda giderek itibarsızlaşması, model öğretmen ve danışmanlık eksiklikleri, kariyer planlamasının olmaması, öğretmen yetiştirme politikalarının sağlıklı olmaması ve ideolojik temelde yürütülmesi, öğretmenlerin karar mekanizmalarında yer almaması, mesleğe giriş, yetiştirme ve istihdam koşulları yetersizliği, sürekli değiştirilmesi, pedagojik yeterliliğin esas alınmaması, mesleki gelişim için araştırma ve motivasyon eksiklikleri gibi çeşitli nedenlerin, mesleki gelişimlerini engelledikleri ve olumsuz etkilerde buldukları belirlenmiştir.

Özsırkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat (2014), “Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği)” isimli betimsel araştırmalarını, yenilenen MEB 2012 okul öncesi eğitim programının, 2012- 2013 eğitim öğretim yılında uygulanmaya konduğu 10 pilot ilden biri olan Adana ilindeki 73 öğretmenden; araştırmacı tarafından geliştirilmiş 5’li likert tipi 73 maddeden ve 4 açık uçlu sorudan oluşan anket aracılığı ile görüşlerini alarak veri toplamak sureti ile gerçekleştirmişlerdir.

Araştırmanın sonunda, yenilenen programın öğrenci merkezli, esnek, açık, anlaşılır ve amaca uygun bulunduğu; öğretmenlerin yenilenen programa ilişkin olumlu tutum içerisinde oldukları, ancak okulların fiziksel imkanları ve sınıf mevcutlarındaki yoğunluk faktörlerinin öğrenme merkezleri oluşturmada çeşitli sıkıntılarla karşılaşılmasına neden yarattığı, program ile ilgili yeterli miktarda hizmetiçi eğitim sağlanmadığı, program ile ilgili sağlanacak hizmetiçi eğitimlerin uygulamaya dönük olmasının gerekliliği şeklinde çeşitli bulgular elde edilmiştir. Bulgular ışığında; öğretmenlere program ile ilgili hizmet içi eğitimler, kurslar, seminerler sunulması; yaşadıkları sorunlar varsa giderilmesine yönelik çözümler getirilmesi, öğretmenlerin sürece daha aktif katılmaları sağlanması, programın uygulayıcılarından sene sonunda uygun dönütler alınabilecek çalıştaylar düzenlenmesi şeklinde çeşitli öneriler geliştirilmiştir.

Yurtdışında Yapılmış Araştırmalar

Zachopoulou, Tsapakidou & Derri (2004), “Müzik ve hareket programlarının motor performansına etkileri” başlıklı çalışmada, 4-6 yaş grubundaki 42 kız ve 48 erkek öğrenci olmak üzere toplam 90 öğrenci ile deneysel bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. 50 öğrenciye iki ay boyunca müzik ve hareket programı uygulanmıştır. Kalan öğrenciler ise aynı süre ile beden eğitimi programlarına devam ettirilmiştir. Araştırmanın sonunda çocukların zıplama ve denge

seviyeleri ölçülmüştür. Müzik ve hareket programı uygulanan deney grubunun, beden eğitimi programı uygulanan kontrol grubuna kıyasla, zıplama ve denge becerilerinin önemli derece geliştiği bulgularına varılmıştır.

Bilhartz, Bruhn ve Olson'ın çalışmasındaki bulgulara paralel olarak Schellenberg (2012), müzik ve zeka arasındaki ilişkiyi ortaya koyma amacı ile Kanada'da yaptıkları deneysel çalışmada müzik dersi alanların IQ'larının almayanlara göre oldukça yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca müziğin; matematik, zeka ve algı yeteneklerinde de olumlu etkiler sağladığı ve soyut zekayı geliştirdiği sonuçlarına varılmıştır.

Yıllara göre konu ile ilgili yapılmış çalışmalar incelendiğinde;

- okul öncesi dönemde verilen müzik- ritim eğitiminin çocukların bilişsel, duygusal, sosyal, psiko- motor gelişimlerini; ritmik bellek, ritmik algı ve ritmik uygulama becerilerini, matematik, zeka ve algı yeteneklerini, kavram gelişimini, soyut düşünme becerilerini olumlu yönde desteklediği; müzikli oyunların çocuklar üzerinde terapi etkisi olduğu; drama eğitimi ile birlikte verilen müzik eğitiminin kavram öğrenme ve beden dilini keşfetme ile müzik etkinliklerine isteklilik sağladığı,
- farklı teknikler ile (Orff etkinlikleri vs) verilen müzik eğitimlerinin yaratıcılık ve sosyal beceriler üzerinde olumlu etkileri bulunduğu; ancak yaratıcı düşünme becerilerinin müzik eğitiminde kullanılmasının yetersiz olduğu,
- okul öncesi eğitim kurumlarında materyal ve araç- gereç ihtiyaçları bulunduğu,
- sınıfların fiziksel imkanlarındaki eksikliklerin ve sınıf mevcutlarında yoğunluk faktörlerinin söz konusu eğitim üzerinde olumsuz etkiler yarattığı,
- eğitimcilerin okul öncesi müzik eğitimi konularında bilgi ve eğitim ihtiyaçları olduğu; söz konusu alanda belirli aralıklar ile uygulamaya dönük seminerler ve hizmet içi eğitimler verilmesi gerektiği,

- öğretmenlerin geliştirilen yeni MEB 2013 programına yönelik olumlu tutumlar içerisinde buldukları ancak 1994'den günümüze geliştirilen okul öncesi eğitim programlarında çocuk hakları, değerler eğitimi ve duyu eğitimi alanlarında yeterli amaç- kazanım yer almadığı,
 - okul öncesi öğretmenlerinin genel anlamda özyeterlik inançlarının yüksek olduğu ancak okul öncesi öğretmenliği lisans programlarının ders sayısı ve içerikleri yönlerinden daha zengin hale getirilmesi ve uygulamaya dönük dersler içermesi gerektiği,
 - okul öncesi eğitimde branşlaşmaya gidilebileceği ve okul öncesi müzik eğitimi alanında ayrı bir alt alan oluşturulabileceği,
- konularını içerdiği görülmektedir.

Bölüm II

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örneklem, verilerin toplanması ve verilerin analizine yer verilmiştir.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Araştırmada nicel araştırma desenlerinden tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan durumu mevcut şekli ile betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2008). Araştırma kapsamında yer alan veri toplama aracı içerisinde yer alan açık uçlu soruya verilen cevaplar ise nitel paradigma doğrultusunda ele alınarak; içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşma amacı ile gerçekleştirilen; söz konusu verilerin önce kavramsallaştırılması daha sonra da ortaya çıkan kavramlara göre mantıklı bir biçimde düzenlenmesi yolu ile verileri açıklayan temaların belirlenmesi tekniğidir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizlerinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucuların anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011).

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2013-2014 eğitim öğretim yılında Çanakkale ili içerisinde yer alan ve MEB bünyesinde TEGM'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmakta olan tüm okul öncesi öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışmanın örneklemini ise söz konusu evrenden tesadüfi örnekleme yoluyla seçilmiş 231 adet okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Söz konusu katılımcılar Çanakkale ili içerisinde yer alan Çanakkale il

merkezi (n=71) Ayvacık (n=14), Bayramiç (n=20), Biga (n=22), Bozcaada (n=8), Çan (n=22), Eceabat (n=16), Ezine (n=18), Gelibolu (n=12), Gökçeada (n=6), Lapseki (n=12), Yenice (n=10), ilçelerinden ve bağlı bulunulan köy ve beldelerden seçilmiştir. Tesadüfi örnekleme yöntemi evrende var olan tüm birimlerin örnekleme temsil şansının eşit olduğunu temel alan bir yöntemdir (Balcı, 2011).

Verilerin Toplanması

Araştırmada nicel araştırma desenlerinden olan tarama modeli doğrultusunda anket uygulanarak durum tespiti yapılmıştır. Çalışmada kullanılan “Müzik Eğitimi Anketi” araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Söz konusu veri toplama aracı oluşturulurken, okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili olarak alan yazın taraması yapılmıştır. Ayrıca, Milli Eğitim Bakanlığı'nın, içerisinde müzik merkezinin de yer aldığı, sınıflardaki öğrenme ortamlarını 6 daimi öğrenme merkezine dönüştürdüğü 2012 yılında değişen ve pilot uygulama sonucu 2013 yılında güncelleştirilip Türkiye genelinde uygulanmak üzere yayınlanan 2013 Okul Öncesi Eğitim Programı da incelenmiştir.

Yapılan incelemeler sonucunda anket formuna ilk hali verilmiştir. Veri toplama aracının kapsam ve görünüş geçerliliğini sağlamak için 7 adet konu alanı uzmanı ile 1 adet ölçme uzmanından görüş alınmıştır. Alınan dönütler doğrultusunda veri toplama aracına son şekli verilmiştir. Son haline gelen veri toplama aracı hedef kitlenin özelliklerini taşıyan 10 tane okulöncesi öğretmenine uygulanmış ve pilot çalışma yapılmıştır. Alınan tüm dönütler sonrasında, gerekli düzenlemeler yapılarak veri toplama aracı uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

Hazırlanan “Müzik Eğitimi Anketi” 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde katılımcıların demografik bilgilerini tespiti yönelik olarak 10 soruluk “Kişisel Bilgi Formu”

oluşturulmuştur. İkinci bölümde Milli Eğitim Okul Öncesi Eğitim Programında belirtilen ve sınıflarda var olması gereken müzik aletlerinin ve materyallerinin durum tespitine yönelik olarak 21 maddelik “Müzik Aletleri Formu” sunulmuştur. Üçüncü bölümde ise ikinci bölümdeki 21 maddeye bağlı olarak durum tespiti yapılan müzik materyallerinin kullanılma sıklığı 5’ li likert düzeninde sunulmuştur. Likert ölçek; düşünceleri, inançları ve tutumları ölçen araçlarda sıklıkla kullanılan ve bildirim ifadesi içeren bir cümle şeklinde verilen maddenin, ifadeye katılmanın çeşitli düzeylerini gösteren yanıtlama seçenekleri şeklinde sunulmasını sağlayan madde biçimlerindedir (DeVellis, 2012).

Araştırmada son bir açık uçlu soru ile öğretmenlerin konu ile ilgili görüşleri varsa belirtmeleri istenmiştir. Araştırmacı tarafından geliştirilen söz konusu veri toplama aracı, katılımcıların bulunduğu okullara ders saatleri içerisinde gidilerek, araştırmacı tarafından elden dağıtılmak sureti ile uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırmada toplanan nicel verilerin analizinde SPSS 21 paket programı kullanılmıştır. Veri seti üzerinden kayıp ve uç değerlere ilişkin inceleme yapılmış olup, Cronbach Alpha güvenilirlik katsayısı, 85 olarak bulunmuştur. Büyüköztürk (2014), veri toplama araçlarında ,70 ve üzeri Cronbach Alpha değerinin yüksek düzeyde güvenilirliğe işaret ettiğini belirtmektedir. Bu bilgi doğrultusunda veri toplama aracının güvenilir olduğu söylenebilir. Güvenirlik değerlerinin hesaplanmasının ardından araştırma soruları doğrultusunda veri setine ilişkin betimsel istatistikler hesaplanmıştır ve araştırma soruları doğrultusunda istatistiksel analizler yapılmıştır.

Katılımcıların veri toplama aracının üçüncü bölümünde yer alan açık uçlu soruya verdikleri yanıtlar ise nitel paradigma doğrultusunda içerik analizi yöntemi ile analiz

edilmiştir. İçerik analizi, toplanan nitel verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmak amacıyla kullanılan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2011). İçerik analizi süreci ile veriler kategoriler ve temalar halinde kodlanmıştır. Söz konusu analiz sürecinin tutarlılığını sağlamak için kodlama süreci iki alan uzmanı tarafından gerçekleştirilmiştir. İlk aşamada her iki alan uzmanı da nitel analizde yer alan kod ve temaları ayrı ayrı belirlemiştir. İkinci aşamada ise analizler sonucu ortak kod ve temalara ulaşılmıştır. Son aşamada ise ortak kod ve temalar tablolaştırılarak yüzde ve frekans değerleri hesaplanmıştır. Yapılan nitel analizde MS Word 2010 ve MS Excel 2010 programlarından yararlanılmıştır.

Bölüm III

Bu bölümde okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitiminde kullandıkları materyallerin ve etkili müzik ortamı için gereken unsurların önem dereceleri hakkındaki görüşlerinin incelenmesi sonucu elde edilen nicel ve nitel bulgulara yer verilmiştir.

Bulgular

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Eğitiminde Kullandıkları Materyallerin Öğretmen Görüşleri Doğrultusunda İncelenmesi Sonucu Elde Edilen Nicel Bulgular

Çalışmanın ilk araştırma sorusu doğrultusunda, katılımcıların demografik bilgilerine yönelik frekans ve yüzde dağılımları hesaplanmış ve aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 1.

Katılımcıların Demografik Özelliklere Göre Dağılımı

		f	%
Cinsiyet	Kadın	217	93,9
	Erkek	14	6,1
	Toplam	231	100,0
Yaş Grubu	20-25	39	16,9
	26-30	82	35,5
	31-35	63	27,3
	36-40	25	10,8
	40 ve üzeri	22	9,5
	Toplam	231	100,0
Eğitim Durumu	Ön Lisans	22	9,5
	Lisans	171	74,0
	Yüksek Lisans	38	16,5
	Toplam	231	100,0
Meslekte Çalışma Yılı	1-5 Yıl	95	40,3
	6-10 Yıl	81	34,4
	11-15 Yıl	23	13,7
	16-20 Yıl	13	7,8
	21-25 Yıl	9	3,8
	Toplam	231	100,0
Okul Türü	Bağımsız Anaokulu	66	28,6
	İlkokul Bünyesinde Anasınıfı	159	68,8
	Kız Meslek Lisesi Uygulama Anasınıfı	6	2,6
	Toplam	231	100,0

Tablo 1'in Devamı

Okulun Bağlı Bulunduğu Yer	Köy	71	30,7
	Belde	15	6,6
	İlçe	74	32,0
	İl Merkezi	71	30,7
	Toplam	231	100,0
Okulun Sosyo-Ekonomik Durumu	Düşük	49	21,2
	Orta	124	53,7
	İyi	58	25,1
	Toplam	231	100,0
Müzik Eğitime Yönelik Lisans Programı Dışında Eğitim Alma Durumu	Hayır	147	63,6
	Evet	84	36,4
	Toplam	231	100,0
Müzik Eğitime Yönelik Lisans Programı Dışında Alınan Eğitimler	Kurs/Seminer	6	5,9
	Halk Eğitim (Koro, Gitar, Yan Flüt, Saz)	17	16,8
	Orff Müzik Eğitimi	52	51,5
	Ercan Mertoğlu Müzik Eğitimi	15	14,9
	Drama ve Müzik Eğitimi	11	10,9
	Toplam	231	100,0
Müzik Eğitime Yönelik Eğitim Alma İstek Durumu	Hayır	34	14,7
	Evet	197	85,3
	Toplam	231	100,0

Tablo 1' de katılımcıların % 93,9'unun kadın, % 6,1'inin ise erkek olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğunun kadın olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumun, okul öncesi öğretmenliğinin daha çok bayanlar tarafından tercih edilen bir meslek olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Katılımcıların yaş gruplarına göre oranlarına bakıldığında %16,9'unun 20-25 yaş, %35,5'inin 26-30 yaş, %27,3'ünün 31-35 yaş, %10,8'inin 36-40 yaş ve %9,5'inin ise 40 ve üstü yaş grubu içerisinde olduğu görülmektedir. Bulgular ışığında araştırmaya katılan öğretmenlerin en büyük kesiminin 26- 30 yaş grubunda olduğu anlaşılmaktadır. Söz konusu grubu sırasıyla 31- 35 yaş, 20- 25 yaş ve 36- 40 yaş grubu takip etmektedir. Katılımcıların en az kesiminin ise 40 ve üstü yaşta olduğu görülmektedir.

Katılımcıların eğitim durumuna göre dağılımları incelendiğinde % 9,5'inin ön lisans, % 74'ünün lisans ve % 16,5'inin ise yüksek lisans mezunu olduğu görülmektedir. Bulgular

ışığında, araştırmanın katılımcılarının en büyük kesiminin lisans mezunu olduğu; söz konusu grubu sırasıyla yüksek lisans ve ön lisans mezunu öğretmenlerin takip ettiği anlaşılmaktadır. Katılımcıların meslekte geçirdikleri yıl sayılarına bakıldığında en büyük kesimin % 40,3 oran ile 1-5 yıl arasında görev yapmış olduğu anlaşılmaktadır. Bu grubu %34,4 oran ile 6-10 yıl deneyime sahip olan katılımcılar takip etmektedir. 10 yıl üzerinde deneyime sahip olan katılımcıların oranlarının nispeten düşük olduğu anlaşılmaktadır. Bu grup içinde deneyimi 11-15 yıl olan katılımcıların oranının % 13,7; 16- 20 yıl olan katılımcıların oranının % 7,8; 21-25 yıl olan katılımcıların oranının ise % 3,8 şeklinde dağıldığı görülmektedir.

Katılımcıların meslekte çalışma yıllarına bakıldığında en büyük kesimin 1- 5 yıl arası çalıştığı; ardından bu grubu sırasıyla 6- 10 yıl ve 11- 15 yıl çalışan katılımcıların takip ettiği anlaşılmaktadır. 16- 20 yıl ve 21- 25 yıl arasında çalışan katılımcıların ise sayıca en az olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okul türüne göre dağılımlarına bakıldığında % 28,6'sı bağımsız anaokulunda, % 68,8'i ilkokul bünyesinde anasınıfında ve % 2,6'sı kız meslek lisesi uygulama anasınıfında görev yapmakta olduğu görülmektedir. Bulgular doğrultusunda, araştırma katılımcılarının büyük kesimi ilkokul bünyesinde anasınıflarında görev yapmakta olup, söz konusu grubu sırası ile bağımsız anaokullarında ve kız meslek lisesi uygulama anaokullarında görev yapmakta olan öğretmenlerin takip ettiği anlaşılmaktadır. Bu durumun sebebi olarak ise, ilkokul bünyesindeki anasınıflarının diğer anasınıflarına kıyasla daha çok sayıda bulunduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların görev yaptıkları okulların bağlı oldukları yere göre dağılımları incelendiğinde katılımcıların % 30,7'sinin köyde, % 6,6'sının beldede, % 32'sinin ilçede ve % 30,7'sinin ise il merkezinde görev yapmakta olduğu görülmektedir. Bulgular ışığında araştırma kapsamında katılımcıların, en büyük kesiminin ilçede görev yapmakta olduğu; söz

konusu grubu sırası ile il merkezi, köy ve beldelerde görev yapan öğretmenlerin izlediği anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin görev yaptıkları okulların ve çevrelerinin sosyo-ekonomik durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında katılımcıların % 21,2'si görev yaptığı okulun düşük, % 53,7'si görev yaptığı okulun orta ve % 25,1'i ise görev yaptığı okulun iyi sosyo- ekonomik durum içerisinde yer aldığını belirttiği görülmektedir. Katılımcıların yaklaşık olarak yarısı görev yaptıkları okulların sosyo- ekonomik durumunu orta düzey şeklinde nitelemekte olup; söz konusu grubu sırası ile iyi düzey ve düşük düzey olarak niteleyen katılımcıların takip etmekte olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili lisans programı dışında eğitim alma durumlarına göre dağılımlarına bakıldığında katılımcıların % 63,6'sının lisans programı dışında okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı , %36,4'ünün ise lisans programı dışında okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili eğitim aldığı görülmektedir. Bulgular ışığında, katılımcıların yarıdan çoğunun lisans programı dışında okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili herhangi bir eğitim almadığı anlaşılmakta olup; müzik eğitime yönelik olarak sadece lisans programında aldıkları eğitimden faydalandıkları söylenebilir. Söz konusu alınan eğitimler incelendiğinde katılımcıların, % 5,9'u Kurs/ Seminer, % 16,8'i Halk Eğitim Merkezi Kursu (koro, gitar, yan flüt, saz), % 51,5'i Orff Müzik Eğitimi, % 14,9'u Ercan Mertoğlu Müzik Eğitimi ve % 10,9'u da Drama ve Müzik Eğitimi kategorilerinde eğitim aldıkları görülmektedir. Bulgular ışığında katılımcıların en büyük kesiminin Orff müzik eğitimi aldığı; söz konusu grubu sırası ile halk eğitim kursları, Ercan Mertoğlu müzik eğitimi, drama- müzik eğitimi ve çeşitli kurslar- seminerler alan katılımcıların takip ettiği; ayrıca kimi katılımcıların birden fazla eğitime katıldıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili eğitim almayı isteme durumlarına göre dağılımları incelendiğinde katılımcıların okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili olarak % 14,7'sinin eğitim almak istemediği, % 85,3'ünün ise eğitim almak istediği görülmektedir. Bulgular ışığında, araştırma kapsamındaki öğretmenlerin büyük kesiminin okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili eğitim takviyesine ihtiyaç duydukları anlaşılmaktadır. Bir başka ifade ile katılımcıların yarıdan çoğunun okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili olarak bilgi ve becerilere ihtiyaçları olduğu düşünülmektedir.

Çalışmanın ikinci araştırma sorusu doğrultusunda, katılımcıların sınıflarında müzik aleti mevcut olma ve kullanılma sıklıklarına ilişkin genel dağılımlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 2.

Katılımcıların Sınıflarında Bulunan Müzik Aletleri ve Kullanılma Düzeyleri Genel Dağılımı

		Her Zaman	Sık sık	Arasıra	Nadiren	Hiç	Var	Yok
Yaş-gelişim, ilgi-ihtiyaçlarına uygun albümler	f	14	30	10	2	175	59	172
	%	6,1	13,0	4,3	0,8	75,8	25,5	74,5
Yaş-gelişim, ilgi-ihtiyaçlarına uygun kitaplar	f	21	48	11	0	151	81	150
	%	9,1	20,8	4,7	0,0	65,4	35,1	64,9
MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak	f	0	0	0	0	231	0	231
	%	0	0	0	0	100	0	100
MEB tarafından önerilen yan Kaynak	f	0	0	0	0	231	0	231
	%	0	0	0	0	100	0	100
Şarkı dağarı	f	46	67	5	2	111	122	109
	%	19,8	29,0	2,2	0,9	48,1	52,8	47,2
Glockenspiele	f	0	0	0	0	231	0	231
	%	0	0	0	0	100	0	100
Metalafon	f	1	3	13	14	200	35	196
	%	0,4	1,3	5,6	6,1	86,6	15,2	84,8
Ksilofon	f	5	11	31	9	175	73	158
	%	2,2	4,8	13,4	3,9	75,7	31,6	68,4

Tablo 2'in Devamı

Ritim (tartım) çubuğu	f	6	31	54	10	130	116	115
	%	2,6	13,4	23,4	4,3	56,3	50,2	49,8
Kastanyet	f	5	20	52	9	145	86	145
	%	2,2	8,7	21,5	3,4	64,2	37,2	62,8
Marakas	f	20	75	109	6	21	219	12
	%	8,7	32,4	47,2	2,6	9,1	94,8	5,2
Agogo	f	0	0	0	1	230	2	229
	%	0	0	0	0,4	99,6	0,9	99,1
Çelik üçgen	f	9	16	45	18	143	97	134
	%	3,9	6,9	19,5	7,8	61,9	42,0	58,0
Zil	f	14	23	83	48	63	170	61
	%	6,1	10,0	35,8	20,8	27,3	73,6	26,4
Davul	f	11	35	56	48	81	158	73
	%	4,7	15,2	24,2	20,8	35,1	68,4	31,6
Piyano	f	0	0	0	0	231	0	231
	%	0	0	0	0	100	0	100
Org	f	0	0	3	5	223	23	208
	%	0	0	1,3	2,2	96,5	10,0	90,0
Gitar	f	0	2	0	2	227	7	224
	%	0	0,9	0	0,9	98,2	3,0	97,0
Keman	f	0	0	0	0	231	0	231
	%	0	0	0	0	100	0	100
Blok flüt	f	3	1	9	20	198	71	160
	%	1,3	0,4	3,9	8,7	85,7	30,7	69,3
Melodika	f	1	3	5	12	210	41	190
	%	0,4	1,3	2,2	5,2	90,9	17,7	82,3
Genel Toplam	f	138	303	447	460	3503	1462	3389
	%	2,8	6,2	9,2	9,5	72,3	30,1	69,9

Tablo 2'de, katılımcıların sınıflarında okul öncesi müzik eğitime yönelik olarak en yüksek oran ile bulunan müzik aleti marakadır. Söz konusu müzik materyallerini sırası ile zil, davul, şarkı dağarı, ritim (tartım) çubuğu, çelik üçgen, kastanyet, yaş- gelişim ilgi ve ihtiyaçlara uygun kitap, ksilofon, blok flüt, yaş- gelişim ilgi- ihtiyaçlara uygun albüm, melodika, metalafon, org, gitar ve agogo izlemektedir.

Sınıflarda mevcut olmayan müzik materyalleri ise piyano, keman, glockenspiele, MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak ve yan kaynak şeklinde görülmektedir. Genel olarak araştırma kapsamındaki sınıflarda müzik aleti mevcut olma oranı % 30,1 olarak belirlenmiş olup, müzik merkezlerinin materyal bulunma düzeyi bakımından yeterli olmadığı söylenebilir. Mevcut materyallerin kullanılma sıklıklarına bakıldığında en sık kullanan müzik aleti marakas olduğu görülmektedir; söz konusu müzik aletini sırası ile zil, davul, şarkı dağarı, ritim (tartım) çubuğu, çelik üçgen, kastanyet, kitap, ksilofon, albüm, blok flüt, metalafon, melodika, org, gitar ve agogo izlemektedir. Genel itibari ile mevcut materyallerin % 27,7'sinin farklı sıklık düzeylerinde kullanıldıkları anlaşılmaktadır. Bulgular doğrultusunda sınıflarda mevcut olan materyallerin büyük kesiminin katılımcılar tarafından kullanıldığı söylenebilir.

Genel tablo doğrultusunda katılımcıların sınıflarındaki müzik aletlerinin bulunma durumlarına ilişkin dağılımlar sırasıyla tablolar halinde sunulmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlarına uygun albümlerin mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 3.

Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlarına Uygun Albümlerin Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	172	74,5
Var	59	25,5
Toplam	231	100

Tablo 3'de çocukların yaş- gelişim, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun albümlerin katılımcıların % 74,5'inin sınıflarında var olmadığı, % 25,5'inin sınıflarında var olduğu görülmektedir. Buna göre, katılımcıların sınıflarının yarısından az kesiminde yaş- gelişim, ilgi ve

ihtiyaçlara uygun albümlerin olduğu anlaşılmaktadır. Başka bir ifade ile araştırma kapsamında, öğretmenlerin sınıflarındaki müzik merkezlerinde yer alan yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlara uygun albümlerin bulunma düzeyinin yeterli olmadığı söylenebilir.

Katılımcıların sınıflarda yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlarına uygun kitapların mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 4.

Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlarına Uygun Kitapların Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	150	64,9
Var	81	35,1
Toplam	231	100

Tablo 4’de çocukların yaş- gelişim, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun kitapların katılımcıların % 64,9’unun sınıflarında var olmadığı, % 35,1’inin sınıflarında var olduğu görülmektedir. Buna göre, katılımcıların sınıflarının yarısından fazlasında okul öncesi müzik eğitime yönelik yaş- gelişim, ilgi ve ihtiyaçlara uygun kitapların mevcut olmadığı anlaşılmaktadır. Okul öncesi eğitim ortamlarında söz konusu kitaplar yönünde büyük eksiklikler ve yetersizlikler olduğu söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynakların mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 5.

Sınıflarda MEB Tarafından Belirlenmiş Basılı Kaynak Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
--	---	---

Yok	231	100
-----	-----	-----

Tablo 5’de sınıflarda MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak olmadığı görülmektedir. Bu duruma neden olarak, MEB’in okul öncesi müzik eğitimine yönelik hazırlanmış herhangi bir basılı kaynak, rehber, kılavuz veya eğitsel materyali bulunmaması gösterilebilir.

Katılımcıların sınıflarda MEB tarafından önerilen yan kaynakların mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 6.

Sınıflarda MEB Tarafından Önerilen Yan Kaynak Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	231	100

Tablo 6’da sınıflarda MEB tarafından önerilen yan kaynak olmadığı görülmektedir. Söz konusu durumun nedeni olarak ise, MEB’in okul öncesi müzik eğitimine yönelik olarak yan kaynak niteliğinde materyal ve araç- gereçleri bulunmadığı faktörü gösterilebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda şarkı dağarı mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 7.

Şarkı Dağarı Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	109	47,2
Var	122	52,8
Toplam	231	100

Tablo 7’de şarkı dağarının % 47,2’lik kesimde var olmadığı, % 52,8’lik kesimde var olduğu görülmektedir. Bulgular sonucunda, katılımcıların yarıdan fazlasının şarkı dağarına sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda Glockenspiele mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 8.

Sınıflarda Glockenspiele Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	231	100

Tablo 8’de katılımcıların sınıflarında glockensipele var olmadığı görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak ise, söz konusu müzik- ritim aletinin çok bilinmemesi ve yaygın kullanılan bir müzik aleti olmaması düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda metalafon mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 9.

Sınıflarda Metalafon Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	196	84,8
Var	35	15,2
Toplam	231	100

Tablo 9’da metalafonun katılımcıların sınıflarının % 84,8’inde var olmadığı, % 15,2’sinde var olduğu görülmektedir. Veriler doğrultusunda öğretmenlerin yarısından fazlasının sınıflarında metalafon bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bir başka ifade ile, katılımcıların sınıflarındaki müzik merkezlerinde yer alan metalafon bulunma düzeyinin yeterli olmadığı söylenebilir.

Katılımcıların sınıflarda ksilofon mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 10.

Sınıflarda Ksilofon Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	158	68,4
Var	73	31,6
Toplam	231	100

Tablo 10’da ksilofonun, katılımcıların sınıflarının % 68,4’ünde var olmadığı, % 31,6’sında var olduğu görülmektedir. Bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin yarıdan fazlasının sınıfında ksilofon bulunmadığı ve söz konusu materyalin mevcut olma düzeyinin yeterli olmadığı anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda ritim (tartım) çubuğu mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 11.

Sınıflarda Ritim (Tartım) Çubuğu Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	115	49,8
Var	116	50,2
Toplam	231	100

Tablo 11’de ritim (tartım) çubuğunun, katılımcıların sınıflarının % 49,8’inde var olmadığı, % 50,2’sinde var olduğu görülmektedir. Veriler doğrultusunda, öğretmenlerin yaklaşık olarak yarısının sınıflarında ritim (tartım) çubuğu bulunduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda kastanyet mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 12.

Sınıflarda Kastanyet Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
--	---	---

Yok	145	62,8
Var	86	37,2
Toplam	231	100

Tablo 12’de kastanyetin, katılımcıların sınıflarının % 62,8’inde var olmadığı, % 37,2’sinde var olduğu görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıdan fazlasının sınıflarında kastanyet olmadığı ve söz konusu müzik aletinin mevcut olma düzeyinin yeterli bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda marakas mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 13.

Sınıflarda Marakas Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	12	5,2
Var	219	94,8
Toplam	231	100

Tablo 13’de marakasın, katılımcıların sınıflarının % 5,2’sinde var olmadığı, % 94,8’inde var olduğu görülmektedir. Bulgular ışığında, öğretmenlerin büyük kesiminin sınıflarında marakas bulunduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların sınıflarında marakas bulunma düzeyindeki yüksekliğin nedeni olarak; söz konusu müzik aletinin öğretmenler tarafından artık materyaller kullanılarak basit şekilde yapılabilir oluşunun etkili olduğu düşünülmektedir (pet şişe içine pirinç, fasülye doldurarak vb).

Katılımcıların sınıflarda agogo mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 14.

Sınıflarda Agogo Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	229	99,1

Var	2	0,9
Toplam	231	100

Tablo 14’de agogonun, katılımcıların sınıflarının % 99,1’inde var olmadığı, % 0,9’unda var olduğu görülmektedir. Bulgular sonucunda öğretmenler neredeyse tamamına yakınının sınıfında agogo bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bunun nedeni olarak ise, söz konusu müzik aletinin okul öncesi müzik eğitiminde yaygın bilinen ve kullanılan bir müzik aleti olmadığından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda çelik üçgen mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 15.

Sınıflarda Çelik Üçgen Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	134	58,0
Var	97	42,0
Toplam	231	100

Tablo 24’de çelik üçgenin, katılımcıların sınıflarının % 58’inde var olmadığı, % 42’sinde var olduğu görülmektedir. Bulgular doğrultusunda, öğretmenlerin yarıdan fazlasının sınıflarında çelik üçgen bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda zil mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 16.

Sınıflarda Zil Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	61	26,4
Var	170	73,6
Toplam	231	100

Tablo 16’da zilin, katılımcıların sınıflarının % 26,4’ünde var olmadığı, % 73,6’sında var olduğu görülmektedir. Bulgular doğrultusunda öğretmenlerin yarıdan fazlasının sınıflarında zil bulunduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda davul mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 17.

Sınıflarda Davul Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	73	31,6
Var	158	68,4
Toplam	231	100

Tablo 17’de davulun, katılımcıların sınıflarının % 31,6’sında var olmadığı, % 68,4’ünde olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yarıdan fazlasının sınıflarında davul bulunduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda piyano mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 18.

Sınıflarda Piyano Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	231	100

Tablo 18’de sınıflarda piyano olmadığı görülmektedir. Bu durumun nedeni olarak ise, MEB bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumlarının gerek fiziksel mekan ve maddi imkanlar, gerekse de eğitimcilerin piyano kullanma becerisi alanlarında yeterli olmadıkları düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda org mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 19.

Sınıflarda Org Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	208	90,0
Var	23	10,0
Toplam	231	100

Tablo 19’da orgun, katılımcıların sınıflarının % 90’ında var olmadığı, % 10’unda olduğu görülmektedir. Bulgular ışığında, öğretmenlerin büyük kesiminin sınıflarında org mevcut olmadığı ve söz konusu müzik aletinin bulunma düzeyinin yetersiz kaldığı anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda gitar mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 20.

Sınıflarda Gitar Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	224	97,0
Var	7	3,0
Toplam	231	100

Tablo 20’de gitarın, katılımcıların sınıflarının % 97’sinde var olmadığı, % 3’ünde olduğu görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin tamamına yakınının sınıflarında gitar bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu durumun, okulların maddi imkanlarında ve öğretmenlerin gitar çalma becerilerinde olan eksikliklerden kaynaklandığı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda keman mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 21.

Sınıflarda Keman Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	231	100

Tablo 21’de sınıflarda keman olmadığı görülmektedir. Bu durumun öğretmenlerin keman çalma yönündeki eksikliklerinden ve okulların maddi imkanlarındaki kısıtlılıklardan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Katılımcıların sınıflarda flüt mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 22.

Sınıflarda Blok Flüt Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	160	69,3
Var	71	30,7
Toplam	231	100

Tablo 22’de blok flütün, katılımcıların sınıflarının % 69,3’ünde var olmadığı, % 30,7’sinde var olduğu görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıdan çoğunun sınıflarında blok flüt bulunmadığı anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda melodika mevcut olma durumlarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 23.

Sınıflarda Melodika Mevcut Olma Durumunun Dağılımı

	f	%
Yok	190	82,3
Var	41	17,7
Toplam	231	100

Tablo 23’de melodikanın, katılımcıların sınıflarının % 82,3’ünde var olmadığı, % 17,7’sinde olduğu görülmektedir. Bulgular ışığında, öğretmenlerin yarıdan fazlasının sınıflarında melodika bulunmadığı ve söz konusu müzik aletinin mevcut olma düzeyinin yetersiz olduğu söylenebilir.

Anket formunda belirtilenler dışında, katılımcıların sınıflarında bulunan diğer müzik aletlerine ilişkin dağılımlar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 24.

Sınıflarda Belirtilen Materyaller Dışında Varolan Materyallerin Mevcut Olma Dağılımı

	f	%
Tef	13	15,4
Tahta Çubuklar	24	28,6
El yapımı pirinç- fasülye dolu şişeler	47	56,0
Toplam	84	100

Tablo 24’de sınıflarda ankette belirtilen materyaller dışında; % 15,4 tef, % 28,6 tahta çubuk ve % 56 oranında el yapımı içi pirinç- fasülye dolu şişeler olduğu görülmektedir. Buna göre, veri toplama aracında belirtilen materyaller dışında öğretmenlerin sınıflarında en çok el yapımı pirinç- fasülye dolu şişeler olduğu ve söz konusu grubu sırası ile tahta çubuklar ve teflerin izlediği anlaşılmaktadır.

Çalışmanın üçüncü araştırma sorusu doğrultusunda, katılımcıların sınıflarındaki müzik aletlerini kullanma sıklıklarına ilişkin dağılımlar sırasıyla aşağıdaki tablolar halinde sunulmuştur.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlarına uygun albümlerini kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 25.

Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlarına Uygun Albüm Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	175	75,8
Nadiren	2	0,8
Arasına	10	4,3
Sık sık	30	13,0
Her zaman	14	6,1
Toplam	231	100

Tablo 25’de katılımcıların, sınıflarında bulunan yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlara uygun albümleri % 75,8 inin hiç kullanmadıkları; % 0,8’inin nadiren, % 4,3’ünün arasıra, % 13’ünün sık sık ve % 6,1 inin her zaman kullandıkları görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıdan fazlasının okul öncesi müzik eğitiminde yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlara uygun albümleri hiç kullanmadıkları; bu grubu sırası ile sık sık, her zaman, arasıra ve nadiren kullanan katılımcı gruplarının takip ettiği anlaşılmaktadır. Hiç kullanmayan katılımcı grubunun, toplam kullanan katılımcı gruplarının yaklaşık üç katı kadar olması da dikkat çekici bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu veriler, Tablo 3’deki bulgular ile birlikte göz önüne alındığında; söz konusu materyalin katılımcıların yarıdan az kesiminin sınıflarında (% 25,5) mevcut olmasının, kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların sınıflarda yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlarına uygun kitapları kullanma sıklıklarına ilişkin dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 26.

Sınıflarda Yaş- Gelişim, İlgi- İhtiyaçlarına Uygun Kitap Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	151	65,4
Nadiren	0	0,0
Arasına	11	4,7
Sık sık	48	20,8
Her zaman	21	9,1
Toplam	231	100

Tablo 26’da katılımcıların, sınıflarında bulunan yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlara uygun kitapları % 65,4’ünün hiç kullanmadıkları; % 4,7’sinin arasıra, % 20,8’inin sık sık ve % 9,1’inin her zaman kullandıkları görülmektedir. Nadiren kullanan katılımcı bulunmamaktadır. Bulgular ışığında, öğretmenlerin yarıdan fazlasının yaş- gelişim, ilgi- ihtiyaçlara uygun kitapları hiç kullanmadıkları; bu grubu sırası ile sık sık, her zaman ve arasıra kullanan katılımcı gruplarının takip ettiği anlaşılmaktadır. Bu veriler Tablo 4’deki bulgular ile birlikte göz önüne alındığında; söz konusu materyalin katılımcıların yarıdan az kesiminde (% 35,1) mevcut olmasının, kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynakları kullanma sıklıklarına ilişkin dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 27.

Sınıflarda MEB Tarafından Belirlenmiş Basılı Kaynak Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	231	100,0

Tablo 27’de katılımcıların, Tablo 5 ile bağlantılı olarak; sınıflarında MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak bulunmadığı verisi ışığında bu materyali kullanan katılımcı da görülmemektedir. Söz konusu materyalin mevcut olması durumunda, katılımcılar tarafından okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanılabilceği; onlara ve öğrencilere rehber olabileceği düşünülmektedir.

Katılımcıların sınıflarda MEB tarafından önerilen yan kaynakların kullanılma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 28.

Sınıflarda MEB Tarafından Önerilen Yan Kaynak Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	231	100,0

Tablo 28’de katılımcıların, Tablo 6 ile bağlantılı olarak; sınıflarında MEB tarafından önerilen yan kaynak bulunmadığı verisi ışığında bu materyali kullanan katılımcı da görülmektedir. Söz konusu materyalin mevcut olması durumunda, katılımcılar tarafından okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanılabileceği ve yol gösterici olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda şarkı dağarını kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 29.

Sınıflarda Şarkı Dağarı Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	111	48,1
Nadiren	2	0,9
Arasına	5	2,2
Sık sık	67	29,0
Her zaman	46	19,8
Toplam	231	100,0

Tablo 29’da katılımcıların, sınıflarda şarkı dağarı kullanma sıklığı dağılımları; % 48,1’inin hiç kullanmadığı, % 0,9’unun nadiren, % 2,2’sinin arasına, % 29’unun sık sık ve % 19,8’inin her zaman kullandıkları şeklinde görülmektedir. Bulgular ışığında, öğretmenlerin yarıya yakın kesiminin şarkı dağarını hiç kullanmadıkları anlaşılmaktadır. Kullanan katılımcıların oranları göz önüne alındığında söz konusu materyalin kullanılma sıklığının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Katılımcıların sınıflarda glockenspiele kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 30.

Sınıflarda Glockenspiele Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	231	100,0

Tablo 30’da katılımcıların, Tablo 8 ile bağlantılı olarak; sınıflarında glockenspiele bulunmadığı verisi ışığında bu materyali kullanan katılımcı da görülmektedir. Söz konusu materyalin sınıflarda bulunması durumunda, öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılabilceği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda metalafon kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 31.

Sınıflarda Metalafon Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	200	86,6
Nadiren	14	6,1
Arasıra	13	5,6
Sık sık	3	1,3
Her zaman	1	0,4
Toplam	231	100,0

Tablo 31’de katılımcıların, sınıflarında bulunan metalafonu % 86,6’sının hiç kullanmadıkları; % 6,1’ nadiren, % 5,6’sının arasıra, % 1,3’ünün sık sık ve % 0,4’ünün her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular ışığında, katılımcıların büyük kesiminin okul öncesi müzik eğitiminde metalafonu hiç kullanmadıkları anlaşılmaktadır. Söz konusu katılımcı grubunun, materyali toplam kullanan katılımcı gruplarının yaklaşık altı katı kadar olması da dikkat çekici bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Başka bir ifade ile okul öncesi müzik merkezlerinde bulunan metalafonun kullanılma sıklığının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Bu veriler, Tablo 9’daki bulgular ile birlikte göz önüne alındığında; metalafonun

katılımcıların sınıflarının yarısından az kesiminde (% 15,2) mevcut olmasının, kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Katılımcıların sınıflarda ksilofon kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 32.

Sınıflarda Ksilofon Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	175	75,7
Nadiren	9	3,9
Arasına	31	13,4
Sık sık	11	4,8
Her zaman	5	2,2
Toplam	231	100,0

Tablo 32’de katılımcıların, sınıflarında bulunan ksilofonu % 75,7’sinin hiç kullanmadıkları; % 3,9’unun nadiren, % 13,4’ünün arasıra, % 4,8’inin sık sık ve % 2,2’sinin her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular doğrultusunda katılımcıların yarısından fazla kesiminin ksilofonu hiç kullanmadığı, söz konusu grubu sırası ile arasıra, sık sık ve nadiren kullanan katılımcıların izlediği anlaşılmaktadır. Hiç kullanmayan katılımcı grubunun, toplam kullanan katılımcı gruplarının yaklaşık üç katı kadar olması da dikkat çekici bir bulgu olarak gözükmemektedir. Başka bir ifade ile okul öncesi müzik merkezlerinde bulunan ksilofon kullanılma sıklığının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir. Bu veriler, Tablo 10’daki bulgular ile birlikte değerlendirildiğinde; söz konusu materyalin katılımcıların sınıflarının yarısından az kesiminde (% 31,6) mevcut olmasının, kullanılma düzeyindeki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda ritim (tartım) çubuğu kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 33.

Sınıflarda Ritim (Tartım) Çubuğu Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	130	56,3
Nadiren	10	4,3
Arasıra	54	23,4
Sık sık	31	13,4
Her zaman	6	2,6
Toplam	231	100,0

Tablo 33’de katılımcıların, sınıflarında bulunan ritim (tartım) çubuğunu % 56,3’ünün hiç kullanmadıkları; % 4,3’ünün nadiren, % 23,4’ünün arasıra, % 13,4’ünün sık sık ve % 2,6’sının her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular ışığında, söz konusu müzik aletini katılımcıların yaklaşık yarısının hiç kullanmadıkları; bu grubu sırası ile arasıra, sık sık, nadiren ve her zaman kullanan katılımcıların izlediği anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda kastanyet kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 34.

Sınıflarda Kastanyet Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	145	64,2
Nadiren	9	3,4
Arasıra	52	21,5
Sık sık	20	8,7
Her zaman	5	2,2

Toplam	231	100,0
--------	-----	-------

Tablo 34’de katılımcıların, sınıflarında bulunan kastanyeti % 64,2’sinin hiç kullanmadıkları; % 3,4’ünün nadiren, % 21,5’inin arasıra, % 8,7’sinin sık sık ve % 2,2’sinin her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular ışığında, öğretmenlerin yarıdan fazlasının kastanyeti hiç kullanmadıkları anlaşılmaktadır. Hiç kullanmayan katılımcı grubunun, toplam kullanan katılımcı gruplarının yaklaşık iki katına yakın olması da dikkat çekici bir bulgu olarak gözükmemektedir. Bu veriler, Tablo 12’deki bulgular ile birlikte göz önüne alındığında; söz konusu materyalin katılımcıların yarıdan az kesiminde (% 37,2) mevcut olmasının, kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda marakas kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 35.

Sınıflarda Marakas Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	21	9,1
Nadiren	6	2,6
Arasıra	109	47,2
Sık sık	75	32,4
Her zaman	20	8,7
Toplam	231	100,0

Tablo 35’de katılımcıların, sınıflarında bulunan marakas % 9,1’inin hiç kullanmadıkları; % 2,6’sının nadiren, % 47,2’sinin arasıra, % 32,4’ünün sık sık ve % 8,7’sinin her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular doğrultusunda, katılımcıların büyük kısmının okul öncesi müzik eğitiminde marakas farklı sıklıklarla kullandıkları anlaşılmaktadır. Araştırma kapsamında ele alınan diğer materyaller göz önünde bulundurulduğunda, söz konusu müzik aletinin kullanılma oranı yüksek olarak nitelendirilebilir.

Katılımcıların sınıflarda agogo kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 36.

Sınıflarda Agogo Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	230	99,6
Nadiren	1	0,4
Toplam	231	100,0

Tablo 36’da katılımcıların, sınıflarında bulunan agogoyu % 99,6’sının hiç kullanmadıkları ve % 0,4 ünün nadiren kullandıkları görülmektedir. Arasına, sık sık ve her zaman kullanan katılımcı bulunmamaktadır. Bu veriler, Tablo 14’deki bulgular kapsamında göz önüne alındığında; söz konusu materyalin katılımcıların neredeyse tamamına yakınında (% 99,1) mevcut olmaması kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkilendirilebilir. Başka bir sonuç da, okul öncesi müzik merkezlerinde agogo kullanılma sıklığının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda çelik üçgen kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 37.

Sınıflarda Çelik Üçgen Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	143	61,9
Nadiren	18	7,8
Arasına	45	19,5
Sık sık	16	6,9
Her zaman	9	3,9

Toplam	231	100,0
--------	-----	-------

Tablo 37’de katılımcıların, sınıflarında bulunan çelik üçgeni % 61,9’unun hiç kullanmadıkları; % 7,8’inin nadiren, % 19,5’inin arasıra, % 6,9’unun sık sık ve % 3,9’unun her zaman kullandıkları görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin yarıdan fazlasının okul öncesi müzik eğitiminde çelik üçgeni hiç kullanmadıkları; bu grubu sırası ile arasıra, nadiren, sık sık ve her zaman kullanan katılımcı gruplarının izledikleri anlaşılmaktadır. Söz konusu müzik aletini katılımcıların yarıdan az kesiminin kullanıyor olması bulgusu dahilinde, okul öncesi müzik eğitiminde kullanılma sıklığının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Katılımcıların sınıflarda zil kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 38.

Sınıflarda Zil Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	63	27,3
Nadiren	48	20,8
Arasıra	83	35,8
Sık sık	23	10,0
Her zaman	14	6,1
Toplam	231	100,0

Tablo 38’de katılımcıların, sınıflarında bulunan zili % 27,3’ünün hiç kullanmadıkları; % 20,8’inin nadiren, % 35,8’inin arasıra, % 10’unun sık sık ve % 6,1’inin her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular sonucunda, söz konusu müzik aletinin katılımcıların büyük kesimi tarafından farklı sıklıklar ile okul öncesi müzik eğitimi kapsamında kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda davul kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 39.

Sınıflarda Davul Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	81	35,1
Nadiren	48	20,8
Arasına	56	24,2
Sık sık	35	15,2
Her zaman	11	4,7
Toplam	231	100,0

Tablo 39’da katılımcıların, sınıflarında bulunan davulu % 35,1’inin hiç kullanmadıkları; % 20,8’inin nadiren, % 24,2’sinin arasıra, % 15,2’sinin sık sık ve % 4,7’sinin her zaman kullandıkları görülmektedir. Buna göre söz konusu müzik aletinin, öğretmenlerin büyük kesimi tarafından okul öncesi müzik eğitimi dahilinde farklı sıklık düzeyleri ile kullanılmakta olduğu anlaşılmaktadır.

Katılımcıların sınıflarda piyano kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 40.

Sınıflarda Piyano Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	231	100,0

Tablo 40’da katılımcıların, Tablo 18 ile bağlantılı olarak; sınıflarında piyano bulunmadığı verisi ışığında bu materyali kullanan katılımcı da görülmemektedir. Söz konusu müzik

aletinin, okul öncesi müzik merkezlerinde mevcut olması halinde kullanılabilceği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda org kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 41.

Sınıflarda Org Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	223	96,5
Nadiren	5	2,2
Arasına	3	1,3
Toplam	231	100,0

Tablo 41’de katılımcıların, sınıflarında bulunan orgu % 96,5’inin hiç kullanmadıkları; % 2,2’sinin nadiren ve % 1,3’ünün arasına kullandıkları görülmektedir. Sık sık ve her zaman kullanan katılımcı bulunmamaktadır. Bulgular dahilinde, öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını gibi büyük bir oranının söz konusu materyali hiç kullanmadıkları; geriye kalan kesimininse nadiren ve arasına kullandıkları anlaşılmaktadır. Veriler, Tablo 19’daki bulgular dahilinde değerlendirildiğinde; orgun katılımcıların sınıflarında mevcut olma durumundaki yetersizlik (% 10) ile kullanılma oranındaki düşüklük arasında ilişki olduğundan bahsedilebilir. Bir başka ifade ile okul öncesi müzik merkezlerindeki org kullanma sıklığının yeterli düzeyde olmadığı söylenebilir.

Katılımcıların sınıflarda gitar kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 42.

Sınıflarda Gitar Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	227	98,2

Nadiren	2	0,9
Sık sık	2	0,9
Toplam	231	100,0

Tablo 42’de katılımcıların, sınıflarında bulunan gitarı % 98,2’sinin hiç kullanmadıkları; % 0,9’unun nadiren ve % 0,9’unun sık sık kullandıkları görülmektedir. Arasına ve her zaman kullanan katılımcı bulunmamaktadır. Başka bir ifade ile, öğretmenlerin neredeyse tamamına yakınının okul öncesi müzik eğitiminde gitarı hiç kullanmadıkları anlaşılmaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda keman kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 43.

Sınıflarda Keman Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	231	100,0

Tablo 43’de katılımcıların, Tablo 21 ile bağlantılı olarak; sınıflarında keman bulunmadığı verisi ışığında bu materyali kullanan katılımcı da görülmemektedir.

Katılımcıların sınıflarda flüt kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 44.

Sınıflarda Blok Flüt Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	198	85,7
Nadiren	20	8,7
Arasına	9	3,9
Sık sık	1	0,4
Her zaman	3	1,3
Toplam	231	100,0

Tablo 44’de katılımcıların, sınıflarında bulunan blok flütü % 85,7’sinin hiç kullanmadıkları; % 8,7’sinin nadiren, % 3,9’unun arasıra, % 0,4’ünün sık sık ve % 1,3’ünün her zaman kullandıkları görülmektedir. Buna göre, öğretmenlerin büyük kesiminin okul öncesi müzik eğitiminde blok flütü hiç kullanmadıkları anlaşılmaktadır. Söz konusu hiç kullanmayan katılımcı grubunun, toplam kullanan katılımcı gruplarının yaklaşık altı katı kadar olması da dikkat çekici bir bulgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Veriler, Tablo 22’deki bulgular ile birlikte göz önüne alındığında; söz konusu materyalin katılımcıların yarıdan az kesiminin sınıflarında mevcut olmasının (% 30,7), kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin sınıflarda melodika kullanma sıklıklarına göre dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 45.

Sınıflarda Melodika Kullanma Sıklığı Dağılımı

	f	%
Hiç	210	90,9
Nadiren	12	5,2
Arasıra	5	2,2
Sık sık	3	1,3
Her zaman	1	0,4
Toplam	231	100,0

Tablo 45’de katılımcıların, sınıflarında bulunan melodikayı % 90,9’unun hiç kullanmadıkları; % 5,2’sinin nadiren, % 2,2’sinin arasıra, % 1,3’ünün sık sık ve % 0,4’ünün her zaman kullandıkları görülmektedir. Bulgular kapsamında, öğretmenlerin neredeyse tamamına yakını gibi büyük bir kesiminin okul öncesi müzik eğitiminde melodikayı hiç kullanmadıkları anlaşılmaktadır. Söz konusu veriler, Tablo 23’deki bulgular ile birlikte ele alındığında; melodikanın katılımcıların sınıflarında bulunma düzeyindeki (% 17,7) yetersizliğin, kullanılma oranındaki düşüklük ile ilişkili olduğu düşünülmektedir.

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Müzik Eğitiminde Yenilenen MEB 2013 Programı İle İlgili Görüş ve Beklentilerinin İncelenmesi Sonucu Elde Edilen Nitel Bulgular

Çalışmanın dördüncü araştırma sorusu doğrultusunda, veri toplama aracının üçüncü bölümünde yer alan “Okul Öncesi Müzik Eğitimine Yönelik Yenilenen MEB 2013 Programı Göz Önüne Alındığında Programla İlgili Görüş ve Beklentileriniz Nelerdir?” açık uçlu sorusuna, katılımcıların verdiği yanıtlar nitel paradigma doğrultusunda içerik analizi ile analiz edilmiştir. Analiz sonucunda aşağıdaki tabloda yer alan kodlar ve temalara ulaşılmıştır.

Tablo 46.

Açık uçlu soru tema ve kodları

Tema ve Kodlar	f	%
1. Fiziksel Olanak Eksiklikleri		
1.1. Müzik Aleti		
Nicelik yetersizliği	19	4,8
Nitelik yetersizliği	24	6,0
1.2. Basılı-İşitsel Kaynak	54	13,6
1.3. Öğrenme Ortamı		
Kalabalık sınıf	9	2,3
Fırsat eşitsizliği	10	2,5

Standartsızlık	10	2,5
2. Eğitsel Eksiklikler		
Verimsiz etkinlikler	11	2,8
Etkinlikleri oyunlaştırmada eksiklik	10	2,5
Şarkı öğretmenin ötesine gidememe	26	6,5
Her yıl aynı şarkıları öğretme	10	2,5
Ritim çalışmalarında eksiklik	11	2,8
Belli bir müzik aletine bağlı kalma	10	2,5
Müzik etkinliklerinin sıradanlaşması	10	2,5
Müzik eğitimine az yer verme	9	2,3
3. Program		
Programın niteliksel düzeyi	39	9,8
Orff etkinlikleri eksikliği	9	2,3
Önemli bir değişiklik olmaması	10	2,5
Ders planlarının internetten alınması	9	2,3
Beklentim yok	12	3,0
4. Öğretmen		
Müzik aletlerini kendilerinin yapması	10	2,5
Müzik dağarcıklarının dışına çıkmaması	9	2,4
Tüm sorumluluğu üstlenmesi	9	2,3
Hizmet içi eğitim eksikliği	20	5,0
Üniversite eğitimi yetersizliği	12	3,0
En az bir enstrüman çalabilme yetersizliği	11	2,8
Müzik aleti kullanmada (bilgi/beceri) eksiklik	14	3,5
Müzik eğitiminde branşlaşma gerekliliği	10	2,5
Genel	397	100

Açık uçlu soruya verilen yanıtların çözümlenmeleri aşağıda ayrıntılı biçimde verilmektedir.

1. Fiziksel Olanak Eksiklikleri

MEB 2013 okul öncesi eğitim programında katılımcıların müzik eğitimine ilişkin görüşleri üzerinde yapılan çözümlene sonucunda; müzik aletleri, basılı-ışitsel kaynak ve öğrenme ortamı konularında fiziksel olanak eksiklikleri olduğu belirlenmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitiminde fiziksel olanak eksikliklerine ilişkin görüşlerine yönelik tema ve kodların dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 47

Okul öncesi müzik eğitiminde fiziksel olanak eksikliklerine ilişkin öğretmen görüşleri

1. Fiziksel Olanak Eksiklikleri	f	%
1.1. Müzik Aleti		
Nicelik yetersizliği	19	4,8
Nitelik yetersizliği	24	6,0
1.2. Basılı-İşitsel Kaynak	54	13,6
1.3. Öğrenme Ortamı		
Kalabalık sınıf	9	2,3
Fırsat eşitsizliği	10	2,5
Standartsızlık	10	2,5

Müzik aleti

Katılımcıların bir kısmı, sınıflarındaki fiziksel olanak eksikliklerini açıklarken müzik aleti eksikliği şeklinde belirtilerde bulunarak ifade etmişlerdir. Bu durumu da nicelik yetersizliği ve nitelik yetersizliği kodlarıyla açıklamışlardır. Katılımcılar, konu hakkında aşağıdaki görüşlerde bulunmuşlardır.

“Sınıflar müzik materyali açısından çok yetersiz. Sınıfımda dayanıksız malzemedan kırık dökük birkaç parça müzik aleti var. Hem köy hem merkez okullarda durum böyle. Kendi müzik aletimizi kendimiz yapmaya çalışıyoruz. Ancak bunlar da içi fasülye nohut dolu pet şişelerden marakas yapma ve boş bidonlardan davul yapmanın ötesine gidemiyor. Müzik eğitiminde kullanılacak nitelikte olmuyor. Ben kullanmıyorum. Sadece ses çıkarma ve oyun amaçlı olarak çocuklar oyun kullanıyor “

“Sınıfımda oyuncak gitar ve keman var. Çocuklar bunlarla oynuyor. Programda sınıflarda müzik merkezi olması zorunlu. Ancak içinde ne düzeyde ve nitelikte materyal olduğu veya bu materyallerin nasıl temin edileceği kısmı muallak. MEB’ in bu materyalleri sadece 1 kez göndermesi de yetmez. Her sene başında eskimiş deforme olmuş kırılmış materyallerin yenilenmesi gerekir. Yaş grubumuz gereği materyaller çabuk eskiyor.”

“Uygulama anasınıfı olmama rağmen bu materyallerin neredeyse tamamına yakını sınıfta mevcut değil. Ayrıca materyallerin daha nitelikli kullanılabilmesi için öğretmenlere ve çocuklara yönelik bir rehber kılavuz veya görsel işitsel materyal olmalı diye düşünüyorum. MEB bize bir kitap, kaynak ve CD verebilir mesela. Zaten öncelikle bunları göndermeli. Yoksa müzik aletlerini etkili ve verimli olarak etkinliklerle nasıl bütünleştireceğimizi bilemeyiz. Müzik aletleri de sadece çocukların oyuncuğu olmaktan çıkamaz.”

“Sınıflarda müzik merkezi oluşturmak sınıf imkanları doğrultusunda zor. MEB tarafından bize sunulan bir kaynak yok. Sınıflarımızda sene başında hangi müzik aletlerini bulmuşsak onlarla eğitim- öğretim yapıyoruz. Var olan materyaller çocuk sayısına yetersiz. Her çocuğa bir materyal düşmüyor. Her çocuk için en az bir materyal olmalı ki değiş tokuş ederek materyalleri eşit kullanabilsinler. Bir iki parça müzik aletinin olması çocuklar arasında kavga çıkmasının ötesine geçemiyor ve çocuklar arasında sorun teşkil ediyor. Her sınıf için müzik merkezi kaynakları sağlanmalı.”

Söz konusu görüşler doğrultusunda, katılımcıların okul öncesi müzik eğitiminde fiziksel olanak eksiklikleri ile ilgili olarak sınıflarında bulunan müzik aletlerinin nicelik ve nitelik açılarından eksiklikleri olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar basılı- işitsel kaynaklara ile ilgili aynı doğrultuda görüşlerde bulunmuşlardır.

Basılı-İşitsel Kaynak

Katılımcıların bir kısmı, sınıflarındaki fiziksel olanak eksikliklerini açıklarken basılı- işitsel kaynak eksikliği temasına dikkat çekerek belirtilerde bulunmuşlardır. Katılımcılar, konu hakkında aşağıdaki görüşlerde bulunmuşlardır.

“..... MEB tarafından verilmiş basılı ya da işitsel kaynak bulunsa bence müzik etkinlikleri daha verimli geçer. Yukarıda yazan materyaller sınıfta yok. MEB bize bir kaynak kitap ve birkaç müzik CD si verebilir. İlk aklıma gelenler bunlar. Piyasada bu konuda MEB onaylı bir tek kitap bile yok. Kaynak kullanılacak kitap ve CD leri öğretmenlere yollamalıdır.”

“MEB programı her alanda olduğu gibi müzik etkinliği konusunda da yetersiz. Öncelikle program ve etkinlikler yaş grubuna göre düzenlenmeli bence. Her yaş grubu için ayrı ayrı düzenlenmiş amaç ve kazanımlarına uygun basılı- işitsel kaynaklar olmalı. Ayrıca öğretmene yardımcı olacak bir kaynak bulunmuyor. Müzik eğitimi için gerek çocuklara yönelik gerekse öğretmenlere yönelik yardımcı kaynaklar olmasını beklerim.”

“Orff etkinlikleri artırılmalı, müzik eğitimine yönelik kılavuz kitaplar olmalı. Sene içinde öğretilecek şarkıların bile bir listesi olması gerektiğini düşünüyorum. Ayrıca müzikli ve ritimli oyunlar ile drama çalışmaları ile bütünleşmiş zengin etkinlikler için de rehber kaynaklar olmalı. Etkinliklerimizi hep gelişigüzel farklı yayınevlerinden kaynaklar bularak gerçekleştirmeye çalışıyoruz. Ancak tüm bunlar öğretmenin inisiyatifine bırakılmış durumda. Öğretmen müzik etkinliklerini seviyorsa kendine yakın buluyorsa materyali de varsa programda çok yer verebilir. Eğer bu alana yakın değilse sadece şarkı söyleyip geçer. Bize daha net etkinlikler ve verimliliği artıracak kaynaklar lazım. Belki de CD li kitaplar gerek. Görerek işiterek farklı duylara hitap eden...”

Söz konusu görüşler doğrultusunda katılımcılar, okul öncesi müzik eğitiminde basılı işitsel kaynaklara yönelik olarak MEB tarafından yaş gruplarına uygun olarak hazırlanmış; içerisindeki Orff etkinliklerini, müzikli- ritimli oyunları ve drama ile bütünleştirilmiş etkinlikleri içeren basılı- işitsel kaynak, yan kaynak ve rehber ihtiyacı olduğunu belirtmişlerdir. Ayrıca katılımcılar öğrenme ortamları ile ilgili olarak da çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır.

Öğrenme Ortamı

Katılımcılar fiziksel olanak eksikliklerini açıklarken öğrenme ortamındaki eksikliklere değinmişlerdir. Bu durumu da kalabalık sınıf, fırsat eşitsizliği ve standartsızlık kodları ile açıklamışlardır. Katılımcılar, konu hakkında aşağıdaki görüşlerde bulunmuşlardır.

“..... öğrenme merkezi oluşturmak mevcut sınıf imkanlarında zor oluyor. Sınıfımda alan yetersizliği var. Öğrenme merkezleri oluşturmak programa göre zorunlu. Benim sınıfımda öğrenme merkezi olarak duvarlara merkezlerin isimlerini yazıp yapıştırdığım kağıtlar var sadece. Bunu da zorunluluktan dolayı yaptım Özellikle kalabalık sınıflarda sorunlarla karşılaşıyoruz. Doğru düzgün ayakta etkinlik bile yaptırılmıyor. Sınıfim çok dar.”

“..... Köy okulunda çalışıyorum ve sınıfımda lavabo tuvalet yokken müzik merkezi çok lüks geliyor benim için. Çocuklar oyuncakları birbirine vurarak ses çıkarıyor genelde. Ya da el çırpıyoruz. Müzik etkinliklerimiz böyle geçiyor.”

“Okullar arası çok adaletsizlik var. Okulların maddi durumu sadece veli desteğine bağlı. Durumu iyi ve ilgili olan velilerin sınıflarında onların katkısı ile materyal alınabiliyor. Ancak durumu olmayan velilerin sınıflarındaki çocuklar mahrum kalıyor. Biz materyalleri velilerden değil MEB den beklemeliyiz bence.”

“Hedeflerin yalnızca imkanı olan kurumlarda değil, belde ve köylerde de ulaşılabilir olması gerekir. Çocuklar için müzik eğitiminde gerekli donanım temin edilmeli, her çocuğa müzik eğitimi imkanı verilmeli. MEB okulları arası bir standart olmalı. Köyler ve merkezler arası uçurum var. Kaldı ki belirtilen müzik aletlerinin merkez okullarda bile çok azının olduğunu düşünüyorum. Fırsat eşitliği olmalı ve uygulanmalı.”

“Yeni programda yer alan örnek sınıf düzeni ve öğrenme merkezlerinin şekilleri hangi okullara hitap ediyor? Sadece pilot okullar ve merkez okullar mı düşünülerek hazırlanıyor?”

Standart bir eğitim olmalı. Ayrıca belirlenen standartlar sadece kağıt üstünde kalmamalı. Uygulamaya dönük olmalı.”

“Eğitimde yapılacak her türlü değişiklikte tüm Türkiye şartları göz önünde bulundurularak karar verilmeli. Sadece belli kesimler baz alınmamalı. Okul öncesi eğitimde altyapı eksikliğimiz olduğu bir gerçek. Halen zorunlu eğitim kapsamına alınıp alınmaması konusunda bile bir karar verilmiş değil. Yıldan yıla değişiyor.”

Söz konusu görüşler doğrultusunda katılımcılar, okul öncesi müzik eğitiminde öğrenme ortamlarına yönelik olarak sınıfların fiziksel yetersizlikleri bulunduğunu ve bunun sonucunda öğrenme merkezi oluşturmada zorlandıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca okullarda maddi kaynak eksiklikleri olduğunu ve öğrenme ortamlarında bir standart olması gerektiğine değinmişlerdir. Müzik eğitimi için gerekli donanımların temin edilmesi gerektiği ve okul öncesi eğitimdeki altyapı eksikliklerinin giderilmesi konularında da görüşlerde bulunmuşlardır. Katılımcılar, okul öncesi müzik eğitimindeki eksiklikler ile ilgili olarak eğitsel eksikliklere de değinmişlerdir ve çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır.

2. Eğitsel Eksiklikler

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitiminde eğitsel eksikliklere ilişkin görüşlerine yönelik tema ve kodların dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 48.

Okul öncesi müzik eğitiminde eğitsel eksikliklere ilişkin öğretmen görüşleri

2. Eğitsel Eksiklikler	f	%
Verimsiz etkinlikler	11	2,8
Etkinlikleri oyunlaştırmada eksiklik	10	2,5
Şarkı öğretmenin ötesine gidememe	26	6,5
Her yıl aynı şarkıları öğretme	10	2,5
Ritim çalışmalarında eksiklik	11	2,8
Belli bir müzik aletine bağlı kalma	10	2,5

Müzik etkinliklerinin sıradanlaşması	10	2,5
Müzik eğitime az yer verme	9	2,3

Katılımcılar, okul öncesi müzik eğitimini MEB programı kapsamında değerlendirip beklenti ve görüşlerini açıklarken, okul öncesi müzik eğitimindeki eğitsel etkinliklere değinmişlerdir. Bu durum ile ilgili olarak, etkinlikleri oyunlaştırmada ve ritim çalışmaları gerçekleştirilmede eksiklikler yaşadıklarını ve müzik eğitiminde her yıl aynı şarkıları öğretmenin ötesine geçemediklerini belirtmişlerdir. Söz konusu durumun müzik etkinliklerini sıradanlaştırdığı ve eğitim akışında müzik etkinliklerine az yer verilmesine neden olduğuna değinmişlerdir. Katılımcılar, konu hakkında aşağıdaki görüşlerde bulunmuşlardır.

“Sınıfta marakaslarımız var. Müzik etkinliklerinde bunları kullanıyoruz. Şarkı söylüyoruz. Çok verimli olmasa da programı uyguluyoruz. Programda yer verdiğim kavramlara göre şarkılar öğretiyorum. MEB tarafından verilmiş kaynaklarımız olsa bence etkinlikler daha verimli geçer.”

“..... Oyunlaştırılmış müzikli, ritimli, dramatik oyunlar ile zenginleştirilmiş etkinlikler olsa ve bunlar için gerekli şartlar sağlansa eminim çok daha eğlenceli olur. Müzik aleti ve materyal şart. Sınıfta birkaç müzik aleti var. Ritim çalışmaları ve müzik aletlerini etkinliklerle bütünleştirmede sıkıntı var. Günlük aylık eğitim akışı içerisinde bunlara daha çok yer verilmeli.”

“Sınıfta var olan müzik aletlerine bağlı kalıyoruz. Hep aynı müzik aletleri bizi sıradanlaştırıyor. Müziğin öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin yollardan biri olduğu düşünülerek etkinliklere katılmalı. Bu konuda da MEB bize kaynak sunmalı. Program kapsamı açısından yetersiz Yenilenen program müzik etkinlikleri açısından yetersiz.”

“Öğretmenlerin müzik etkinlikleri şarkı söylemenin ötesine gitmiyor. Ritim çalışmaları ve müzik aletlerini etkinliklerle bütünleştirme konularında eksiklikler var. Serbest zaman

etkinliğinde bazen çocuklar sınıfta olan müzik aletleri ile oynuyorlar. Ben kullanmıyorum. Materyalleri etkinliklerde kullanabilmemizi sağlayıcı açık net etkinlikler olsa zevkli etkinlikler yapılabilir. Şarkı öğretiyoruz ama öğrettiğimiz şarkılar çocukların gelişim düzeylerine ne derece uygun?”

“Bir müzik aleti ile etkinlik yapamıyorum. Çocuklar şarkı öğreniyorlar. Bazen küçük korolar kuruyoruz. Müzik etkinliklerimiz çok sıradan geçiyor. MEB müzik etkinlikleri için daha ayrıntılı bir program hazırlayabilir.”

“MEB programını yetersiz ve eksikliklerle dolu buluyorum. Etkinlik bazında çok zayıf. Şarkı söylemenin ötesine gidemiyoruz. Her yıl aynı şarkıları tekrar tekrar öğretiyoruz. İki yıl gelen çocuklar iki yıl üst üste aynı şarkıları söylüyor. Program yaş gruplarına göre ayrılmalı. Her yaş grubu için ayrı amaç- kazanım ve eğitsel etkinlikler oluşturulmalı.”

“Her okulda öğrenilen şarkılar farklı. Öğretmene bırakılmış. Kimi öğretmen etkinliklere sık yer verebilir kimisi çok az yer verebilir. Öğretilecek şarkıların bile bence belli olması gerekir. Özellikle günümüzde milli manevi değerleri içeren kültürümüzü yansıtan şarkılar daha çok öğretilmeli. MEB yüz temel eseri belirlediği gibi bize de öğreteceğimiz şarkıları belirlemeli.”

Söz konusu eğitsel eksikliklere yönelik görüşlere ek olarak katılımcılar, okul öncesi müzik eğitiminde program faktörü ile ilgili de çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır.

3. Program

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitiminde programa ilişkin görüşlerine yönelik tema ve kodların dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 49.

Okul öncesi müzik eğitiminde programa ilişkin öğretmen görüşleri

3. Program	f	%
Programın niteliksel düzeyi	39	9,8
Orff etkinlikleri eksikliği	9	2,3

Önemli bir değişiklik olmaması	10	2,5
Ders planlarının internetten alınması	9	2,3
Beklentim yok	12	3,0

Katılımcılar, okul öncesi müzik eğitimini ile ilgili olarak MEB programı ile ilgili çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır. Söz konusu durumu programın niteliksel düzeyini ele alarak değerlendirmişlerdir. Buna göre, programda Orff etkinlikleri yönünden eksiklikler olduğunu ve yenilenen programın müzik eğitime yönelik olarak bir farklılık içermediğini belirtmişlerdir. Ayrıca etkinlik planlarının internetten alınarak kullanıldığını ve söz konusu durumu da sağlıklı bir yöntem olarak nitelemediklerini ifade etmişlerdir. Katılımcılar, konu ile ilgili olarak aşağıdaki görüşlerde bulunmuşlardır.

“Programda yer verilen amaç ve kazanımlar yeni sistemde yaş grubu değişmesi nedeniyle uygunluğunu büyük ölçüde kaybetmiştir. Program yaş gruplarına göre yeniden düzenlenmeli. Her yaş grubu için ayrı amaç ve kazanımlar içeren hedefler olmalı. Her yaş grubuna uygun kaynak ve materyal de sunulmalı.”

“..... Program yetersiz her yıl aynı şarkıları öğretiyoruz. Programda yer alan materyallerin tamamına yakını sınıflarda yok. Köy ve merkez farklı okullarda görev yaptım. Hiçbirinde de göremedim. Programdaki örnek sınıf düzeni de sınıflarımızla örtüşmüyor. Uygulama boyutunda kesinlikle çok yetersiz, eksiklerle dolu. Tek başına bir program yapmak okul öncesi müzik saati için asla yeterli değil.”

“Orff etkinliklerinin müzik saati için çok verimli etkinlikler olduklarını biliyoruz..... Ancak uygulama boyutunda program bize herhangi bir rehber kaynak sunmuyor. Sadece şarkı söylüyoruz. Öğretmene rehber olacak etkinlikler de olmalı. Müzik eğitimi daha detaylı ele alınmalı. Yeterli bulmuyorum.”

“..... Okul öncesi müzik eğitiminde gerekli altyapının hazırlanılarak mümkün olduğunca her türlü müzik aletinden yararlanılarak ve bol etkinlik örnekleri ile faaliyetler yapılmasını

bekliyorum. Programın tepeden inme şekilde uygulanması beklenilmemeli, öncelikle sınıfların mevcut durumları üzerinde durularak bunları iyileştirme çalışmaları olarak ele alınmalı.”

“Sınıflarda bulunmayan müzik aletlerinin bulunmasını ve programın uygulanabilir olmasını temenni ediyorum..... Öğrencilerin gelişim ve ihtiyaçlarına uygun düzenlemeler var ancak yeterli değil.”

“İnancımı yitirdiğim için bakanlıktan hiçbir beklentim yok. Görüşlerimin ciddiye alınmayacağını düşünüyorum. Görüşlerimi belirtmek istemiyorum.”

“Umudum yok beklentim yok.”

“Öğretmenler olarak planlarımı internetten alıyorum. Herkes farklı yayınevlerinin planlarını kullanıyor. Bunun ne kadar doğru olduğu tartışılır. Farklı yayınevlerinin yaptığı planlar gibi neden MEB de bizim için plan hazırlamıyor? Programın özellikleri arasında esneklik ve öğretmene uygulamada özgürlük tanıdığı maddeleri var. Ancak bu şekilde her şeyin belirsiz olması öğretmene özgürlük tanımıyor. MEB in bize gerekli kaynakları materyalleri sunması, sadece uygulamada gün içindeki etkinliklerin dizilişinde, sürelerinde vs özgürlük tanınması gerekir. MEB bir program kitabı çıkarıyor oradaki sınıf düzeni, materyaller, etkinlikler, günlük planlar vs her şey öğretmene bırakılıyor. Özgürlük tanıma adı altında tüm yükü öğretmene atmak hiç doğru bir yaklaşım değil.”

“Yenilenen programda müzik eğitimi ve müzik materyalleri ile ilgili bir çalışma yok. Farklı materyallerin kullanımına ilişkin programda çok eksik var. Okul öncesi etkinlik kitabında daha fazla müzik etkinliğine yer verilebilir. Ayrıca Orff etkinlikleri programın içine konulmalı, uygulamaya dönük şekilde hazırlanmalı.”

“Programın çocuklara yön verecek şekilde yeterli olduğunu düşünüyorum. Öğretmen olarak farklı kaynaklardan her zaman yararlanıyoruz zaten.”

Katılımcılar, okul öncesi müzik eğitimini yenilenen MEB programı dahilinde değerlendirdiklerinde, program ile ilgili faktörler dışında öğretmen unsurunu da içeren faktörlere de değinmişlerdir ve konu ile ilgili çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır.

4. Öğretmen

Araştırmaya katılan öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitiminde eğitimcilere-öğretmenlere yönelik görüşlerine ilişkin tema ve kodların dağılımları aşağıdaki tabloda listelenmiştir.

Tablo 50.

Okul öncesi müzik eğitiminde eğitimcilere- öğretmenlere ilişkin öğretmen görüşleri

4. Öğretmen	f	%
Müzik aletlerini kendilerinin yapması	10	2,5
Müzik dağıcıklarının dışına çıkmaması	9	2,4
Tüm sorumluluğu üstlenmesi	9	2,3
Hizmet içi eğitim eksikliği	20	5,0
Üniversite eğitimi yetersizliği	12	3,0
En az bir enstrüman çalabilme yetersizliği	11	2,8
Müzik aleti kullanmada (bilgi/beceri) eksiklik	14	3,5
Müzik eğitiminde branşlaşma gerekliliği	10	2,5

Katılımcılar, okul öncesi müzik eğitiminde eğitimcilere yönelik olarak görüşleri belirtirken, eğitimcilerin müzik aletlerini kendilerinin yapmak zorunda kaldığını ve söz konusu durumun da belirli müzik aletleri ile sınırlı kalınmasına neden olduğunu; eğitimcilerin müzik eğitiminde materyal temini dahil tüm sorumluluğu üstlendiklerini ve genellikle etkinlikleri, müzik dağıcıklarının dışına çıkmayarak gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca söz konusu alanda üniversite eğitimini de eksik olarak nitelendirmekte olup, müzik aleti kullanmada bilgi- beceri eksiklikleri yaşadıklarını ve okul öncesi öğretmenlerinin en az bir enstrümanı yeterli düzeyde çalabilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Mesleğe başladıktan

sonra da müzik eğitimine yönelik belirli aralıklarla seminer ve hizmet içi eğitimler verilmesinin yararlı olacağını düşündüklerini belirtmek ile birlikte, okul öncesi müzik eğitimi öğretmenliği adı altında ayrı bir dal oluşturulabileceği ve branşlaşmaya gidilebileceği şeklinde belirtilerde bulunmuşlardır. Katılımcılar, konu hakkında aşağıdaki görüşlerde bulunmuşlardır.

“Sınıfımda müzik aletleri olmadığı için kendi aletlerimi kendim yapmaya çalıştım. Ancak bu şekilde yapılabilecek müzik aletleri sınırlı. Marakas ve davul gibi. Ayrıca hep aynı müzik aletleri etkinlikleri sıradanlaştırıyor. Müzik aletleri temini konusunda MEB destek olmalı.”

“..... Ritim aletleri oluşturup ritim tutmaya çalışıyoruz. Ancak bir yandan okullara akıllı tahta ve projeksiyonlar dağıtılırken halen bizim pirinç fasulyeden marakaslar yapmaya çalışmamız büyük çelişki. Ayrıca herşeyin bizden beklenmesi de ayrı bir sınırlılık. Okul öncesinde altyapı eksikliği çok. Artık materyaller kullanarak yaratıcılığı geliştirici etkinlikler yapmak evet güzel ama okul malzemeleri artık materyalden olmaz. Dayanıklı ve kullanışlı olmaz bir kere.”

“Öğretmenler olarak okul öncesi müzik eğitimi konusunda eksikliklerimiz var. Gerek üniversite eğitimi açısından gerekse de MEB in sunduğu kaynaklar açısından durum böyle. Bunun sonucunda da şarkı söyleterek müzik etkinlikleri yapıyoruz. Zaten öğretmenlerin genelinin şarkı dağarcıkları dışında müzik bilgisi de yok. Hizmetiçi eğitim dahilinde öğretmenlere bilgi verilmeli.”

“..... Alınan seminerler ve hizmetiçi eğitimler daha faydalı alanlarda ve uygulamaya dönük yapılmalı.”

“Okulda uyguladığımız MEB programı okul öncesi müzik saati için yeterli değil. Neyin ne şekilde öğretileceği ve gerekli materyallerin temini tamamen öğretmene bırakılmış. MEB

bize planımızı, materyallerimizi ve kaynaklarımızı sağlamalı. Eğitim- öğretim faaliyetlerinde tüm sorumluluk öğretmene bırakılmamalı.....”

“Müzik alanında öğretmenleri geliştirmeye yönelik kurslar açılabilir. Açılan kurslara tüm öğretmenlerin ulaşması sağlanmalıdır.”

“Okul öncesi lisans programları daha uygulamaya dönük bilgi- becerilerle donatılmalı. Öğretmenler en az bir müzik aletini etkin kullanabilmeli. Çalışan öğretmenlere ise çeşitli kurs ve seminerler sağlanarak bilgilerinin güncellenmesi sağlanmalı.”

“..... Bence giderek okul öncesi eğitimde de branşlaşma yoluna gidilmeli. Özel okullardaki düzen uygulanmalı. Müzik derslerine müzik branş öğretmenleri girmeli. Bizler müzik aleti çalmayı bilmiyoruz. Müzik etkinlikleri bu alandaki uzman kişilerce verilmeli. Bu şekilde daha verimli olacağını düşünüyorum.”

“Programın kaliteli olması uygulamadaki başarısına bağlıdır. Hem lisans öğrencileri hem de mezun olmuş çalışmakta olan öğretmenler uygulamalı zengin etkinlik dağarcığına sahip olmalı ve müzik aleti çalma becerisine sahip olmalı.”

“Müzik eğitimi hakkında tüm öğretmenlerin yeterli ve eğitici seminerler ile uygulamalı eğitimlerin uzmanlar tarafından verilmesini beklerim. Müzik eğitiminde farklı metotlar da dikkate alınarak bu eğitimler aralıklarla tekrarlanmalı. İl içi seminerlerde bu alanda çalışmalar yapılabilir veya hizmetiçi eğitimlerle program desteklenebilir.”

“Üniversitede müzik eğitimi ile ilgili yeterli eğitim aldığımızı düşünmüyorum. Her okul öncesi öğretmeni en az bir enstrüman çalabilmeli. Aksi halde sınıflarda müzik aletleri olsa bile etkili kullanamayız. Sınıfımda org var. Ama ben kullanmayı bilmediğim için etkinliklere katamıyorum. Belki üniversite müfredatı değiştirilebilir. Üniversite müfredatı ile MEB programı paralel olmalı. Üniversiteler hayattan kopuk bilgiler vermemeli.”

“Okul öncesinde müzik eğitimi bence uzmanlaşılması gereken bir branş. Bu alanda ayrı bir lisans programı açılabilir. Konu müzik olunca özellikle de bir sanat dalı olunca bu şekilde olmasının daha verimli olacağına inanıyorum. Şahsen ben müzik aleti çalmayı istemem. Okul öncesinde branşlaşma olmalı.”

Bölüm IV

Bu bölümde, araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan genel sonuç, tartışma ve önerilere yer verilmiştir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Tartışma

Araştırmada, MEB bünyesindeki devlete bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan; okul öncesi müzik eğitime yönelik kaynakların ve materyallerin durum tespitinin yapılması amaçlanmıştır. Ayrıca söz konusu materyallerin, kaynakların ve yenilenen MEB 2013 okul öncesi eğitim programının; müzik eğitime yönelik kullanılabilirliğinin okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerini doğrultusunda incelenmesi de araştırmanın amaçları arasında yer almaktadır. Araştırmanın bulguları doğrultusunda varılan sonuçlar bu bölümde tartışılmıştır.

Araştırma bulgularına göre, çalışmaya dahil olan okul öncesi kurumlarında yer alan müzik merkezlerinde; veri toplama aracı kapsamında ele alınan araç- gereç, materyallerin mevcut olma durumlarının % 30,1'lik oran ile yetersiz olduğu görülmektedir. Konu ile ilgili olarak, Güngörmüş (1998), okul öncesi eğitim kurumlarında müzik saati içinde yer alan etkinliklerin ve kullanılan malzemelerin belirlenmesine yönelik yaptığı çalışmasında benzer sonuçlar elde etmiştir. Söz konusu araştırmada İstanbul içinde farklı bölgelerdeki anaokulların müzik köşeleri ve öğretmenlerin müzik etkinliklerini uygulama durumları incelenmiştir.

Buna göre, müzik köşesine sahip okul oranı % 29,9 bulunmakla birlikte var olan müzik köşelerindeki materyallerin son derece yetersiz olduğu belirlenmiştir. Benzer şekilde Yıldız ve Perihanoğlu (2004), okulöncesi eğitim kurumlarında mevcut olması gereken araç- gereç ve materyallerin bulunma düzeyleri ile kurumu bitirme durumunda olan öğrencilerin gelişim (motor, dil, bilişsel) düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik Van ilinde yaptıkları çalışmalarında, kurumların % 54'ünde müzik köşesinde materyal bulunmadığı yönünde bulgular ortaya koymuşlardır. Aynı konu ile ilgili bir başka araştırmada Salı, Akkol ve Oğuz (2013), okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerine yönelik yaşadıkları sorunları belirleme amaçlı olarak, Yozgat ilindeki okul öncesi öğretmenleri ile gerçekleştirdikleri çalışma sonucunda, sınıfların % 19,4'ünde hiç müzik aleti ve müzik köşesi

bulunmadığı; % 62,9'unda ise müzik aletlerinin yetersiz olduğu ve bu durumun da müzik etkinliklerini uygulamada büyük sorunlar teşkil ettiği bulgularına varmışlardır. Mevcut çalışmanın ve konu ile ilgili yapılmış diğer araştırmaların sonuçlarının aynı doğrultuda olduğu görülmektedir.

Yıllara göre, konu ile ilgili olarak yapılan çalışmaların sonuçları göz önüne alındığında MEB, TEGM'ne bağlı okul öncesi kurumlarında materyal yetersizliği sorununun günümüze kadar devam ettiğinden söz edilebilir. Bu duruma neden olarak da, MEB tarafından okul öncesi eğitim kurumlarına okul öncesi müzik eğitime yönelik müzik aleti, materyal ve araç-gereç temini sağlanmadığı ayrıca eğitimcilere yönelik kılavuz niteliğinde basılı kaynak, yan kaynak, görsel- işitsel araçlar mevcut olmadığı faktörlerinden bahsedilebilir.

Araştırma bulgularına göre, çalışmaya dahil olan okul öncesi eğitim kurumlarında yer alan müzik merkezlerinde; veri toplama aracı kapsamında ele alınan araç- gereç, materyallerin % 72,3 oranında hiç kullanılmadığı görülmektedir. Bununla birlikte, söz konusu grup içinde % 69,9'luk kesim materyali olmadığı için kullanmamakta; geri kalan % 2,4'lük kesim ise materyali olduğu halde kullanmamakta olduğu anlaşılmaktadır. Katılımcıların % 27,7'si ise, sınıflarında mevcut olan materyalleri aktif olarak farklı sıklıklarda kullanmakta olduğu belirlenmiştir.

Konu ile ilgili Güngörmüş (1998), okul öncesi eğitim kurumlarında müzik saati içerisinde yer alan etkinlikleri ve kullanılan malzemeleri belirlemeye dönük olarak İstanbul'un farklı bölgelerindeki okul öncesi eğitim kurumları aracılığı ile gerçekleştirdiği çalışmasında; okul öncesi eğitim kurumlarında en çok gerçekleştirilen müzik çalışmaları şarkı söyleme ve şarkılı oyun şeklinde belirlenmiştir. Söz konusu araştırma ile öğretmenlerin müzik etkinliklerinde %22,7'sinin enstruman çaldıkları, % 3,4'ünün çalgı kullanmayı öğrettikleri ve % 5,6'sının müzik aletlerini tanıttıkları bulgusundan hareketle müzik materyalleri kullanım

sıklığındaki yetersizlikler göze çarpmaktadır. Benzer şekilde söz konusu bulgular ile örtüşen bir diğer çalışma Dikici Sığırtmaç (2006), tarafından okul öncesi öğretmenlerin müzik eğitimi ile ilgili görüşleri ve kendi uygulamalarına ait değerlendirmelerini belirlemek amacı ile gerçekleştirilmiş olup, öğretmenlerin % 97,7'sinin müzik etkinliklerini şarkılı oyunlara yer vererek gerçekleştirdikleri bulgularına varılmıştır.

Aynı konu ile ilgili bir başka çalışmada Güler (2006), okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerini gerçekleştirme durumları ve eğitim gereksinimlerini belirleme amacı ile Şanlıurfa il merkezinde bulunan MEB bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapmakta olan 25 okul öncesi öğretmeni ile yaptığı görüşmeler sonucunda; öğretmenlerin % 96'sının müzik etkinliklerini şarkı söyleme, dinleme ve öğrenilen şarkıları tekrar etme çalışmaları ile; % 60'ının ritim çalışmaları ile ve % 16'sının enstrüman çalma ve dinletme çalışmaları ile gerçekleştirdikleri bulgularına varılmıştır. Söz konusu bulgular ışığında araştırma ile paralel olarak ritim ve çalgı çalışmalarına yeterli sıklıkta yer verilmediği söylenebilir.

Benzer bir diğer araştırma Çeviker (2010) tarafından okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerini belirleme amacı ile gerçekleştirilmiş ve sonucunda öğretmen adaylarının müzik eğitimindeki kimi çalgıları tanımadıkları ve söz konusu çalgıları çocukların mı yoksa eğitimcilerin mi kullanabilecekleri konusunda doğru bilgiye sahip olmadıkları bulguları ortaya çıkmıştır. Bulgular ile paralel olarak Özkut ve Kaya (2012), Afyon ilinde MEB bünyesindeki ilköğretim okullarında görev yapan 100 adet okul öncesi öğretmenin müzik etkinlikleri ile ilgili bilgi birikimleri ile uygulama durumlarını belirleme amaçlı yaptıkları çalışmalarında; öğretmenlerin lisans döneminde aldıkları çalgı eğitimi konusunda teorik ve uygulama becerileri yönünde kendilerini yetersiz gördükleri ve etkinliklerde çocuklar ile birkaç farklı çalgıdan oluşan küçük çalgı topluluğu oluşturabilecek

kadar bilgi ve becerileri olmadığı bulgularına varmışlardır. Bu durumun sonucu olarak da sınıflarında ritim aletlerini kullanarak yapılacak etkinliklere sıklıkla yer vermeyecekleri düşünülebilir.

Benzer şekilde Gül ve Bozkaya (2014), Uludağ Üniversitesinde okul öncesi öğretmenliği son sınıfta öğrenim gören 36 öğretmen adayı ile yaptıkları çalışmada sonuçları destekler bulgular elde etmişlerdir. Söz konusu araştırmada, öğretmen adayları % 86,1 oranında aldıkları çalgı eğitimini çocukların müzik eğitimleri sırasında kullanabilmeleri açısından yetersiz olarak nitelmişler ve müzik aletlerini yeterli düzeyde kullanamadıklarını belirtmişlerdir. Bu sonuçlar doğrultusunda mesleğe başladıklarında müzik etkinlikleri kapsamında çalgı ve ritim çalışmalarını gereken sıklıkla ve verimlilikle gerçekleştiremeyecekleri düşünülebilir.

Mevcut çalışmanın, konu ile ilgili olarak yapılmış diğer araştırma sonuçları ile paralel olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin, okul öncesi müzik eğitime dönük olarak müzik- ritim materyallerini etkinliklerle bütünleştirme, müzik eğitimini sadece şarkı öğrenme ötesine taşıma ve nitelikli eğitsel yaşantılar gerçekleştirme konularındaki yetersizliklerin geçmişten günümüze kadar devam ettiğinden söz edilebilir. Bu durumun nedeni olarak ise; öğretmenlerin okul öncesi müzik eğitimi ile ilgili bilgi-beceri, uygulama, müzik eğitimini etkinliklerle bütünleştirme ve müzik aleti çalma konularında bilgi beceri ve uygulama eksiklikleri olduğu düşünülmektedir. Ayrıca öğretmenlere rehberlik edecek MEB tarafından belirlenmiş basılı veya görsel-işitsel kılavuz kaynaklar bulunmaması, da eğitimcilerde isteksizlik yaratabileceğinden bahsedilebilir. Bunlara ek olarak sınıflarda var olan materyallerin çocuk sayılarına oranla yeterli ve kullanışlı olmaması, materyallerin belirli aralıklarla yenilenmemesi ve sağlam olmama ihtimalleri söz konusu durumun sebepleri olarak öngörülebilir.

Araştırmadaki katılımcıların okul öncesi müzik eğitiminde yenilenen MEB 2013 programı ile ilgili görüş ve beklentilerine bakıldığında aşağıdaki sonuçlar dahilinde tartışılmıştır.

Katılımcıların % 31,7'si okul öncesi müzik eğitiminde, kurumlarında bulunan fiziksel olanak yetersizliklerine değinmişlerdir. Bu konuda; sınıflarında bulunan müzik aletlerinin gerek sayılarının ve çeşitlerinin gerekse de niteliklerinin kullanım için yetersiz kaldığını, sınıfların fiziksel imkanlarının öğrenme merkezleri oluşturmak için elverişli bulunmadığını, müzik eğitimine yönelik basılı veya işitsel kaynakların sınıflarda neredeyse hiç olmadığını belirtmişlerdir.

Konu ile ilgili olarak Eren ve Sağlam (2009), Bursa ilinde bulunan ana anaokullarında yürütülen müzik eğitimindeki temel ihtiyaçlar ile mevcut durumların tespiti ve değerlendirilmesine yönelik gerçekleştirdikleri araştırmada, anaokullarının % 76,7'sinde müzik etkinliklerinin gerçekleştirildiği mekanların, % 47,9'unda da yer alan müzik aletlerinin sayı ve çeşitlilikleri konularında yeterli olmadığı ve geliştirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşmıştır.

Aynı konu ile ilgili bir başka çalışmada Kubanç (2014), Elazığ il merkezinde bulunan MEB bünyesindeki okul öncesi eğitim kurumlarının iç- dış fiziksel koşul ve donanımlarının standartlara ne derece uygun olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan araştırmada, çalışma kapsamındaki okulların hiçbirinde müzik köşesi bulunmadığı ve müzik köşesinin en çok ihmal edilen köşeler arasında yer aldığı sonuçlarına varılmıştır. Mevcut çalışmanın ve konu ile ilgili olarak ulaşılan diğer araştırma sonuçlarının da aynı doğrultuda olduğu görülmektedir. Ayrıca mevcut araştırmada katılımcılar, okul öncesi müzik eğitimine yönelik olarak MEB tarafından hazırlanmış basılı- işitsel materyaller ve araç gereçler bulunmadığını, öğrenme ortamlarında; sınıfların çok kalabalık olduğunu, okul öncesi eğitimde hala bir

standartlaşma sağlanamadığını ve tüm bunların eğitimde fırsat eşitsizliğine neden olduğuna dair çeşitli görüşlerde bulunmuşlardır. Bunlara ek olarak, kurumların maddi desteklerini Milli Eğitim Bakanlığının sağlaması; basılı- işitsel eğitim materyallerinin araç- gereçlerin her yıl güncellenerek yıprananların yenilenerek bu kapsamda okullara ulaştırılması gereği de söz konusu alandaki görüşler arasında yer almaktadır.

Katılımcıların % 24,4'ü okul öncesi müzik eğitiminde eğitsel eksiklikler olduğunu belirtmişlerdir. Etkinliklerin verimsiz geçtiğini; ritim müzik aletlerinin ve materyallerin etkinliklerle bütünleştirilmesini sağlayıcı uygulamaya dönük açık- net etkinlikler gerektiğini, etkinlikleri oyunlaştırmada yetersiz kaldığını, müzik eğitiminin şarkı öğretmenin ötesine gidemediğini; çocuklara her yıl aynı şarkıların öğretildiğini, sene başından sonuna kadar öğretilecek şarkıların bile MEB tarafından belirli bir listesi olması gerektiğini, ritim çalışmalarında büyük eksiklikler olduğunu, sadece belirli müzik aletlerine bağlı kaldığını, müzik etkinliklerinin çok sıradan geçtiğini ve genellikle de programda az yer verildiği yönünde görüşlerini belirtmişlerdir.

Konu ile ilgili olarak Güler (2006), okul öncesi öğretmenlerin müzik etkinliklerini gerçekleştirme durumları ve eğitim gereksinimlerinin belirlenmesine yönelik olarak isimli tarama modelindeki araştırmasında öğretmenlerin neredeyse tamamına yakınının okul öncesi müzik eğitiminin önemine inandıkları ancak müzik etkinliklerini gerçekleştirmede sıkıntılar yaşadıkları; etkili ve verimli etkinlikler yapamadıkları sonuçlarına ulaşmıştır. Öğretmenler enstrüman çalma, müzikli dramatizasyon yaptırma, yaratıcı müzik etkinlikleri gerçekleştirme, müzik etkinliklerini diğer etkinliklerle bütünleştirme, etkili müzik öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma ve temel müzik bilgisi konularında eğitim gereksinimleri olduğunu; bu alanlarda kendilerini yetersiz hissettiklerini dile getirmişlerdir.

Benzer şekilde Dikici Sığırtmaç (2006), okulöncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi konusundaki görüşlerini ve kendilerine ait değerlendirmelerini belirlemeye dönük olarak gerçekleştirdiği çalışmasında, öğretmenlerin % 97,7'sinin müzik etkinliklerini şarkılı oyunlar ile gerçekleştirdiği, % 48,3'ünün kendini bu alanda yeterli hissettiği bulgularına varmıştır. Ayrıca müzik etkinliklerinde sırasıyla en çok müzikli oyun, ritim çalışmaları, müzikli dramatizasyon, yaratıcı dans, şarkı sözlerine uygun beden hareketleri, şarkı söyleme çalışmalarına yer verdikleri; en az ise müzik dinleme ve şarkıya müzik aletleri ile eşlik etme etkinlikleri gerçekleştirdikleri sonuçlarına ulaşılmıştır.

Katılımcıların % 19,9'u okul öncesi müzik eğitiminde yenilenen MEB 2013 programının yetersiz kaldığına değinmişlerdir. Programın müzik eğitiminde çok önemli olan Orff etkinlikleri yönünde eksik olduğunu, yenilenen programın uygulama kısmında eski programa oranla önemli bir değişikliği kapsamadığını ve nitelik açısından yetersiz kaldığını; yaş gruplarına göre ayrı ayrı düzenlenmesi gerektiğini, uygulamaya dönük rehber kaynak sunulmasını ve daha detaylandırılması gerektiğini, öğretmenlerin ders planlarını internetten indirdiklerini, bu durumun da uygulamada farklılıklar meydana getirdiğini belirtmişlerdir.

Yenilenen programda öğrencilerin gelişim ihtiyaçlarına yönelik düzenlemelerin olduğunu ancak yeterli olmadığına değinirken, bir kısım katılımcı ise programdaki düzenlemeler ile ilgili umutsuz duygular içinde olduğunu ve herhangi bir beklentisi bulunmadığını ifade etmiştir. Konu ile ilgili olarak Özsırkıntı, Akay ve Yılmaz Bolat (2014), okul öncesi öğretmenlerinin yenilenen MEB 2012 okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşlerini belirlemeye yönelik gerçekleştirdikleri betimsel araştırmaları sonucunda öğretmenlerin, yenilenen programın öğrenci merkezli, esnek, açık, anlaşılır ve amaca uygun bulunduğunu; ancak okulların fiziksel imkanları ve sınıf mevcutlarındaki yoğunluk faktörlerinin öğrenme merkezleri oluşturmada çeşitli sıkıntılarla karşılaşılmasına neden olduğu sonuçlarına

varılmıştır. Ayrıca, öğretmenlerin yenilenen programa ilişkin olumlu tutum içerisinde oldukları ancak söz konusu program ile ilgili zamanında ve yeterli miktarda hizmet içi eğitim sağlanmadığı ve verilecek olan hizmet içi eğitimlerin uygulamaya dönük olması gerektiği de araştırmanın bulguları arasındadır.

Katılımcıların % 23,9'u okul öncesi müzik eğitiminde öğretmenlerin yetersiz olduklarını belirtmişlerdir. Programın öğretmenlere, eğitim sürecindeki materyal temini dahil tüm sorumluluğu üstlediğini, bu durumun da çeşitli sıkıntılar doğurduğunu, Milli Eğitim Bakanlığı'nın plan, program, basılı- işitsel kaynak, araç- gereç, materyal ve rehber kaynak temini sağlaması gerektiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenlerin pek çoğu, müzik aletlerini kendilerinin yaptıklarını ancak yapılanların nitelik bakımından çok da iyi materyaller olmadıklarını; bunun sonucu olarak da müzik dağarcıklarının dışına çıkmadan sadece bu yönde etkinlikler gerçekleştirdiklerine değinmişlerdir. Öğretmenler, okul öncesi müzik eğitimi alanında üniversite eğitimlerine yönelik de eleştiriler getirmişlerdir.

Öğretmen adaylarının lisans eğitimi sonunda en az bir müzik aletini etkin olarak çalabilmesi gerektiğini, Orff aletleri kullanmada bilgi ve beceri eksiklikleri yaşadıklarını, lisans eğitimlerinde okul öncesi müzik eğitimine yönelik ders sayılarının ve niteliklerinin artırılmasını ve daha çok uygulama içeren dersler konulmasını, çalışan öğretmenlere bu alanlarda belirli aralıklarla uygulamaya yönelik hizmet içi eğitimler ve seminerler verilmesi gerektiğini belirtmişlerdir.

Katılımcıların bir kısmı okul öncesi müzik alanının ayrı bir branş olması gerektiğini ve bu alanda özel yetiştirilmiş kişilerce bu eğitimin verilmesi gerektiğini düşündüklerini ifade etmişlerdir. Konu ile ilgili olarak Mentiş Köksoy ve Mentiş Taş (2005), okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimine ilişkin görüşlerine yönelik yaptıkları çalışmada benzer sonuçlar elde etmişlerdir. Okul öncesi eğitim kurumlarının müzik eğitimi açısından fiziksel

imkanlar ve öğretmenlerin müzik eğitimi bilgileri yönlerinde yetersiz olduğu; söz konusu alanlarda fiziksel olanakların ve öğretmen adaylarının lisans eğitimlerinde aldıkları müzik eğitimi derslerinin nicelik ve niteliksel olarak arttırılması ve çalışan öğretmenlere ise seminerler verilmesi gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

Sungurtekin (2005), okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan yönetici ve öğretmenlerin Orff Schulwerk yaklaşımına ilişkin bilgi düzeyleri ve okul öncesi müzik derslerine yönelik bakış açılarını belirlemeye yönelik gerçekleştirdiği çalışmada, özellikle resmi okullardaki yönetici ve öğretmenlerin büyük bir kesiminin Orff Schulwerk yaklaşımına ve çalgılarına ilişkin bilgi düzeylerinin düşük olduğu; hem resmi hem de özel okullardaki öğretmenlerin müzik derslerinde Orff çalgıları kapsamında yapılan etkinliklere az yer verdikleri sonuçlarına varılmıştır. Söz konusu sonuçların, mevcut araştırma bulguları ile paralel nitelikte olduğu görülmektedir.

Benzer şekilde Temiz (2006), okul öncesi öğretmen adaylarının programlarında gördükleri müzik eğitimi derslerine yönelik görüşlerini belirleme ve uygulamaya dönük olarak ne kadar başarılı olabildikleri ile ilgi bilgi sahibi olmak amacı ile gerçekleştirdiği çalışmada; öğretmen adaylarının müzik öğretimi derslerinin çok önemli olduğu görüşünde olmakla birlikte; eğitimde müziğin kullanımı, müziksel yeteneğe sahip olma, şarkı dağarcığına sahip olma, çocukların işitme duyusu hakkında bilgi sahibi olma gibi konularda kendilerini kısmen yeterli görmekte olduğu; ayrıca aldıkları eğitimi farklı alanlarda birleştirerek kullanma, müzik materyalleri hakkında bilgili olma ve müzik öğretim yöntemlerini bilme konularında da kendilerini büyük ölçüde yeterli gördükleri sonuçlarına varılmıştır. Bunlara ek olarak öğretmen adayları, enstrüman çalma ve işitme duyusuna yönelik dağar sahibi olma gibi konularda bilgi ve becerilerini az şeklinde nitelemişlerdir.

Araştırmanın sonunda müzik etkinliklerini müzik öğretmenlerinin yapması gerektiği ve okul öncesi lisans programlarının iyileştirilmesi gerektiği öneriler de getirilmiştir.

Okul öncesinde branş eğitimi konusunda Bozoklu (2007), okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların aileleri ve bu kurumlarda görev yapan eğitimcilerin (öğretmenlerin ve yöneticilerin) okul öncesinde branş eğitimini nasıl değerlendirdikleri ile ilgili görüşlerini belirlemek amacı ile gerçekleştirdiği araştırmasının sonucunda, eğitimci ve velilerin okul öncesinde branş eğitimi olmasına, branş etkinliklerinin çocukların gelişim alanlarını olumlu etkilediğine, branş eğitiminin eğitim kalitesini arttırdığına ve yıl sonu gösterileri için branş eğitiminin olması gerektiğine katıldıkları görülmüştür. Mevcut araştırmada yer alan öğretmen görüşleri ile söz konusu çalışmanın sonuçlarının paralel doğrultuda olduğu görülmektedir.

Mevcut çalışma sonuçları ile aynı doğrultuda bulgular içeren bir başka araştırma Öztürk (2008) tarafından okul öncesi eğitim kurumlarında uygulanan müzik eğitimini öğretmen görüşleri kapsamında değerlendirilmesine yönelik olarak gerçekleştirmiş olup, öğretmenlerin farklı materyallerden, çalgı üretebilme, müzik eğitimi ile ilgili olarak gerekli sıklıkta hizmet içi eğitim almada, müzik eğitimine yönelik yapılan araştırmaları, yayınları, kitapları, dergileri takip etmede zorlandıkları sonuçlarına varılmıştır. Öğretmenlere kendilerini geliştirebilecekleri ve yenilikleri takip edecekleri uygun hizmet içi eğitimler sağlanması şüphesiz bu alanda önemli rol oynayacaktır.

Eldemir, Umuzdaş ve Umuzdaş (2009), okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan müzik derslerinde Orff yönteminin yer alma durumunu ve öğretmenlerin mesleki yaşantılarında kullanılma düzeyini belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirdikleri çalışmalarında, okul öncesi öğretmenliği lisans programından mezun olan öğretmenlerin Orff yöntemi konusunda kendilerini yeterli hissetmedikleri ve Orff yöntemi ile ilgili mevcut

bilgilerini mesleki yaşamda yeteri kadar kullanamadıkları tespit edilmiştir. Bu duruma neden olarak da okul öncesi öğretmenliği lisans programında yer alan müzik derslerinde söz konusu alandaki eksiklikten ve çalışan öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim veya seminer eksikliklerinden bahsedilebilir. Söz konusu araştırma bulgularının, mevcut araştırma sonuçları ile paralel nitelikte olduğu görülmektedir.

Aynı konu doğrultusunda Oğul (2009) tarafından, okul öncesi öğretmen adaylarının, lisans eğitimlerinde müzik dersi alıp almama durumlarına göre ritim algılama ve şarkı söyleme becerilerinde bir farklılık düzeylerinin belirlenmesi amacı ile gerçekleştirdiği araştırmasında; müzik dersini ikinci sınıfın her iki döneminde de haftada 3 saat almış lisans ikinci sınıf öğrencileri, müzik dersi almayan lisans birinci sınıf öğrencilerinden daha başarılı bulunmuştur. Konu ile ilgili, okul öncesi öğretmenliği lisans programlarında yer alan müzik eğitimi derslerine yönelik olarak gerek ders sayılarında gerekse de ders içeriklerinde gerçekleştirilecek çeşitliliğin, öğretmen adaylarının müzik eğitimine yönelik uygulamalarında olumlu yansımalar sağlayacağı düşünülmektedir.

Konu ile ilgili bir diğer çalışma Çeviker (2010) tarafından okul öncesi ve müzik öğretmeni adaylarının okul öncesi müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilmiş olup, öğretmen adaylarının okul öncesi müzik eğitiminde yeterli ve nitelikli bilgi sahibi olmadıklarını, çeşitli konularda kafa karışıklıkları yaşadıklarını, uygulamalarda yetersiz kaldıklarını belirlemiş ve müzik etkinliklerinin daha iyi uygulanabilmesi amacıyla okul öncesi öğretmenliği ana bilim dallarında ve müzik eğitimi ana bilim dallarında söz konusu alanda daha nitelikli eğitim sağlanması gerektiği şeklinde bulgulara ulaşılmıştır.

Benzer bir diğer araştırma da Özal Göncü (2010) tarafından okul öncesi müzik eğitiminin temel sorunları ve çözüm önerilerine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Söz konusu alandaki sorunlar; okul öncesi müzik eğitimcisi yetiştirmede karşılaşılan sorunlar,

üniversitelerin okul öncesi öğretmenliği ile çocuk gelişimi eğitimi öğretmenliği programlarındaki müzik derslerinde karşılaşılan sorunlar ve okul öncesi eğitim veren kurumlarda karşılaşılan sorunlar olmak üzere üç başlık altında ele alınmıştır ve çözüm önerileri getirilmiştir. Buna göre, üniversitelerde okul öncesi müzik eğitimi adı altında ayrı bir branşlaşmaya gidilebileceği, ders sayılarının arttırılabileceği, derslerin içerik yönünden zenginleştirilebileceği, üniversitedeki müzik eğitimlerinde fiziksel şartlar daha uygun hale getirilebileceği; materyal ihtiyacı giderilmesine yönelik uygulamalar yapılabileceği ve okul öncesi eğitim veren kurumlarda çocukların seviyelerine uygun, onları zorlamayan zengin öğrenme ortamları oluşturularak müzik eğitimi kapsamında çocukların daha verimli zamanlar geçilmesinin sağlanabileceği şeklinde öneriler sunulmuştur.

Ayrıca Özkut ve Kaya (2012), ilköğretim okullarında çalışan okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri ile ilgili olarak eğitim fakültelerinde aldıkları bilgi düzeylerinin ve edindikleri bilgileri sınıf içi etkinliklerde kullanabilme durumlarının belirlenmesine yönelik olarak gerçekleştirmiş oldukları çalışmalarında, öğretmenlerin lisans eğitiminde aldıkları müzik eğitimini yeterli bulmadıkları sonucuna varmışlardır. Öğretmenler, sadece az da olsa blok flüt kullanmayı bilmekte olduklarını ve çocuklara yönelik farklı müzik aletlerini çalmada yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca, katılımcıların müzik, ritim, drama, yaratıcı dans etkinliklerinin önemini bildikleri; okul öncesi müzik eğitiminde farklı yöntem ve teknikleri uygulamada güçlükler çektikleri; müzik etkinliklerinin bu alanda özel yetiştirilmiş eğitimcilerce verilmesi gerektiği şeklinde düşünceleri olduğu da araştırmanın sonuçları arasındadır. Bunların dışında konu ile ilgili olarak öğretmenlerin, okul öncesi müzik eğitiminde okullarda bulunan müzik öğretmenlerine danışma fikrini doğru bulmamakta oldukları ve çok işe yarar bir yol olacağını düşünmedikleri bulgularına da varılmıştır.

Kuşçu, Kayılı ve Barışeri (2013), Orff Schulwerk pedagojisinin öğretmen adaylarının müzik eğitimlerine etkilerini belirlemek amacı ile gerçekleştirdikleri araştırmalarında, Orff Schulwerk pedagojisinin müzik eğitimi dersi alan okul öncesi öğretmen adaylarının tutumlarını olumlu yönde geliştirdiği ve geleneksel metotlara oranla daha etkili öğrenmeler sağladığı şeklinde sonuçlara varılmıştır. Çalışmanın sonunda okul öncesi öğretmenliği programlarının müzik ders içeriklerinin Orff Schulwerk pedagojisi ile zenginleştirilerek yeniden düzenlenebileceği, üniversite bünyesinde bu faaliyetlerin yapılabileceği fiziksel imkanların sağlanması gerektiği (materyal ve atölye), öğretim elemanlarının bu alanda bilgili olması gerektiği, çalışan öğretmenlere konu ile ilgili hizmet içi eğitimler verilebileceği şeklinde çeşitli öneriler getirilmiştir. Yapılan araştırma kapsamında alınan görüşler doğrultusunda, çalışmadaki sonuçlara paralel olarak öğretmenlerin Orff Schulwerk pedagojisinin önemine inandıkları ve MEB programında yer alması gerektiğini belirttikleri görülmektedir.

Bir diğer araştırmayı Salı, Akkol ve Oğuz (2013), okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinde yaşadıkları sorunları belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirmiş olup, öğretmenlerin % 66,1'inin müzik alanındaki yeterlilik düzeyine ilişkin sorunlar yaşadığı; % 56,5'inin ise okul öncesi müzik alanında kurs/ hizmet içi eğitim eksikliğini sorun olarak gördükleri belirlenmiştir. Yapılan araştırma kapsamında öğretmenler alınana dönütler doğrultusunda söz konusu bulgular ile aynı doğrultuda sonuçlar elde edilmiştir. Şahin, Kartal ve İmamoğlu (2013), okul öncesi öğretmen adaylarının okul öncesi öğretmen yetiştirme programı hakkındaki görüş ve düşüncelerini belirlemeye yönelik olarak gerçekleştirdikleri araştırmalarının sonucunda, çalışma bulguları ile örtüşen çeşitli sonuçlara varmışlardır. Buna göre, lisans eğitim programında önemli değişiklikler yapılması ve programın etkililiğinin sürekli ölçülmesinin yanında; öğretmen adaylarının ihtiyaçları doğrultusunda, okutulan kimi

derslerin içeriklerinin ve öğretim yöntem- tekniklerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca programın uygulama boyutundaki ve mesleğe hazırlamadaki eksikliklerin giderilmesi ve öğretim elemanlarının daha aktif ve donanımlı olması ihtiyacı da elde edilen bulgular arasındadır.

Ayrıca Gül ve Bozkaya (2014), okul öncesi öğretmenliği programında öğrenim gören öğretmen adaylarının müzik eğitimlerine yönelik yeterliliklerini belirleme amacı ile gerçekleştirdikleri çalışmalarının sonucunda, öğretmen adaylarının okul öncesi müzik alanında temel bilgi, beceri, tutum ve davranışlarında önemli derecede eksiklikler olduğu, müzik aletlerini yeterli kullanamadıkları, kendilerini müzik ile ilgili teorik ve uygulama becerilerini ve çağdaş müzik öğretim yöntemlerini uygulamada yetersiz gördükleri, aldıkları eğitimleri içerik ve ders saati açısından da yetersiz olarak nitelendirdikleri bulgularına varılmıştır. Söz konusu bulgular da araştırmada sonucunda elde edilen öğretmen görüşlerini destekler niteliktedir.

MEB bünyesindeki TEGM'ne bağlı okul öncesi eğitim kurumlarında bulunan müzik eğitimine yönelik kaynakların- materyallerin durum tespitinin yapılması ve okul öncesi öğretmenlerin MEB 2013 okul öncesi eğitim programı kapsamında müzik eğitimine yönelik görüşlerinin incelenmesi ve değerlendirilmesi amacı ile gerçekleştirilen araştırmada, kurumlarda müzik eğitimine yönelik kaynak ve materyallerin mevcut olma durumlarının ve kullanılma sıklıklarının yetersiz oldukları sonuçlarına varılmıştır. Öğretmen görüşleri kapsamında elde edilen bulgular doğrultusunda da programın öğretmenlerin müzik eğitimine yönelik bilgilerinde, sınıfların fiziksel imkanlarında ve donanımlarında ayrıca MEB programının niteliğinde çeşitli yetersizlikler ile karşılaştıkları bulgularına ulaşılmıştır. Mevcut çalışmanın ve konu ile ilgili yapılmış diğer araştırmaların sonuçlarının aynı doğrultuda olduğu görülmektedir. Yıllara göre, konu ile ilgili olarak yapılan çalışmaların sonuçları göz önüne

alındığında MEB, TEGM'ne bağı okul öncesi eğitim kurumlarında okul öncesi müzik eğitimine yönelik olarak,

- eğitim ortamlarının fiziksel olanaklarındaki elverişsizlikler (dar ve kalabalık sınıflar, öğrenme merkezleri oluşturmada karşılaşılan güçlükler),
- basılı- işitsel kaynak, yan kaynak, müzik- ritim aleti, kılavuz- rehber kaynak materyallerince niceliksel ve niteliksel yetersizlikler,
- eğitsel alandaki eksiklikler (verimsiz etkinlikler, etkinliklerde şarkı öğretiminin ötesine gidememe, müzik- ritim aletleri ile etkinlikleri bütünleştiremememe),
- MEB tarafından oluşturulmuş, müzik etkinliklerine daha sık yer veren, açık, anlaşılır, uygulamaya dönük, etkinlikleri sıradanlaştırmayan, Orff etkinlikleri ve ritim çalışmalarını içeren, yıl içinde öğretilecek şarkıları da içerisinde barındıran standart bir eğitim programı ihtiyacı,
- MEB tarafından gerekli kaynak, materyal, müzik aleti, kılavuz materyal temin edilememesi sonucu öğretmenlerin eğitim sürecindeki materyal temini dahil tüm sorumluluğu üstlenme ve söz konusu eğitim sürecini de kendi inisiyatifleri doğrultusunda şekillendirmek zorunda kalmaları,
- okul öncesi öğretmenlerinin söz konusu alanda bilgi- beceri ve uygulamaya dönük müzik- ritim aletleri ile bütünleştirilmiş etkinlikler gerçekleştirme becerilerindeki eksiklik,
- üniversitelerin okul öncesi öğretmen yetiştirme programlarında söz konusu alana yönelik derslerin nicelik ve nitelik yetersizlikleri ile uygulamaya dönük güncel bilgi- beceriler kazandırmadaki eksiklikler,

- MEB bünyesinde çalışan okul öncesi öğretmenlerine konu ile ilgili belirli aralıklarla uygulamaya dönük seminer ve hizmet içi eğitimler verilmesi alanlarındaki eksiklik olması

sorunlarının günümüze kadar devam ettiğinden söz edilebilir. Yukarıda geçen sorunların okul öncesi müzik eğitimi etkinliklerinin niteliğini olumsuz etkilediği ve verimli etkinlikler geçirilmesinin önünde birer engel teşkil ettiği düşünülmektedir. Söz konusu alanlarda gerçekleştirilecek tüm yeniliklerin ve güncellemelerin şüphesiz okul öncesi müzik eğitimine olumlu yansımalar sağlayacağı söylenebilir.

Sonuç

Araştırmada gerçekleştirilen analizler doğrultusunda ulaşılan veriler ışığında tespit edilen sonuçlara bu kısımda yer verilmiştir.

Araştırma kapsamında çalışmaya dahil olan okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimine yönelik kaynakların ve materyallerin durum tespitleri ile kullanılma sıklıklarının belirlemeye yönelik elde edilen bulgular dahilinde;

- müzik merkezlerinde, veri toplama aracı kapsamında ele alınan araç- gereç, materyallerin % 30,1 oranında mevcut olduğu; % 69,9 oranında mevcut olmadığı,
- Araç- gereç ve materyallerin % 72,3 oranında katılımcılar tarafından hiç kullanılmadığı,
- Araç- gereç ve materyalleri hiç kullanmayan % 72,3'lük grup içerisinde bulunan öğretmenlerin % 69,9'luk kesimi materyali bulunmadığı için kullanmamakta olduğu; geri kalan % 2,4'lük kesim ise materyali olduğu halde kullanmamakta olduğu,
- Katılımcıların % 27,7'si sınıflarında mevcut olan materyalleri aktif olarak farklı sıklıklarda kullanmakta olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında katılımcıların 2013 okul öncesi eğitim programı doğrultusunda müzik eğitimine yönelik görüş ve beklentilerini belirlemeye yönelik elde edilen bulgular dahilinde aşağıdaki sonuçlara varılmıştır. Buna göre katılımcıların;

- % 31,7'sinin kurumlarında okul öncesi müzik eğitimine yönelik, fiziksel olanak yetersizlikleri bulunmaktadır.
- % 24,4'ünün kurumlarında okul öncesi müzik eğitimine yönelik eğitsel eksiklikler bulunmaktadır.
- % 19,9'u okul öncesi müzik eğitiminde yenilenen MEB 2013 programı yetersiz bulunmaktadır.
- Katılımcıların % 23,9'u okul öncesi müzik eğitiminde eğitimcileri yetersiz bulmaktadır.

Söz konusu sonuçlar doğrultusunda çeşitli öneriler getirilmiştir.

Öneriler

Araştırma ile elde edilen bulgular doğrultusunda çeşitli önerilerde bulunulabilir.

Ailelere Yönelik Öneriler

- Okul öncesi dönem çocuklarına yönelik olarak, yaşlarına uygun müziksel yaşantılar kazanmalarına fırsat verici ortamlar sunularak, nitelikli şarkılar dinlemeleri, müzik ve ritim aletleri ile tanışmaları, müzik aleti çalmaya özendirilmeleri yönünde eğitimciler ile birlikte, yeteneklerine uygun yönlendirmeler yapılabilir.
- Aileler, okul öncesi dönem çocukları ile birlikte farklı müziksel etkinliklere katılabilir; çocukların müzik eğitimi alanında farklı deneyimlere sahip olmaları ve ev ortamında bir müzik kültürü oluşturulup yaşantıya geçirilmesi sağlanabilir. Belli aralıklar ile müzikal, film, tiyatro, bale, müzik dinletisi, konser, festival, seminer gibi etkinliklere katılabilir, eğitici etkinlikler, kurs vb aktivitelere katılabilir. Bu sayede ailelerin de var olan müziksel bilgi ve becerilerinde artış sağlayıcı imkanlar yaratılmış olabilir.
- Aileler, müzik eğitiminin ve müziksel becerilerin çocuklar için sosyal bir aktivite olduğu kadar rahatlatıcı ve enerjilerini boşaltıcı etkinlikler olduğu da göz önünde bulundurmalıdır. Çocukların boş zamanlarında müziksel etkinlikler ile uğraşmalarını, müzik aleti çalmalarını, bir müzik grubunda yer almalarını, çeşitli kurslara gitmelerini desteklemelerinin çocukların müziksel becerilerini artırmaları yönünde olumlu gelişmeler sağlayabilir.
- Erken dönemde kazandırılan ve desteklenen söz konusu müziksel deneyimleri, çocukların yaşlarının ilerlemesi ile birlikte de seviyelerine uygun şekilde devamının getirilmesi ve müziğin bir yaşam biçimi olmasını da sağlayabilir.

Öğretmenlere Yönelik Öneriler

- Gelişen teknoloji ile bilgisayar, internet, eğitim cdleri, dergiler, kitaplar, nitelikli müzik cdleri gibi farklı araçlardan yararlanılarak okul öncesi dönemde sınıf ortamlarındaki müzik eğitime yönelik yaşantılar zenginleştirilebilir.
- Çocukların müziksel ilgi ve beceri seviyeleri belirlenip yetenekli çocukların aileleri ile görüşülerek müzik eğitimi alanında uygun yönlendirmeler sağlanabilir.
- Okulun ve velilerin maddi imkanları ölçüsünde sınıflarına mümkün olduğunca çok ritim aleti ve basılı- işitsel kaynakların teminini gerçekleştirilebilir.
- Okul sosyal çevresi ve imkanları ölçüsünde farklı alan gezileri gerçekleştirilebilir (tiyatro, müzikal, konser, festival, dinleti, gösteri gibi).
- Eğitimciler, okul öncesi müzik eğitimi alanında çeşitli kurslara, seminerlere katılarak bu yöndeki bilgi ve becerilerini arttırabilir.
- Çalıştıkları okullarda müzik öğretmenleri var ise onlar ile işbirliği içinde olunabilir.
- Sınıftaki öğrenci velilerinden veya sosyal çevreden müzik ile ilgilenen kişiler belirlenerek bu kişilerin sınıfa konuk olarak getirilmesi ve çocukların müziğe karşı dikkatlerinin çekilmesi sağlanabilir.

MEB'e ve MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Yönelik Öneriler

- Okul öncesi eğitim programında müzik eğitime yönelik olarak MEB 2013 programında belirtilen materyaller ve araç- gereçler, çocuk sayıları ve dayanıklılıkları da göz önünde bulundurularak, her yıl okullara teminleri ve eksik materyaller var ise tamamlanmaları sağlanabilir. Sınıf sayıları ile ilgili uygulamaya dönük bir standart getirilebilir.

- Öğretmenlere ve çocuklara rehber olması açısından MEB tarafından basılmış veya MEB onaylı okul öncesi müzik eğitime yönelik basılı materyal, görsel- işitsel araçlar ile kılavuz kaynaklar oluşturulabilir ve her yıl öğretmenlerin ve çocukların söz konusu kaynaklara ulaşmaları sağlanabilir. Bu kaynakların oluşturulması konusunda her yıl düzenli olarak okullarda kontroller gerçekleştirilebilir.
- Öğretmenlere yol göstermesi açısından, MEB okul öncesi eğitim programı içeriğine, müzik eğitime yönelik olarak materyallerin ve araç- gereçlerin teminini ile ilgili bilgiler dahil edilebilir.
- Müzik eğitimini de kapsayan okul öncesi eğitim etkinlik planlarına yönelik olarak, MEB tarafından oluşturulmuş standart bir aktivite programı oluşturulabilir. Öğretmenlerin farklı yayınevlerinden aldıkları günlük ve aylık planları içeren programlar yerine, MEB tarafından belirlenmiş standart etkinlikler bütününden oluşan bir program hazırlanabilir. Müzik eğitime yönelik olarak sene içinde öğretilecek şarkılardan, ritim aletleri ile yapılacak olan çalışmalara, drama- oyun- müzik bütünleştirilmiş aktivitelere ve Orff Schulwerk pedagojisi gibi çeşitli öğretim yöntemlerini kapsayan metotlar bu programda yer alabilir ve öğretmenlerin daha net etkinlikler gerçekleştirilmesi ve eğitimde bir standart oluşturulması sağlanabilir.
- Okul öncesi eğitim sınıflarında 4- 5 yaş karma eğitim olması sınıf içi etkinliklerde sorunlar yaşanması neden olabileceği için, sınıflar yaş gruplarına göre ayrılabilir.
- Sınıfların fiziksel imkanları MEB tarafından düzenlenebilir; MEB programında yer alan örnek sınıf düzeninin hayata geçirilmesi ve öğrenme merkezlerinin daha kullanışlı hale getirilmesi amacı ile ıslah çalışmaları yapılabilir. Ayrıca okul öncesi eğitim kurumlarına maddi desteğin sadece veli desteğine bırakılmaması ve MEB tarafından

gerçekleştirilmesi okullar arası bir standart ve fırsat eşitliği sağlanmasında önemli rol oynayabilir.

- MEB okul öncesi eğitim programında yapılan güncellemeler ve değişiklikler tüm yurt şartları göz önünde bulundurularak uygulamaya geçirilirse daha sağlıklı uygulamalar yapılabilir.
- MEB bünyesinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenlerine müzik eğitimi uygulamalarına dönük olarak belirli aralıklarla hizmet içi eğitimler verilebilir ve öğretmenlerin bu alanda bilgi ve becerileri artırılabilir.

YÖK Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programına Yönelik Öneriler

- Okul öncesi öğretmenliği programları düzenlenerek müzik eğitime yönelik ders sayısı nitelik ve nicelik bakımından artırılabilir; okul öncesi öğretmen adaylarının, daha derinlemesine, uygulamaya dönük ve ritim- müzik aletlerinin etkinliklerle bütünleştirilmesini sağlayıcı nitelikte bilgilerle donatılmalarının yanında en az bir enstrümanı nitelikli biçimde öğrenmeleri sağlanabilir.
- YÖK, öğretmenlik lisans programlarını belirlerken MEB programlarından kopuk olmamalı; ihtiyaçlara ve amaca yönelik eğitsel şekilde program düzenlenmesine gidilmelidir.
- Okul öncesi müzik eğitiminde branşlaşmaya gidilebilir ve okul öncesi müzik eğitimi öğretmenliği ayrı bir branş haline getirilebilir.

Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Çanakkale örnekleminde gerçekleştirilen çalışmaya, Türkiye'nin farklı illeri veya bölgeleri de dahil edilerek söz konusu il veya bölgelerdeki mevcut durumun ortaya konmasına yönelik durum analizleri yapılabilir.
- Araştırmacılar tarafından, okul öncesi müzik eğitimi uygulamalarında, eğitimcilere yönelik basılı- işitsel kılavuz müzik materyalleri ve araç- gereçler oluşturularak bu alanda çalışmalar gerçekleştirilebilir.
- Konu ile ilgili olarak velilerin roller incelenebilir ve okul öncesi müzik eğitiminin niteliğini artırmaya yönelik araştırmalar yapılabilir.
- Okul öncesi müzik eğitiminin etkili şekilde yürütülebilmesi konusunda etkili olan faktörlerin tespit edilmesi ve çok değişkenli analizler ile faktörler arası ilişkisel yapıların ortaya konulmasına yönelik çalışmalar gerçekleştirilip, modeller oluşturulabilir.
- Araştırmacılar tarafından okul öncesi müzik eğitimi ihtiyaçları incelenerek, söz konusu ihtiyaçları gidermeye yönelik materyal, araç- gereç, kılavuz, rehber ve basılı- işitsel kaynak oluşturulması düşünülebilir.

Kaynakça

- Akbulut, E. (2013). Eğitim fakültesi okulöncesi anabilim dalı programında yer alan müzik eğitimi dersi hedeflerinin gerçekleşme düzeylerine ilişkin ölçek geliştirme çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(33), 1- 10.
- Akkaş, S. (1986). *Okul öncesi eğitimde müzik*. Ankara: Gazi Büro Yayınları.
- Alaner, A. B. (2013). Okul öncesi müzik eğitiminde teknikler. H.B. Yönetken (Ed.), *Okulöncesinde müzik eğitimi içinde* (ss. 76-72). Ankara: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Aral, N., Köksal Akyol, A. ve Sığırtmaç, A. (2006). Beş-altı yaş grubundaki çocukların yaratıcılıkları üzerinde Orff öğretisine dayalı müzik eğitiminin etkisinin incelenmesi, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(16), 1-9. <http://e-sosder.com/1501-09.pdf>.
- Artan, İ. (2003). Okulöncesi dönemde işitsel algının geliştirilmesi. M. Sevinç (Ed.), *Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar içinde* (ss. 273- 281). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Artut, P. Ve Tarım, K. (2004). Okul öncesinde kubaşık öğrenme uygulamaları: Toplama işlemine yönelik bir uygulama örneği. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13 (2), 1-10.
- Avşalak, K. (2008). *Okul öncesi dönem 60- 72 aylık çocuklara uygulanan müzik eğitiminin kavram gelişimi üzerindeki etkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Balcı, A. (2011). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (9. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.

- Bilhartz, T. D., Bruhn, R. A. & Olson, J. E. (1999). The effect of early music training on child cognitive development. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 20(4), 615-636.
- Boone, R. T. & Cunningham, J. G. (2001). Children's expression of emotional meaning in music through expressive body movement. *Journal of Nonverbal Behavior*, 25(1), 21-39.
- Bozoklu, E. (2007). Okul öncesi eğitimde veli ve eğitimcilerin branş eğitimine bakış açılarının incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Bulut, D. ve Aktaş, A. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerini uygulama durumları (Niğde İli örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25(1), 21- 34.
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı* (20. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Can, E. (2014). Öğretmenlerin mesleki gelişimleri: engeller ve öneriler, *Öğretmen Yetiştirme Politika ve Sorunları Uluslararası Sempozyumu* içinde (ss. 59- 62). Ankara: Hacettepe Üniversitesi.
- Coşkun, İ. (1969). *İlk öğretmen okullarında müzik*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Çeviker, A. (2010). *Okul öncesi ve müzik öğretmeni adaylarının okul öncesi müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Dalkıran, E. (2011). 5- 6 yaş grubu anaokulu öğrencilerinin ritmik bellek, ritmik algılama ve uygulama becerilerinin ölçülmesi. *E- Journal of News World Sciences Academy*, 6(2), 279- 289.

- DeVellis, R. F. (2012). *Scale development: Theory and applications*. USA: Sage Publications.
- Dikici Sığırtmaç, A.(2006). Okulöncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi konusundaki görüşleri ve kendilerine ait değerlendirmeler. *XV. Eğitim Bilimleri Kongresi*, 13-15 Eylül, Muğla.
- Dikici Sığırtmaç, A. (2005). *Okul öncesi dönemde müzik eğitimi*. İstanbul: Kare Yayınları.
- Douglas, S. & Willatts, P. (1994). The relationship between musical ability and literacy skills. *Journal of Research in Reading*, 17(2), 99-107.
- Edden, J. (1999). "Can i play the drum, miss?", Music in the early years. Whitebread, D. (Ed.) *Teaching and learning in the early years*. London: Taylor and Francis Group.
- Eldemir, C., Umuzdaş, S. Ve Umuzdaş, E. S. (2009). Okul öncesi öğretmenliği lisans programı müzik dersleri içinde Orff yönteminin yeri ve bu yöntemin okul öncesi öğretmenleri tarafından kullanılma durumu, *I. Uluslararası Eğitim Araştırmaları Kongresi*. 1-3 Mayıs, Çanakkale.
- Elianson, C. & Jenkins, L. (2003). *A practical guide to early childhood curriculum*. NJ: Upper Saddle River Merrill.
- Erden, M. ve Akman, Y. (1997). *Eğitim psikolojisi: Gelişim, öğrenme ve öğretme*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Eren, B. ve Sağlam, A. (2009). Bursa ili anaokullarında yürütülen müzik eğitimine yönelik temel ihtiyaçların tespiti ve değerlendirilmesi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), 575- 599.
- Fox, D. B. (1991). Music development and young child. *Music Educators Journal*, 77(5), 42-46.
- Gardner, H. (1993). *Multiple intelligences a theory in practice*. NY: Basic Books.

- Gelişli, Y. ve Yazıcı, E. (2012). Türkiye’de uygulanan okul öncesi eğitim programlarının tarihsel süreç içerisinde değerlendirilmesi. *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29, 85-93.
- Gömlüksizoğlu, M. N. ve Serhatlıoğlu, B. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin özyeterlik inançlarına ilişkin görüşleri. *International Periodical For The Languages Literature and History of Turkish*, 8(7), 201- 221.
- Güler, N. (2008). *Müzikle çocuk eğitimi*. İstanbul: Hepsışocuk Yayınevi.
- Güler, N. (2006). *Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerini gerçekleştirme durumları ve eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Gül, G. ve Bozkaya, İ. (2014). Okul öncesi öğretmenliği lisans programının müzik eğitimi açısından değerlendirilmesi: Uludağ üniversitesi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(3), 995- 1008.
- Güngörmüş, O. (1998). Okulöncesi eğitim kurumlarında müziğin kullanımı. A. Oktay ve Ö. P. Unutkan (Ed.), *Okulöncesi Eğitimde Güncel Konular* içinde (ss. 265-280). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Gürel, Z., Temizyürek, F. ve Şahbaz, N. K. (2007). *Çocuk edebiyatı* (1. Baskı). Ankara: Öncü Kitap.
- Gürlük, İ. (1998). *Okulöncesi ve ilköğretim çağı çocuklarının eğitimine müzik terapisinin etkileri ve faydaları*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Halis, İ. (2002). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kandır, A. (2003). *Okul öncesi eğitim programında müzik, ses dinleme ve ayırt etme. Müziğin okul öncesi eğitimde kullanılması*. Ankara: Kök Yayıncılık.

- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (14. Baskı). Ankara: Nobel Yayınları.
- Koca, Ş. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik özyeterlik düzeylerinin incelenmesi. *E- Journal of News World Sciences Academy*, 8(1), 164- 175.
- Kubanç, Y. (2014). Okul öncesi eğitim kurumlarının fiziki durumunun incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7(31), 675-688.
- Kurtaslan, H. (2013). Okul öncesi müzik eğitiminde genel yaklaşımlar dersi'ne yönelik öğrenci görüşleri. *E- Journal of News World Sciences Academy*, 8(1), 73-81.
- Kuşçu, Ö., Kayılı, G. ve Barışeri, N. (2013). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimine ilişkin tutumlarına Orff Schulwerk pedagojisinin etkisi. *Journal of Research in Education and Teaching*, 2(1), 372- 380.
- Lazdauskas, H. (1996). Music makes the school go round. *Young Children*, 51(5), 22-23.
- Matter, D. E. (1982). Musical development in young children. *Childhood Education*, 58(5), 305- 307.
- MEB (2013). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- MEB (2012). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara: MEB Yayınları.
- Mentiş Köksoy, A. ve Mentiş Taş, A. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında görev yapan anaokulu öğretmenlerinin okul öncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi (Niğde ili örneği). *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 31- 40.
- Mertoğlu, E. (2003). *Müzik ve ritim eğitimi: Erken çocuklukta gelişim ve eğitimde yeni yaklaşımlar*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Oğul, H. (2009). *Okul öncesi öğretmen adaylarının temel ritim algılama ve şarkı söyleme becerilerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.

- Oktay, A. (2004). *Yasamın sihirli yılları: Okul öncesi dönem*. İstanbul: Epsilon Yayınları.
- Ömeroğlu, E., Ersoy, Ö., Tezel Şahin, F., Kandır, A., ve Turla, A. (2006). *Müziğin okulöncesi eğitimde kullanılması* (2. Baskı). Ankara: Kök Yayıncılık.
- Özal Göncü, İ. (2010). Okul öncesi eğitimde müzik eğitiminin temel sorunları, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 18(2), 355- 362.
- Özbey, E. (2010). *Okul öncesi 6 yaş grubu çocuklarının öğrenme performanslarının artırılmasında müzik eğitiminin bilişsel süreçlerde etkisinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi, İstanbul.
- Özdemir, S. (1985). *Okulöncesi eğitim kurumlarında müzik eğitiminin anadili eğitimine etkisi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Özgül, İ. (2009). Müzik öğretimi ve eğitimi. (6. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Öziskender, G. ve Güdek, B. (2013). Orff yaklaşımı ile yapılan okul öncesi müzik eğitiminin öğrencilerin sosyal becerilerinin gelişimine etkileri. *International Periodical For The Languages Literature and History of Turkish*, 8(3), 213- 232.
- Özkut, B. ve Kaya, Ö. (2012). İlköğretim okullarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin mesleki yaşantılarına olan etkilerinin incelenmesi. *International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education*, 1(1), 167- 179.
- Özmenteş, S. (2011). Müzik öğretime yönelik özyeterlik ölçeğinin geliştirilmesi. *Journal of Educational and Instructional Studies in The World*, 1(1), 30- 36.
- Özsırkıntı, M., Akay, C. ve Yılmaz Bolat, E. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programı hakkındaki görüşleri (Adana ili örneği). *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(1), 313- 331.

- Öztürk, A. (2008). *Okul öncesi kurumlarda uygulanan müzik eğitiminin öğretmen görüşlerine dayalı olarak değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Öztürk, F. (2002). *Okul öncesi dönem müzik eğitiminde drama*. Ankara: Ya-pa Yayıncılık.
- Öztürk, F. (1996). *Okul öncesi dönem (5-6 yaş grubu) müzik eğitiminde dramanın kullanımının etkililiği*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Pökön, A. (2003). *Fransa ve Türkiye’de okulöncesi eğitim sistemlerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi*.(Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Ramazan, M. O. ve Ural, O. (2007). Türkiye’de okul öncesi eğitimin dünü ve bugünü. Özdemir, S. ve Bacanlı, H. (Ed.), *Türkiye’de okul öncesi eğitim ve ilköğretim sistemi: Temel sorunlar ve çözüm önerileri* (ss. 11-61). Ankara: Türk Eğitim Derneği.
- Rauscher, F. H. , Shaw, G. L. & Katherine N. (1993). Music and spatial task performance. *Nature*, 365, 611.
- Salı, G., Akkol, M. L. ve Oğuz, V. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerinde yaşadığı sorunlar. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(2), 79-100.
- Schellenberg, G. E. (2012). Music lessons, emotional intelligence and IQ. *Music Perception*, 29(2), 185-194.
- Saban, A. (2002). *Çoklu zeka teorisi ve eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Seferoğlu, S. S. (2014). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Senemoğlu, N. (2005). *Gelişim, öğrenme ve öğretim: Kuramdan uygulamaya*. (12. Baskı). Ankara: Gazi Kitabevi.

- Sun, M. ve Seyrek, H. (1993). *Okulöncesi eğitiminde müzik*. İzmir: Müzik Eserleri Yayınları
- Sungurtekin, Ş. (2005). *Orff çalgılarının okul öncesi müzik eğitimindeki yeri ve okul öncesi eğitim kurumlarındaki uygulamaların değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Şahin, Ç., Kartal, O. Y. ve İmamoğlu, A. (2013). Okul öncesi öğretmen yetiştirme programı hakkında okul öncesi öğretmen adaylarının görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(1), 101- 118.
- Şahin, E. (2005). *Öğretmen adayları ve öğretmenler için uygulama klavuzu*. Ankara: Anı Yayınları.
- Temiz, E. (2006). Okul öncesi dönemde müzik eğitimi; yaşanan problemler ve çözüm önerileri, *Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu*. 26-28 Nisan, Denizli.
- Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi : Temel kavramlar, ilkeler, yaklaşımlar* (2. Baskı). Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Uçan, A. (2001). Okulöncesi müzik eğitimi ve programı. Öztürk, A. (Ed.), *Müzik öğretimi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları.
- Uçar, N. (2011). Müziğin çocuk gelişimi üzerindeki etkisinin okul öncesi öğretmenlerinin demografik farklılıklarına göre incelenmesi. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Ünal, S., Ada, S. (2014). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Nobel Yayınları
- Yalın, H. İ. (2002). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Yavuzer, H. (2001). *Çocuğu tanımak ve anlamak*, İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Yazıcı, T. ve İzgi Topalak, Ş. (2013). Yaratıcı düşünme becerisinin müzik öğretiminde kullanılabilirliği ile ilgili öğretmen görüşleri. *Journal of Research in Education and Teaching*, 2(4), 195- 204.

- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (8. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, R. ve Perihanoğlu, P. (2004). Okul öncesi eğitimde araç- gereç bulunma düzeyi ile öğrencilerin gelişim düzeyleri arasındaki ilişki (Van ili örneği). *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(2), 1- 15.
- Yükseköğretim Kurulu (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. <http://www.yok.gov.tr/web/guest/yayinlarimiz> adresinden 20 Mart 2015 tarihinde edinilmiştir.
- Yönetken, H. B. (1952). *Okulda müzik öğretimi ve öğretim metotları*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- Zachopoulou, E., Tsapakidou, A. & Derri, V. (2004). The effects of a developmentally appropriate music and movement program on motor performance. *Early Childhood Research Quarterly*, 19(4), 631-642.

Ekler Listesi

Ek A: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı 09/09/2013 Tarihli Okul Öncesi Eğitim Programı

Kurul Kararı

Ek B: İl Milli Eğitim Müdürlüğü Anket İzin Formu

Ek C: Anket Formu Örneği

Ekler

Ek A: Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı 09/09/2013 Tarihli Okul Öncesi Eğitim Programı Kurul Kararı

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı**

SAYI: 132	TARİH: 09/09/2013	KONU: Okul Öncesi Eğitim Programı
ÖNCEKİ KARARIN		
SAYI: 336	TARİH: 10/08/2006	

Temel Eğitim Genel Müdürlüğünün 25/07/2013 tarihli ve 66621367/746/1886861 sayılı yazısı üzerine Kurulumuzda görüşülen **Okul Öncesi Eğitim Programının**, 2013-2014 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren uygulanmak üzere ekli örneğine göre kabulü,

Söz konusu programa göre;

1. Derslerde ders kitabı kullanılmaması,
2. İlgili Genel Müdürlük tarafından öğretim materyali hazırlanması,

Kurulumuzun 10/08/2006 tarihli ve 336 sayılı kararı ile kabul edilen Okul Öncesi Eğitim Programı'nın (36-72 aylık çocuklar için), 2013-2014 Eğitim ve Öğretim Yılından itibaren uygulamadan kaldırılması

kararlaştırıldı.

Nabi AVCI
Millî Eğitim Bakanı

Prof. Dr. Emin KARİP
Kurul Başkanı

Dr. Hüseyin ŞİRİN
ÜYE

Prof. Dr. Mehmet BAYYİĞİT
ÜYE

Doç. Dr. Hatice Duran YILDIZ
ÜYE

Abdülkadir YILMAZ
ÜYE

Prof. Dr. Cengiz ALACACI
ÜYE

İbrahim BÜKEL
ÜYE

Dr. İbrahim DEMİRCİ
ÜYE

Doç. Dr. Güray KIRPIK
ÜYE

Ek B: İl Millî Eğitim Müdürlüğü Anket İzin Formu

**T.C.
ÇANAKKALE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü**

Sayı : 60305806/44/1800841 **06/05/2014**
Konu: Anket Çalışması

MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Öğrenci İşleri Daire Başkanlığının 28/04/2014 tarihli ve 920 sayılı yazısı.

Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü İlköğretim Anabilim Dalı Okul Öncesi Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatma Leyla HASESKİ tarafından "MEB bünyesindeki Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Müzik Eğitiminde Kullanılan Eğitimsel Materyallerin ve Araç Gereçlerin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi" başlıklı çalışması için ekli listede adı bulunan Merkez ve Tüm İlçelerdeki Anaokullar ve İlkokullarda görev yapan Okul Öncesi Öğretmenlerine yönelik anket uygulaması yapılması isteği ilgi yazı ile teklif edilmiştir.

Söz konusu anket çalışması Müdürlüğümüz Anket-Araştırma İnceleme Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür.

Makamlarınıza da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Mehmet Atık EKİN
Şube Müdürü

OLUR
06/05/2014

Dr. Şaban KARATAŞ
Millî Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza ile
Aynı ile Aynıdır.
06-05/2014
Mehmet ARSLAN
Memur

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5'inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. Evrak teyidi için <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 4042-4794-3240-a077-0025 koda ile yapılabilir.

Çanakkale İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ek Binası
Strateji Geliştirme Bölümü Merkez ÇANAKKALE
e-posta: istatistik17@meb.gov.tr Ayrıntılı bilgi için: Özlem Esime AYDIN V.B.K.E.
Tel: (0 286)217 46 93-165

Ek C: Anket Formu Örneği

MÜZİK EĞİTİMİ ANKETİ

Değerli öğretmen;

Bu çalışma, okulöncesi müzik eğitimi alanına dönük olarak yapılmaktadır. Araştırma kapsamında üç bölümden oluşan bir veri toplama aracı hazırlanmıştır. Veri toplama aracının birinci bölümünde demografik bilgileri belirlemeye yönelik kişisel bilgi formu yer almaktadır. Veri toplama aracının ikinci bölümünde ise MEB 2012 Okul Öncesi Programında belirtilen, okulların müzik merkezlerinde yer alması gereken müzik aletleri ve araç-gereçlere sahip olma durumunu belirlemeye yönelik maddeler sunulmuştur. Veri toplama aracının üçüncü bölümünde ise müzik aletlerini kullanma düzeylerini belirlemek amacıyla maddeler hazırlanmıştır. Anketin cevaplanması yaklaşık 10 dakika sürecektir. Vereceğiniz cevaplar tamamen bilimsel amaçlı kullanılacak, araştırmacılar dışında kimse ile paylaşılmayacaktır. Araştırmaya katkılarınızdan dolayı teşekkür ederim.

Öğretmen

Fatma Leyla HASESKİ
fleylahaseski@yahoo.com

Bölüm I – Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyetiniz : Kadın Erkek

Yaşınız : 20-25 26-30 31-35 36-40 40 ve üstü

Eğitim Durumunuz : Önlisans Lisans Yüksek lisans Doktora

Meslekte Kaçınca Yılıınız :

Okulunuzun türü? : Bağımsız anaokulu,

İlkokul bünyesinde anasınıfı,

Kız meslek lisesi uygulama anasınıfı

Okulunuzun bulunduğu yer? : Köy Belde İlçe İl merkezi

Okulunuzun ve çevresinin sosyo-ekonomik durumu? : Düşük Orta İyi

Okul öncesi müzik eğitimiyle ilgili üniversite lisans programı dışında herhangi bir eğitim aldınız mı? (seminer,kurs vs) : Evet Hayır

Yanıtınız Evet ise aldığınız eğitimleri yazınız (seminer, kurs vs)

.....
.....

Okul öncesi müzik eğitimiyle ilgili bir eğitim almak ister misiniz? (seminer,kurs vs) : Evet Hayır

Bölüm II – Müzik Aletleri Formu

Aşağıdaki materyallerden sınıfınızda olan ve olmayanları, yanına **X işareti koyarak belirtiniz.**

Sınıfımda,	Var	Yok
Yaş-gelişim, ilgi-ihtiyaçlarına uygun albümler		
Yaş-gelişim, ilgi-ihtiyaçlarına uygun kitaplar		
MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak		
MEB tarafından önerilen yan kaynak		
Şarkı dağarı		
Glockenspiele		
Metlafon		
Ksilofon		
Ritim (tartım) çubuğu		
Kastanyet		
Marakas		
Agogo		
Çelik üçgen		
Zil		
Davul		
Piyano		
Org		
Gitar		
Keman		
Blok flüt		
Melodika		

Bölüm III – Müzik Aletleri Kullanım Sıklığı Formu

Aşağıdaki formda sınıfınızda bulunan materyalleri kullanma sıklığınızı, yanına **X işareti** koyarak belirtiniz.

Sınıfınızda var olan aşağıdaki materyalleri kullanım sıklığınız nedir ?	Her Zaman	Sık sık	Arasıra	Nadiren	Hiç
Yaş-gelişim, ilgi-ihtiyaçlarına uygun albümler	5	4	3	2	1
Yaş-gelişim, ilgi-ihtiyaçlarına uygun kitaplar	5	4	3	2	1
MEB tarafından belirlenmiş basılı kaynak	5	4	3	2	1
MEB tarafından önerilen yan kaynak	5	4	3	2	1
Şarkı dağarı	5	4	3	2	1
Glockenspiele	5	4	3	2	1
Metalafon	5	4	3	2	1
Ksilofon	5	4	3	2	1
Ritim (tartım) çubuğu	5	4	3	2	1
Kastanyet	5	4	3	2	1
Marakas	5	4	3	2	1
Agogo	5	4	3	2	1
Çelik üçgen	5	4	3	2	1
Zil	5	4	3	2	1
Davul	5	4	3	2	1
Piyano	5	4	3	2	1
Org	5	4	3	2	1
Gitar	5	4	3	2	1
Keman	5	4	3	2	1
Blok flüt	5	4	3	2	1
Melodika	5	4	3	2	1
Diğer..... (var olan başka varsa yazmaları istenir)					
.....					
.....					
.....					
Okul öncesi <u>müzik eğitime yönelik</u> yenilenen MEB programı göz önüne alındığında programla ilgili görüş ve beklentileriniz nelerdir?					
.....					
.....					
.....					
.....					